

Jaarverslag 2015

Jaarverslag 2015

Batenburg Techniek N.V.

Indeling jaarverslag 2015

5	Voorwoord
6	Batenburg Techniek in één oogopslag
9	Historie
10	Profiel
11	Kerncijfers
14	Het aandeel Batenburg Techniek
17	Verslag van de raad van bestuur
	Ontwikkelingen binnen Batenburg Techniek
	Markten
	Strategie
	Financiële gang van zaken
	Medewerkers en organisatie
	Maatschappelijk verantwoord ondernemen
	Risicomanagement
	Corporate governance
	Vooruitzichten
	Gebeurtenissen na balansdatum
	Bestuursverklaring inzake art. 5:25c van de Wft
48	Bericht van commissarissen
55	Dit is Batenburg Techniek
	Handel en Assemblage
	Industriële Automatisering
	Gebouwgebonden Installaties
63	Jaarrekening
	Geconsolideerde balans
	Geconsolideerde winst-en-verliesrekening
	Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat
	Geconsolideerd kasstroomoverzicht
	Geconsolideerd mutatieoverzicht eigen vermogen
	Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening
	Enkelvoudige balans
	Enkelvoudige winst-en-verliesrekening
	Enkelvoudig mutatieoverzicht eigen vermogen
	Grondslagen voor de financiële verslaggeving (enkelvoudig)
	Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening
103	Overige gegevens
	Overzicht geconsolideerde deelnemingen
	Gebeurtenissen na balansdatum
	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant
	Bijzondere statutaire rechten inzake zeggenschap
	Statutaire bepalingen inzake winstbestemming
	Winstbestemming
111	Diversen
	Overzicht werkmaatschappijen

Voorwoord

2015 was een jaar met twee gezichten. In het eerste halfjaar was de markt afwachtend: projecten werden uitgesteld en van het verwachte economisch herstel was nog weinig te merken. Na de zomer keerde het sentiment: de markt trok aan en de orderportefeuille groeide.

Ondertussen gaf Batenburg Techniek gedurende het hele jaar gestalte aan de gekozen strategie, die gericht is op verdere groei in industrie en infrastructuur en vermindering van de afhankelijkheid van de utiliteitsmarkt. Conform die strategie ronden we in 2015 de herindeling van onze activiteiten op het gebied van handel en assemblage af. Binnen de divisie Gebouwgebonden Installaties verkochten we Installatiebedrijf Wisse. We namen in augustus Industrial Automation Services (I.A.S.) over, om onze activiteiten in de industriële automatisering verder te versterken. Verder breidden we deze activiteiten uit binnen onze bestaande vestigingen in Noord-Brabant en Gelderland, als basis voor regionale versterking.

In 2015 is met onverminderde inzet gewerkt aan het verder versterken van Batenburg Techniek. Onze medewerkers maakten daarbij het verschil. Hun betrokkenheid, vakkennis en ondernemerszin waren cruciaal bij het verstevigen van onze marktpositie en het behalen van de positieve resultaten. Al onze medewerkers verdienen daarvoor grote dank en waardering.

Voor de nabije toekomst zijn de vooruitzichten ongewis door diverse (internationale) ontwikkelingen die de investeringsbereidheid van onze klanten kunnen beïnvloeden. In deze situatie hebben we baat bij de gekozen strategie, die is gericht op het vergroten van ons concurrerend vermogen en het vooruitlopen op verwachte relevante trends en marktontwikkelingen. In 2016 gaan we voort op de ingeslagen weg.

Eén van onze aandeelhouders, VP Exploitatie, de investeringsmaatschappij van de familie Van Puijenbroek, bracht een openbaar bod uit op alle aandelen Batenburg Techniek. Op grond van de wet- en regelgeving was VP Exploitatie daartoe verplicht, nadat het in september haar aandelenbelang uitbreidde tot boven de 30%. Door dit verplicht openbaar bod verkreeg VP Exploitatie nog eens 42% van de aandelen. Het gehele belang van VP Exploitatie is hiermee uitgekomen op ruim 77%. Voor de dagelijkse dienstverlening aan onze klanten en voor het werk van onze medewerkers heeft dit verder geen gevolgen.

We zijn onze klanten, medewerkers, samenwerkingspartners, aandeelhouders en commissarissen dankbaar voor hun steun, inzet en betrokkenheid. Samen bouwen we verder aan de toekomst van Batenburg Techniek.

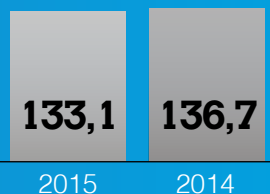
Namens de raad van bestuur,

Ralph van den Broek, CEO

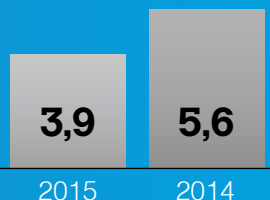
Omzet totaal

op voortgezette basis (€ miljoen)

Resultaat totaal

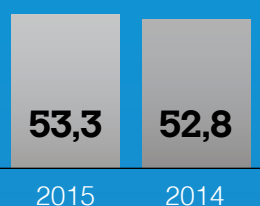
EBIT voortgezet, vóór impairment, reorganisatie en eenmalige kosten (€ miljoen)

Handel en Assemblage

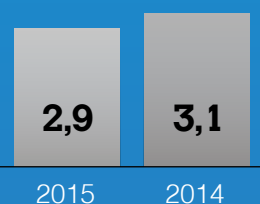
Omzet per segment

op voortgezette basis (€ miljoen)

Resultaat per segment

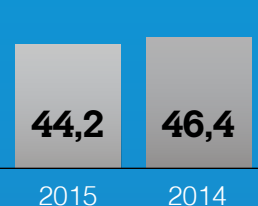
EBIT voortgezet, vóór impairment en reorganisatiekosten (€ miljoen)

Industriële Automatisering

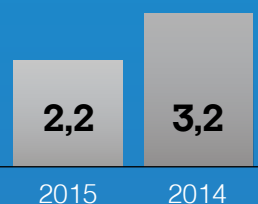
Omzet per segment

op voortgezette basis (€ miljoen)

Resultaat per segment

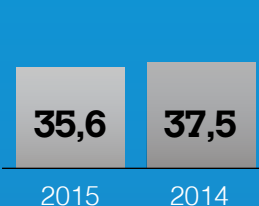
EBIT voortgezet, vóór impairment en reorganisatiekosten (€ miljoen)

Gebouwgebonden Installaties

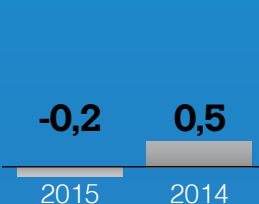
Omzet per segment

op voortgezette basis (€ miljoen)

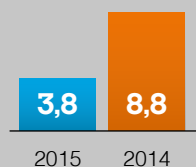
Resultaat per segment

EBIT voortgezet, vóór impairment en reorganisatiekosten (€ miljoen)

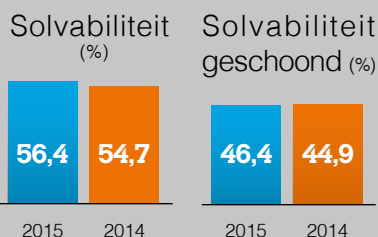
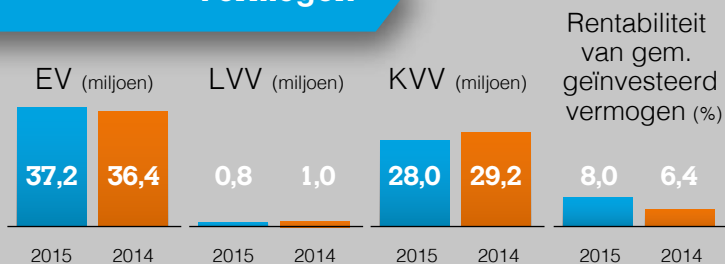

Operationele kasstroom

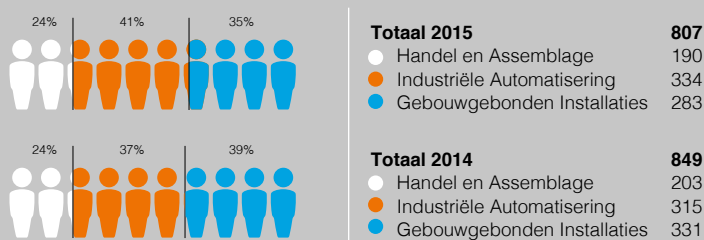
Voortgezet, exclusief uitgaven inzake het openbaar bod (€ miljoen)

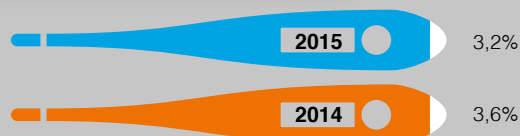
Vermogen

Aantal medewerkers

Ziekteverzuim

Termijn in dienst

De termijn dat medewerkers gemiddeld in dienst blijven:

Batenburg Techniek
in één oogopslag

Historie

De volgende stap mogelijk maken. Dat is de rode draad in de geschiedenis van Batenburg Techniek. Oprichter Piet Batenburg was altijd geïnspireerd door techniek en de kansen ervan voor zijn opdrachtgevers. In diezelfde geest ontwikkelt Batenburg Techniek tegenwoordig technologische toepassingen voor opdrachtgevers. Innovatie was vroeger de drijfveer, is dat vandaag en blijft dat in de toekomst.

De eerste stappen

Piet Batenburg maakte begin 1900 als elektrotechnisch pionier elektrisch licht mogelijk voor Rotterdamse ondernemers. Hij laat het bedrijf in de jaren twintig verder groeien door technologische vooruitgang te integreren in de werkzaamheden. Kansen die hij ziet voor andere ondernemers, inspireren en motiveren hem. De eerste uitbreiding kenmerkt de toekomst van de onderneming. Batenburg stapt in een voor de begin jaren dertig innovatieve markt: radio en telegrafie: *'De fabricatie, aanleg, reparatie en den handel in telegrafische artikelen en installaties en alles wat in den minsten zin des woords daarmee verband houdt'* (akte 1931).

Na de oorlog

In de jaren na de oorlog werkt de onderneming hard mee aan de wederopbouw van Rotterdam. In het stadshart herstelde Batenburg de stroomvoorziening in woningen, winkels en kantoren. Dit deed Batenburg onder meer in het imposante Groot Handelsgebouw, een van de symbolen van het herrijzende Rotterdam.

Schaarste aan elektrotechnische materialen speelt in de naoorlogse jaren iedereen parten. Batenburg weet een goede partner aan zich te binden. Dankzij de succesvolle samenwerking kunnen opdrachtgevers weer stappen vooruit zetten.

In 1956 krijgt Batenburg een notering aan de Amsterdamse beurs (tegenwoordig NYSE Euronext).

Jaren '70/'80

Door specialisatie te combineren met innovatieve technieken groeit de onderneming verder. Zo ontwerpt Batenburg bijvoorbeeld besturingssystemen voor industriële opdrachtgevers. De onderneming ontwikkelt zich tot een groep, die steeds een stap verder denkt. Specialististen die technische kennis vertalen naar praktische toepassingsmogelijkheden.

De volgende stap

Batenburg Techniek is verder gegroeid door technische kennis uit verschillende sectoren te combineren met handelskwaliteiten en industriële automatisering. Vanuit de smart economy-gedachte worden in nauwe samenwerking met opdrachtgevers de mogelijkheden verkend, toepassingen ontwikkeld en gerealiseerd. Met als resultaat: soepel lopende productieprocessen en kwalitatieve eindproducten voor opdrachtgevers.

Profiel

Batenburg Techniek werkt als technisch dienstverlener met ruim 800 specialisten aan oplossingen voor opdrachtgevers. De bedrijven binnen de groep zijn gespecialiseerd in elektromechanische en industriële techniek en zijn actief binnen uiteenlopende industriële sectoren. Bovendien ontwerpt, levert en onderhoudt Batenburg Techniek gebouwgebonden installaties. De groep bestaat uit drie divisies: Handel en Assemblage, Industriële Automatisering en Gebouwgebonden Installaties.

Handel en Assemblage

Batenburg Techniek levert componenten en halffabricaten op het gebied van energietechniek, mechatronica, industriële elektronica en bevestigingstechniek. De koppeling van specialistische technische kennis en een breed netwerk biedt vele mogelijkheden voor opdrachtgevers.

De producten vinden hun weg naar uiteenlopende sectoren binnen de Nederlandse industrie, waarbij het zwaartepunt ligt in de maakindustrie en dan vooral in machinebouw, apparatenbouw, marine en offshore. Beheerders van elektriciteitsnetwerken vormen daarnaast al decennia lang een gewaardeerde klantengroep.

Industriële Automatisering

Het ontwerpen en beheren van efficiënte en veilige besturingssystemen voor machine- en productielijnen vormen de kernactiviteiten binnen deze divisie. Opdrachtgevers zijn vooral actief in industrietakken als zuivel- en voedselproductie, machinebouw, marine en offshore, waterzuivering en drinkwatervoorziening. Ook werkt Batenburg Techniek wereldwijd voor opdrachtgevers in de tuinbouw.

Gebouwgebonden Installaties

Batenburg Techniek levert en onderhoudt elektrotechnische, klimaat- en beveiligingsinstallaties. Dankzij specialisatie in beveiligingstechnologie, camerasystemen, klimaatinstallaties en service, beheer en onderhoud, helpen de werkmaatschappijen binnen de divisie Gebouwgebonden Installaties veel opdrachtgevers in de utiliteitsbouw met een veilige, duurzame en meer efficiënte exploitatie van omgeving en vastgoed.

Kerncijfers

	2015 genorm. ^{(*)1}	2014 genorm. ^{(*)1}	2015	2014	2013	2012	2011
Resultaat (€ miljoen)							
Omzet	133,1	136,7	135,9	141,4	157,9	161,0	149,2
EBIT ^{(*)2}	3,9	5,6	3,2	3,1	-6,8	1,5	3,6
Nettoresultaat	2,8	4,2	2,2	2,0	-6,9	1,0	3,0
Kasstroom (€ miljoen)							
Operationele kasstroom ^{(*)3}	3,8	8,8	3,2	8,0	2,2	2,2	3,0
Afschrijvingen	2,0	1,8	2,0	1,9	2,1	2,6	2,4
Investerings (MVA)	0,8	0,5	0,8	0,6	1,2	1,6	2,7
Uitgekeerd dividend			1,4	-	0,5	2,4	8,4
Netto cashflow	0,9	8,2	0,2	7,5	2,8	-3,1	-11,9
Vermogen (€ miljoen)							
Balanstotaal			66,0	66,6	63,9	81,3	78,3
Eigen vermogen			37,2	36,4	34,5	41,9	43,2
Lang vreemd vermogen			0,8	1,0	1,2	1,5	1,5
Kort vreemd vermogen			28,0	29,2	28,3	38,0	33,6
Werkkapitaal ^{(*)4}			8,9	7,9	10,6	14,6	13,2
Geïnvesteed vermogen ^{(*)5}			28,0	27,6	33,3	43,9	42,1
Medewerkers							
Gemiddeld aantal medewerkers	801	805	828	848	955	1.029	971
Aantal medewerkers ultimo jaar	807	795	807	849	847	1.063	996
Personeelskosten (in € miljoen)	46,0	45,6	47,4	48,8	51,2	54,6	49,0
Ratio's (%)							
Rentabiliteit van het gem. geïnvesteed vermogen ^{(*)6} ^{(*)7}			8,0	6,4	-17,9	2,4	7,7
EBIT op omzet	2,9	4,1	2,4	2,2	-4,3	1,0	2,4
Nettoresultaat op omzet	2,1	3,1	1,6	1,4	-4,4	0,6	2,0
Current ratio ^{(*)8}			1,7	1,6	1,5	1,4	1,5
Solvabiliteit ^{(*)9}			56,4	54,7	53,9	51,5	55,2
Solvabiliteit geschoond ^{(*)10}			46,4	44,9	41,7	38,9	43,8

*1) Kolommen 2015 en 2014 genormaliseerd betreffen kengetallen op basis van voortgezette activiteiten (exclusief Wisse, IT Services, Wikkellactiviteiten, Koldijk en IJsselmuiden), vóór impairment goodwill (2014: € 1,5 miljoen) en reorganisatiekosten (2015: € 0,3 miljoen, 2014: € 0,6 miljoen) en kosten inzake het openbaar bod (2015: € 0,3 miljoen).

*2) EBIT betreft het bedrijfsresultaat voor belastingen en financieringskosten en -lasten.

*3) Operationele kasstroom is inclusief rente en belastingen, genormaliseerd voor de beëindigde activiteiten Wisse, IT Services en Wikkell.

*4) Werkkapitaal is exclusief liquide middelen en rentedragende verplichtingen.

*5) Geïnvesteed vermogen = vaste activa + werkkapitaal exclusief liquide middelen en rentedragende verplichtingen.

*6) Gemiddeld geïnvesteed vermogen = (geïnvesteed vermogen per 1/1 + geïnvesteed vermogen per 31/12) / 2.

*7) Rentabiliteit = nettowinst / gemiddeld geïnvesteed vermogen.

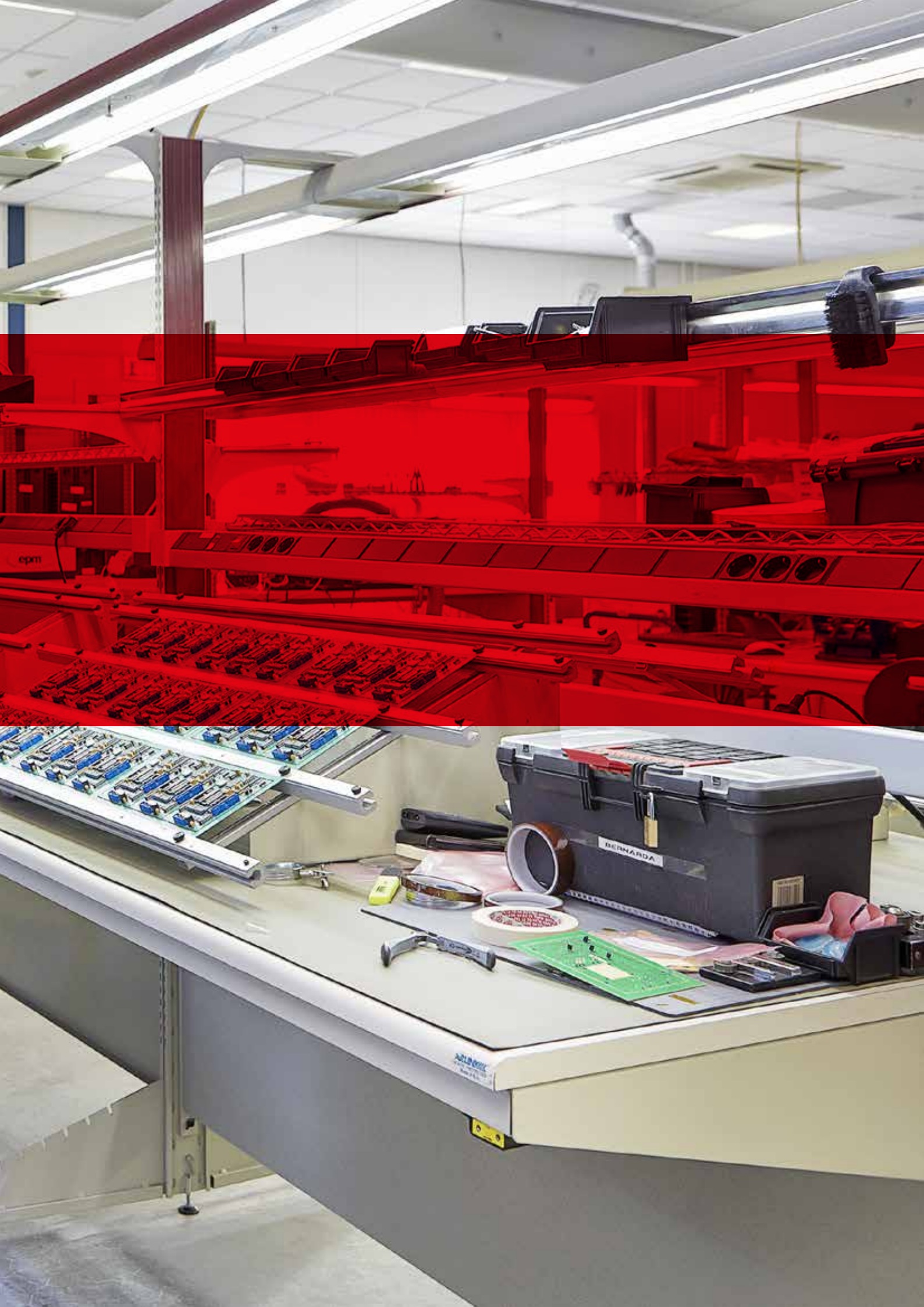
*8) Current ratio = vlottende activa / kort vreemd vermogen.

*9) Solvabiliteit = eigen vermogen / balanstotaal.

*10) Solvabiliteit geschoond = eigen vermogen geschoond voor immateriële vaste activa / balanstotaal.

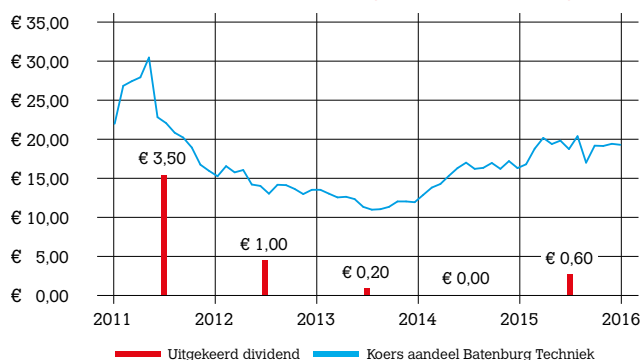
Betsy Leiwakabessy
Batenburg Industriële Elektronica

Het aandeel Batenburg Techniek

Het aandeel Batenburg Techniek is sinds 1956 genoteerd aan NYSE Euronext te Amsterdam. Het aandeel is opgenomen in de categorie 'Lokale aandelen'. Ultimo 2015 zijn 2.408.244 gewone aandelen geplaatst met een nominale waarde van € 0,40 per aandeel. In het verslagjaar 2015 zijn geen aandelen geplaatst of ingekocht. SNS Securities is opnieuw opgetreden als liquiditeitsverschaffer ter bevordering van de verhandelbaarheid van het aandeel Batenburg Techniek.

Koers van het aandeel Batenburg Techniek en uitgekeerd dividend per aandeel

Koers 31-12-2014: € 16,30

Koers 31-12-2015: € 19,30

Kengetallen per aandeel €

	2015 genorm. ^(*)	2014 genorm. ^(*)	2015	2014	2013	2012	2011
Nettowinst	1,16	1,74	0,93	0,81	-2,86	0,42	1,25
Operationele cashflow	1,59	3,65	1,31	3,33	0,91	0,91	1,25
Netto cashflow	0,36	3,42	0,08	3,10	1,17	-1,29	-4,94
Eigen vermogen			15,45	15,12	14,31	17,39	17,96
Voorstel dividend			0,75	0,60	-	0,20	1,00
Uitgekeerd dividend ^(*)			0,60	-	0,20	1,00	3,50

*1) Kolommen 2015 en 2014 genormaliseerd betreffen kengetallen op basis van voortgezette activiteiten (exclusief Wisse, IT Services, Wikkellactiviteiten, Koldijk en IJsselmuiden), vóór impairment goodwill (2014: € 1,5 miljoen) en reorganisatiekosten (2015: € 0,3 miljoen, 2014: € 0,6 miljoen) en kosten inzake het openbaar bod (2015: € 0,3 miljoen).

*2) Het in 2011 over 2010 uitgekeerde dividend ad € 3,50 bestaat uit een regulier dividend van € 1,00 en een 'jubileum-dividend' in verband met het 100-jarig bestaan van € 2,50.

Koersgevoelige informatie en melding zeggenschap

In het kader van koersgevoelige informatie heeft Batenburg Techniek het 'Batenburg Techniek Reglement inzake bezit van en transacties in Aandelen en bepaalde overige Financiële Instrumenten' opgesteld ter naleving van het gestelde in artikel 5:65 van de Wet op het financieel toezicht (Wft). Het bevat onder andere meldingsplichten, specifieke bepalingen voor commissarissen, bestuurders en leidinggevenden en een verbodsbepaling voor handel in de periode voorafgaand aan de publicatie van de jaarcijfers en voorafgaand aan de publicaties van de halfjaarcijfers en van de trading updates na het eerste en derde kwartaal. Gesloten perioden zijn in elk geval acht weken voorafgaand aan de publicatie van de (voorlopige) jaarcijfers en vier weken voorafgaand aan de publicatie van het halfjaarbericht en van de trading updates. Het reglement is beschikbaar via de website van Batenburg Techniek (www.batenburg.nl). Koersgevoelige informatie wordt zo spoedig mogelijk openbaar gemaakt aan de hand van persberichten, die tevens op de website worden geplaatst.

Meldingen zoals opgenomen in het register met Substantiële Deelnemingen van de AFM*

Naam	Belang
Bech N.V. (via VP Exploitatie N.V.)	77,18%
Decico B.V.	8,68%
J.L. van den Heuvel	5,19%
Oddo Meriten Asset Management S.A.	3,14%
Totaal	94,19%
(Stichting Preferente Aandelen Batenburg Techniek (potentieel))	(99,96%)

* Geactualiseerd tot en met 4 maart 2016.

Financiële agenda 2016

Publicatie jaarcijfers 2015	7 maart, nabeurs
Verschijningsdatum jaarverslag	9 maart
'Record date' voor deelname AVA	23 maart
Einde aanmeldingstermijn AVA	14 april
Trading update eerste kwartaal 2016	19 april, nabeurs
Algemene Vergadering van Aandeelhouders	20 april
Publicatie halfjaarcijfers 2016	22 augustus, nabeurs
Trading update derde kwartaal 2016	8 november, nabeurs

De financiële agenda wordt gepubliceerd op www.batenburg.nl.

Raad van bestuur

Van links naar rechts: Ralph van den Broek, CEO, Eric Driebeek, CFO.

Verslag van de raad van bestuur

Ontwikkelingen binnen Batenburg Techniek

- Herstel markten in tweede halfjaar na aarzelend eerste halfjaar
- Vooruitgang op strategische agenda
- Omzet en resultaat verbeteren in tweede halfjaar

Na een succesvol herstel van de winstgevendheid in 2014, werd Batenburg Techniek in het begin van 2015 geconfronteerd met een grillige markt. De markten waarin Batenburg Techniek actief is, vertoonden in het eerste halfjaar nog geen structurele verbetering. Bezuinigingen bij (semi-) overheidsinstanties, wisselkoerseffecten van vooral de Amerikaanse dollar, de aanhoudend lage olieprijs, de boycot door Rusland van Nederlandse agrarische producten en ontwikkelingen binnen de elektriciteitsnetwerkbedrijven en de railsector daagden Batenburg Techniek extra uit. In de tweede helft van het jaar herstelde het resultaat in de divisies Industriële Automatisering en Handel en Assemblage. De divisie Gebouwgebonden Installaties blijft in de meeste regio's kampen met een zwakke markt, met als gunstige uitzondering de Randstedelijke markt.

Met de realisatie van de strategische agenda is vooruitgang geboekt. De focus blijft op groei in industrie en infrastructuur en verminderde afhankelijkheid van de utiliteitsmarkt. In 2015 is de divisiestructuur verder vormgegeven. Binnen de divisie Handel en Assemblage is de integratie afgerond. Onderlinge samenwerking is verder bevorderd en de energie-activiteiten zijn verder gestroomlijnd. De divisie Industriële Automatisering versterkte zich door de acquisitie van Industrial Automation Services (I.A.S.) uit Zundert. Bij de divisie Gebouwgebonden Installaties is Installatiebedrijf Wisse verkocht. De aandacht voor operationele efficiëntie en cash management bleef onverminderd groot. Daarnaast kreeg de commerciële slagkracht in 2015 de volle aandacht door versterking van verkoopteams en training.

De resultaten van de voortgezette activiteiten voor geheel Batenburg Techniek zien er als volgt uit:

Resultaten Batenburg Techniek, voortgezet en genormaliseerd*

(€ miljoen)	2015	2014
Omzet	133,1	136,7
Bedrijfsresultaat (EBIT)	3,9	5,6
EBIT als % van de omzet	2,9%	4,1%

* Betreft voortgezette activiteiten genormaliseerd vóór impairment van goodwill (2014: € 1,5 miljoen), exclusief reorganisatiekosten (2015: € 0,3 miljoen, 2014: € 0,6 miljoen) en exclusief kosten inzake het openbaar bod (2015: € 0,3 miljoen).

Handel en Assemblage

De ondernemingen binnen de divisie Handel en Assemblage opereren sinds begin 2015 onder de naam Batenburg met een toevoeging die aanduidt waarin ze actief zijn: energietechniek, bevestigingstechniek, industriële elektronica en mechatronica.

Batenburg Energietechniek richt zich op de energienetwerkbedrijven en de industrie. Batenburg Bevestigingstechniek, Batenburg Mechatronica en Batenburg Industriële Elektronica richten zich vooral op de maakindustrie. De herschikking van de productportfolio en nieuwe handelsnamen zijn goed ontvangen in de markt.

De resultaten van de divisie Handel en Assemblage zien er als volgt uit:

Omzet en resultaat, divisie Handel en Assemblage, voortgezet en genormaliseerd*

(€ miljoen)	2015	2014
Omzet	53,3	52,8
Bedrijfsresultaat (EBIT)	2,9	3,1
EBIT als % van de omzet	5,4%	5,9%

* Exclusief reorganisatiekosten (2015: € 0,3 miljoen, 2014: € 0,3 miljoen).

De omzet steeg fractioneel ten opzichte van 2014. De EBIT is lager, vooral door achterblijvende vraag in het eerste halfjaar en een lagere brutomarge door nadelige valuta-effecten (Amerikaanse dollar, Engelse pond en Zwitserse frank) door verzwakking van de euro aan het begin van het jaar. De resultaten verbeterden licht in het tweede halfjaar door met name het aantrekken van onze afzetmarkten.

Binnen Batenburg Energietechniek bleven omzet en resultaat sterk achter in het eerste halfjaar. Dit kwam voornamelijk door een lagere omzet bij netwerk- en railinfrabedrijven. Na een strategische heroriëntatie is de organisatie aangepast op de realiteit van de markt. De resultaten verbeterden na de zomer.

De omzet en het resultaat op het gebied van bevestigingsmiddelen liggen in lijn met 2014. De eerste effecten van het samenvoegen van de activiteiten van de werkmaatschappijen in bevestigingsmiddelen zijn nu zichtbaar in lagere kosten en meer slagkracht naar de markt.

Bij Batenburg Mechatronica steeg de omzet weliswaar fractioneel, maar bleef het resultaat achter door een lagere brutomarge. Op de veranderende markt wordt ingespeeld door de optimalisatie van de productportfolio met focus op een kleiner aantal leveranciers. Dit alles met als doel de klant beter te kunnen bedienen.

Bij Batenburg Industriële Elektronica steeg de omzet licht. Het effect van het vergroten en verbreden van de klantenbasis wordt zichtbaar. De werkmaatschappij profiteert van de toenemende vraag naar connectivity. Dit zorgt voor veel ontwikkelingen op het gebied van elektronische apparatuur. Het bedrijfsresultaat is nog wel op een te laag niveau, maar verbeterde vooral dankzij lagere kosten.

Industriële Automatisering

De divisie Industriële Automatisering is actief in de industrie, infrastructuur en tuinbouw en concentreert zich vooral op het ontwerpen en beheren van efficiënte en veilige besturings-systemen voor machine- en productielijnen.

De resultaten van de voortgezette activiteiten voor de divisie Industriële Automatisering zien er als volgt uit:

Omzet en resultaat, divisie Industriële Automatisering, voortgezet

(€ miljoen)	2015	2014
Omzet	44,2	46,4
Bedrijfsresultaat (EBIT)	2,2	3,2
EBIT als % van de omzet	5,0%	6,9%

De resultaten van de divisie Industriële Automatisering stonden in het begin van 2015 onder druk, vooral door internationale ontwikkelingen in marine en offshore en de zuivelindustrie.

Door de lage olieprijs liep het aantal grote projecten terug bij marine en offshore. Onderhoudsopdrachten en projecten voor scheepsaanpassingen werden, onder prijsdruk, verworven. Intensievere samenwerking met bestaande klanten resulteerde in het behoud van deze klanten. Intensieve samenwerking met klanten wordt ook succesvol toegepast bij de verbreding van de activiteiten in de gespecialiseerde machinebouw.

De markt voor gespecialiseerde machinebouw ontwikkelde zich gunstig, vooral bij export-gedreven opdrachtgevers. In 2015 opende de divisie Industriële Automatisering een vestiging in Midden-Brabant ten behoeve van de maakindustrie. Dit resulteerde in een betere positie in de regio.

In anticipatie op het afschaffen van de melkquota op 1 april 2015 en door de wereldwijd groeiende vraag naar melkproducten, vergrootte de zuivelindustrie de afgelopen jaren haar productie. Zodoende voerde de divisie Industriële Automatisering in 2014 veel projecten uit in de zuivelindustrie. Dit leidde tot een sterke groei in omzet en resultaat. Door een combinatie van factoren, zoals de handelsboycot door Rusland, importheffingen in China en de effecten van het verdwijnen van de melkquota, stagneerde deze vraag begin 2015 en werden projecten uitgesteld. Pas in september 2015, toen bleek dat er meer melk geproduceerd werd dan van tevoren verwacht, kwamen er meer projecten op de markt om de verwerkingscapaciteit te vergroten. In 2015 investeerde de divisie Industriële Automatisering in de uitbreiding van het (service)aanbod en het uitbreiden van het verzorgingsgebied en het aantal klanten.

In de markten voor waterzuivering en drinkwatervoorziening werden in het eerste halfjaar eveneens opdrachten uitgesteld, voornamelijk doordat budgetten bij opdrachtgevers onder druk stonden. In de tweede helft van het jaar namen echter ook in deze markt de projecten weer in aantal toe.

Op 24 augustus 2015 nam Batenburg Techniek Industrial Automation Services (I.A.S.) over. Deze onderneming is gespecialiseerd in het ontwerpen en implementeren van procesautomatisering voor de voedselindustrie en de natte infra. Het werkgebied beslaat vooral Midden- en

Zuid-Nederland. Met deze overname creëert de divisie Industriële Automatisering een landelijke dekking in die markten.

Op het gebied van tuinbouwautomatisering namen zowel de omzet als het resultaat toe. Door de uitbreiding en ontwikkeling van het netwerk van dealers en partners kreeg de internationalisering verder vorm.

Gebouwgebonden Installaties

De divisie Gebouwgebonden Installaties is overwegend actief in de utiliteitsbouw, met focus op specialisaties als klimaattechniek, veiligheid en service, beheer en onderhoud.

De resultaten van de voortgezette activiteiten voor de divisie Gebouwgebonden Installaties zien er als volgt uit:

Omzet en resultaat, divisie Gebouwgebonden Installaties, voortgezet en genormaliseerd*		
(€ miljoen)	2015	2014
Omzet	35,6	37,5
Bedrijfsresultaat (EBIT)	-0,2	0,5
EBIT als % van de omzet	-0,6%	1,3%

* Exclusief impairment van goodwill (2014: € 1,5 miljoen) en reorganisatiekosten (2014: € 0,1 miljoen).

De omzet en het resultaat daalden in 2015 ten opzichte van 2014. Een lagere bezetting op de projectafdelingen en uitstel van projecten in de retailmarkt en de markt voor camera-systemen zijn de belangrijkste oorzaken van de daling.

De ingezette aanpassing van het businessmodel moet resulteren in een lagere afhankelijkheid van de uitkomsten van aanbestedingen. Meer en meer wordt ingezet op het bieden van toegevoegde waarde voor de opdrachtgevers, om hen zo voor langere termijn te binden. Hierbij maakt de divisie Gebouwgebonden Installaties beter gebruik van sterke regionale posities en verschuift de focus steeds meer naar renovatieprojecten. In 2015 zette de divisie Gebouwgebonden Installaties in op het versterken van samenwerkingsverbanden met strategische partners.

De activiteiten die gericht zijn op retailketens stonden vanwege uitstel van winkelverbouwingen en aanpassingen onder druk. Een grote opdrachtgever besteedde in 2015 verbouwwerk uit aan een concurrent. Een deel van die opdracht wordt in 2016 echter weer ondergebracht bij de divisie. De divisie gebruikt het, in onder andere de retailmarkt, toegepaste service-, beheer- en onderhoudsconcept steeds vaker ook binnen andere markten.

Op 9 juli 2015 zijn de aandelen van Installatiebedrijf Wisse, dat vooral gericht is op de particuliere markt en op de recreatiesector in voornamelijk Zeeland, verkocht. Door deze verkoop concentreren de activiteiten van de divisie Gebouwgebonden Installaties zich in het midden van Nederland en vooral in de zakelijke markt. Dit vormt een goede basis voor onderlinge samenwerking, uitwisseling en specialisatie.

Samenvattend

Batenburg Techniek heeft het genormaliseerde bedrijfsresultaat op voortgezette activiteiten zien dalen ten opzichte van 2014, voornamelijk door tegenvallende factoren in diverse markten.

De resultaten zijn vanaf september 2015 weer verbeterd. Het rentabiliteit op het geïnvesteerd vermogen steeg van 6,4% naar 8,0%. Batenburg Techniek houdt onverminderd vast aan de gekozen strategie en gaf daar in 2015 verder vorm aan. Dit komt neer op het verder versterken van het concurrerend vermogen van de onderneming om kansen beter te benutten. De focus blijft op groei in de industrie en infrastructuur en vermindering van de afhankelijkheid van de utiliteitsmarkt. Vanzelfsprekend blijft er ook aandacht voor operationele efficiëntie, cash management en commerciële slagkracht.

Markten

- **Maakindustrie, voedselindustrie en infrastructuur stabiel tot licht groeiend**
- **Dalende markt voor marine en offshore**
- **Groei in internationale tuinbouw**
- **Vastgoedmarkt herstelt**

In het eerste halfjaar van 2015 had Batenburg Techniek in bijna alle markten te maken met een tegenvallende vraag. De importerende handelsbedrijven werden gehinderd door hogere valuta koersen ten opzichte van de euro. Na de zomer waren er in de meeste markten tekenen van herstel.

Een overzicht van relevante ontwikkelingen in markten waar Batenburg Techniek actief is:

Energietechniek

- De activiteiten op het gebied van energietechniek hadden in de eerste maanden van 2015 te maken met terugval in de vraag. Dit kwam mede doordat opdrachtgevers zich voorbereiden op een lagere distributievergoeding voor de netwerkbedrijven. Sinds het begin van de zomer neemt de vraag echter weer toe.
- De onderliggende ontwikkelingen duiden op een stabiele, licht groeiende markt.
- De netbeheerder van het landelijke hoogspanningsnet in Nederland – Tennet – verwacht dat het elektriciteitsverbruik de komende jaren niet zal afnemen, ondanks forse energiebesparingen. De groeiende (internationale) handel in energie en de toenemende lokale opwekking van elektriciteit zorgen bovendien voor behoefte aan meer transportcapaciteit in hoogspanningsnetten. Tennet kondigt in haar visie 2030 de aanleg aan van nieuwe verbindingen en de verzwaring van bestaande verbindingen.
- De markt voor het vervangen van lokale elektriciteitsnetwerken is stabiel. Groei ontstaat door het geschikt maken van netwerken voor retourleveringen, dankzij toenemende decentrale en duurzame energieopwekking en lokale energieopslag.
- Het aantrekken van de bouw zorgt voor toenemende vraag naar kabelverbindingsmaterialen.

Maakindustrie

- Om internationaal concurrerend te blijven, is er in de maakindustrie continu vraag naar efficiëntere machines en productielijnen met een hogere productiviteit, die liefst operator-onafhankelijk kunnen functioneren.
- Een belangwekkende trend in de maakindustrie is het toepassen van smart components en intelligente sensoren. Deze componenten communiceren met ICT-systemen dankzij specialistische besturingssoftware. Om de kansen die deze trend biedt optimaal te benutten, is Batenburg Techniek als gespecialiseerde leverancier van zulke componenten en software steeds vaker betrokken in een vroege fase van het productontwerp.
- Door de groeiende mogelijkheden van componenten en besturingssoftware wordt het eenvoudiger om elektronische apparaten te ontwikkelen. Dit resulteert in veel ontwikkelingen bij (potentiële) opdrachtgevers.

Marine en offshore

- De activiteiten in marine en offshore zijn sterk afhankelijk van de olieprijs. Door de sterke daling daarvan, stellen oliemaatschappijen en andere bedrijven in de olie- en gaswereld

projecten voorlopig uit. Zolang de olieprijs laag blijft, zal deze sector zeer terughoudend blijven met investeringen.

- De verwachting is wel dat de markt voor service-opdrachten, aanpassingen aan bestaande installaties en opdrachten voor de baggerindustrie positief blijft.
- Op iets langere termijn is de verwachting dat de positieve onderliggende trends in de energievoorziening zullen resulteren in een herstel van de activiteiten.

Voedselindustrie en tuinbouw

- De zuivelindustrie was begin 2015 voorzichtig met investeren. Dit had te maken met de boycot door Rusland van Nederlandse agrarische producten en een hogere Chinese importheffing. Daarnaast speelde de afschaffing van de melkquota per 1 april 2015 een rol. Men wilde de gevolgen daarvan afwachten. Gedurende het jaar bleek dat de melkproductie veel sneller toenam dan verwacht, waardoor de zuivelindustrie haar productiecapaciteit moest vergroten.
- Door de groeiende wereldwijde consumptie van melk en melkproducten blijft er behoefte aan investeringen in productiecapaciteit, product vernieuwing en service en onderhoud van productielijnen. Er is bovendien een groeiende vraag naar biologische producten die separate installaties vereisen.
- In de tuinbouwautomatisering is Batenburg Techniek wereldwijd actief. Waar de groei mogelijkheden in de Nederlandse markt afnemen door verzadiging en Russische handelssancties, liggen er internationaal volop groeikansen. Wereldwijd groeit de voedselproductie (ook in Rusland), waarbij de trend is dat meer lokaal wordt geproduceerd; dichterbij de consument. Er ontstaan over de gehele wereld clusters van professionele tuinbouwbedrijven rondom grote stedelijke gebieden. Issues rond voedselveiligheid, waterschaarste en duurzame energie zorgen voor een groeiende behoefte aan gecontroleerde teelt in kassen of onder plastic. Batenburg Techniek speelt in op de toenemende behoefte aan tuinbouwautomatisering die daarmee samenhangt.

Watervoorziening en waterzuivering

- Bij waterzuiveringen en drinkwaterpompstations is er continu behoefte aan aanpassing van installaties en aan toepassing van nieuwe technologieën. Budgetten staan echter onder druk, waardoor investeringen in de tijd kunnen schuiven. Opdrachten worden multidisciplinair en Europees aanbesteed. Om volledige projecten aan te kunnen bieden, werkt Batenburg Techniek steeds vaker samen met andere specialisten.

Vastgoed

- In 2015 was er sprake van herstel in de particuliere woningmarkt. Vooral in de Randstad, met name in de steden, stijgen de prijzen van woningen en zijn er weer nieuwbouwwontwikkelingen. De utiliteitsmarkt trekt voorzichtig aan.
- Het dieptepunt in de waardering van commerciële vastgoedportefeuilles lijkt achter de rug. Beleggers anticiperen op een verder aantrekkende economie.
- Kantoren worden steeds flexibeler gebruikt, waardoor met minder ruimte kan worden volstaan. De verwachting is daarom dat er een structureel lagere vraag zal zijn naar kantooroppervlakte, ondanks de groeiende economie. Bij bestaande kantoren is er vooral sprake van revitalisering en soms zelfs van herbestemming (bijvoorbeeld voor tijdelijke huisvesting). Van nieuwbouw is nog nauwelijks sprake.
- De markten voor zorg, onderwijs en overig aan de overheid gerelateerd vastgoed hebben beperkte budgetten voor vernieuwing, ook al is die vaak noodzakelijk. Een positieve uitzondering is de toenemende vraag naar aanpassing van schoolgebouwen aan de eisen voor

'Frisse scholen'. Dit zijn schoolgebouwen met een laag energiegebruik en een gezond binnenmilieu (luchtkwaliteit, temperatuur en comfort, licht en geluid). De overheid stelt hiervoor projectsubsidies beschikbaar.

- Er is een groeiende vraag naar brandveiligheidssystemen, onder meer door steeds strengere wettelijke eisen. Ook profiteert Batenburg Techniek van de toenemende vraag naar beveiliging en cameratoezicht.
 - De markt voor klimaatsystemen blijft relevant. Nieuwe gebruikerswensen, innovatieve technologie en extra gebruiksmogelijkheden zorgen voor vraag naar hoogwaardige dienstverlening.
- Veelgevraagde oplossingen voor duurzaamheid gaan daarbij hand in hand met besparingen op energie- en overige exploitatiekosten.

Samenvattend

Een verdere opleving van de maakindustrie zal grotendeels afhankelijk zijn van het vertrouwen in de economie. De toekomstverwachtingen van klanten in de maakindustrie zijn wisselend, maar over het algemeen voorzichtig positief. Projecten in de offshore zullen naar verwachting verder afnemen, aangezien oliemaatschappijen investeringen blijven uitstellen.

De positieve trend in de voedselindustrie en internationale tuinbouw zet door. Afhankelijk van de geopolitieke ontwikkelingen kunnen er schommelingen in vraagpatronen optreden.

In de infrastructuur (elektriciteitsnetwerk, watervoorziening en -zuivering) ligt stabilisatie in de lijn der verwachting. Investerings blijven nodig, maar realisatie hangt af van beschikbare budgetten. Door de vorig jaar afgesloten raamovereenkomsten in de markt voor watervoorziening en -zuivering wordt een toename in de omzet verwacht.

Wanneer de groei van de economie doorzet, ligt een verder herstel van de utiliteitsmarkt in de lijn der verwachting.

Strategie

- Focus op toelevering van producten en diensten bij klanten in de industrie en infrastructuur, vanuit de divisies Handel en Assemblage en Industriële Automatisering
- Inspelen op technische dienstverlening voor de smart industry
- Gerichte acquisities om de strategie te ondersteunen
- Veelgevraagde specialismen in de divisie Gebouwgebonden Installaties verder ontwikkelen
- Verder ontwikkelen van specifieke kennis en vaardigheden van medewerkers

Batenburg Techniek richt zich als technisch dienstverlener op het ondersteunen van opdrachtgevers bij het efficiënter, veiliger en duurzamer maken van hun productie, teelt en vastgoed-exploitatie. De onderneming maakt voor opdrachtgevers zo de stap mogelijk naar de smart industry. Batenburg Techniek doet dat door slimme producten te leveren, te installeren en door hoogwaardige software te ontwerpen om processen te besturen.

Snelle veranderingen in de markten waarin Batenburg Techniek actief is, vragen voortdurend om aanpassing en versterking van de onderneming. De strategie is erop gericht om bestaande posities te versterken, te focussen op groeikansen en daar flexibel op in te spelen. Hierbij richt Batenburg Techniek zich op het vergroten van het onderscheidend vermogen door naadloos aan te sluiten op klantbehoeften en door te anticiperen op trends en marktontwikkelingen.

De medewerkers zijn daarbij de belangrijkste factor. Daarom investeert Batenburg Techniek voortdurend in hun welzijn, kennis en vaardigheden door het bieden van een plezierige en gezonde werkomgeving, aandacht voor persoonlijke ontwikkeling en goede arbeidsvoorwaarden. Batenburg Techniek is verder een aantrekkelijke werkgever dankzij de doorgroeiperspectieven en stage- en opleidingsplaatsen die de onderneming biedt.

Handel en Assemblage

De divisie Handel en Assemblage richt zich op de maakindustrie en op energietechniek. In deze markten neemt het gebruik van slimme apparaten en componenten steeds verder toe. Om nog beter op de marktvraag in te spelen, zijn de activiteiten begin 2015 geclusterd in vier kerngebieden: energietechniek, bevestigingstechniek, mechatronica en industriële elektronica.

Binnen deze kerngebieden groeit de divisie autonoom en via acquisities. Er wordt ingezet op vernieuwing en verbreding van het productportfolio. Bovendien wordt de engineeringcapaciteit vergroot, zodat klanten eerder in het ontwerpproces ondersteund kunnen worden.

Industriële Automatisering

De divisie Industriële Automatisering richt zich op marine en offshore, zuivelindustrie, tuinbouw, watervoorziening en waterzuivering en machinebouw. De divisie versterkt haar positie zowel via autonome groei als via acquisities. In Midden- en Zuid-Nederland worden de activiteiten in de procesindustrie en in de voedselindustrie verbreed. Daarnaast versterkt de divisie de serviceorganisatie die wereldwijd 24/7 actief is.

Binnen de internationale tuinbouwautomatisering ligt de focus op het verder ontwikkelen en uitbreiden van het internationale dealernetwerk. Dankzij productinnovatie en samenwerking met partners blijft de divisie voorop lopen in deze sector.

Gebouwgebonden Installaties

De divisie Gebouwgebonden Installaties richt zich op de exploitatie van kantoren en bedrijfsgebouwen. De mogelijkheden om via onderling gekoppelde apparaten het gebruik en comfort van gebouwen te verbeteren, worden steeds uitgebreider.

De divisie specialiseert zich verder op het gebied van:

- klimaattechniek (duurzaamheid, vastgoedexploitatie);
- veiligheid (beveiliging en cameratechniek);
- service, beheer en onderhoud van installaties.

De activiteiten op het gebied van gebouwgebonden installaties zijn geconcentreerd in Midden-Nederland. Met een aantal specialismen opereert de divisie landelijk. Daarnaast vergroot de divisie de dienstverlening naar industriële klanten. Het onder andere binnen de retailmarkt toegepaste service-, beheer- en onderhoudsconcept wordt steeds breder toegepast in andere markten.

Financiële gang van zaken

- Omzet en winstherstel in tweede halfjaar
- Verder verbeterde operationele efficiëntie
- Balans en liquiditeitspositie onverminderd sterk
- Winst per aandeel bedraagt € 0,93

Inleiding

Om de ontwikkelingen bij de voortgezette activiteiten ten opzichte van 2014 inzichtelijk te maken, zijn de cijfers in eerste instantie op vergelijkbare basis weergegeven. In 2015 is Installatiebedrijf Wisse verkocht. De bijdrage aan het resultaat van het in 2015 overgenomen Industrial Automation Services (I.A.S.) is weergegeven in de voetnoot. Wat normalisatie betreft, zijn de reorganisatiekosten meegenomen bij Batenburg Energietechniek (divisie Handel en Assemblage) en de kosten die verband houden met het verplicht openbaar bod.

De resultaten zien er dan als volgt uit:

Normalisatie van omzet en resultaat voor voortgezette activiteiten (€ 1.000)

	2015	2014
Omzet	135.922	141.397
Omzet in 2014 beëindigde activiteiten	-	660
Omzet in 2015 beëindigde activiteiten	2.790	4.055
Omzet voortgezette activiteiten	133.132	136.682
EBIT*	3.224	3.083
EBIT vóór 2014 beëindigde activiteiten	174	777
EBIT in 2014 beëindigde activiteiten	-	-352
EBIT in 2015 beëindigde activiteiten	66	-856
Impairment op in 2015 beëindigde activiteiten	-315	-
EBIT voortgezet*	3.299	3.514
Impairment	-	- 1.476
Reorganisatiekosten	- 310	- 575
Kosten inzake openbaar bod	- 251	-
EBIT voortgezet, genormaliseerd*	3.860	5.565

* Inclusief EBIT van I.A.S., overgenomen per 24 augustus 2015 (2015: € 0,1 miljoen).

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de beëindigde activiteiten:

Beëindigde activiteiten

2015

Impact op 2015 van

activiteiten beëindigd in:	2015	2014 of daarvoor		
(€ 1.000)	Wisse	Koldijk cs*	IJsselmuiden	Totaal
Omzet	2.790	-	-	2.790
Operationeel resultaat	47	-	-	47
Resultaat op beëindigde activiteiten	19	90	84	193
EBIT (Bedrijfsresultaat)	66	90	84	240

* Betreft Koldijk Lijnberg Dekker, Koldijk en BEI.

2014

Impact op 2014 van

activiteiten beëindigd in:	2015	2014 of daarvoor			
(€ 1.000)	Wisse	Koldijk cs*	IT Services	Wikkel	Totaal
Omzet	4.055	-	219	441	4.715
Operationeel resultaat	-856	-	-359	72	-1.143
Resultaat op beëindigde activiteiten	-	777	-100	35	712
EBIT (Bedrijfsresultaat)	-856	777	-459	107	-431

* Betreft Koldijk Lijnberg Dekker, Koldijk en BEI.

Resultaten 2015

De winst- en verliesrekening en kasstroom van de voortgezette activiteiten, voor 2015 inclusief I.A.S. vanaf 24 augustus 2015, zien er als volgt uit:

Winst-en-verliesrekening en kasstroom, voortgezet (genormaliseerd)

(€ miljoen)	2015	2014
Omzet	133,1	136,7
Brutomarge	66,5	68,3
in % van de omzet	50,0%	50,0%
Personeelskosten	46,0	45,6
in % van de omzet	34,6%	33,4%
Overige bedrijfskosten	14,9	15,3
in % van de omzet	11,2%	11,2%
EBIT genormaliseerd	3,9	5,6
in % van de omzet	2,9%	4,1%
Nettowinst genormaliseerd	2,8	4,2
in % van de omzet	2,1%	3,1%
Kasstroom uit operationele activiteiten	3,8	8,8
Totaal kasstroom	0,9	8,2

De cijfers in bovenstaande tabel zijn gecorrigeerd voor de verkoop van Installatiebedrijf Wisse. Daarnaast zijn voor de vergelijkbaarheid de reorganisatiekosten bij de divisie Handel en Assemblage eruit gehaald, evenals de kosten die verband houden met het verplicht openbaar bod (totaal € 0,6 miljoen in 2015). In 2014 is voor € 2,1 miljoen genormaliseerd, inclusief een impairment van € 1,5 miljoen.

Omzet- en margeontwikkeling

De totale omzet van de voortgezette activiteiten is gedaald met 2,6% tot € 133,1 miljoen. Vooral in het eerste halfjaar bleef de omzet achter. In de tweede helft van het jaar herstelde de omzet, voornamelijk in de divisie Industriële Automatisering.

Bij de divisie Handel en Assemblage steeg de omzet weliswaar fractioneel ten opzichte van 2014, maar verminderde de marge, onder meer door negatieve valuta-effecten. Bij de divisie Industriële Automatisering bleef de omzet achter bij die van vorig jaar, met name doordat klanten in het eerste halfjaar afwachting waren met het plaatsen van nieuwe orders.

De omzet in de divisie Gebouwgebonden Installaties daalde met 5,1% ten opzichte van 2014, vooral door een achterblijvende markt voor utiliteitsbouw.

De omzet van Batenburg Techniek wordt voor het overgrote deel (94%) in Nederland gerealiseerd. De brutomarge bleef gelijk op 50,0%, ondanks de prijsdruk bij de divisie Handel en Assemblage. De bezetting bij de overige divisies stond onder druk. Doordat de uitvoeringsverliezen verder daalden ten opzichte van 2014, kon dit gedeeltelijk worden gecompenseerd.

Personeelskosten

De personeelskosten maken 35,5% uit van de totale kosten en bleven in absolute zin nagenoeg gelijk, maar stegen als percentage van de omzet tot 34,6% (33,4% in 2014). Het aantal medewerkers op voortgezette basis nam beperkt af, qua samenstelling is echter geïnvesteerd in kwaliteit. Er is sprake van een beperkt effect van de gemiddelde CAO-loonstijging eind 2015.

Overige bedrijfskosten

De overige bedrijfskosten maken 11,5% uit van de totale kosten en bleven in percentage van de omzet gelijk. Net als in 2014 zijn er eenmalige kosten inbegrepen, die samenhangen met de verdere professionalisering van de organisatie.

Impairment-toets

De impairment-toets is per jaareinde 2015 uitgevoerd op de divisies Handel en Assemblage, Industriële Automatisering, Gebouwgebonden Installaties, de klantenbestanden en op de vaste activa-portefeuille. Voor de drie divisies, de klantenbestanden en op de vaste activa-portefeuille is geen impairment noodzakelijk gebleken.

In juli 2015 is bij de verkoop van Installatiebedrijf Wisse de binnen de divisie Gebouwgebonden Installaties aan Installatiebedrijf Wisse gealloceerde goodwill ad € 0,3 miljoen afgeboekt.

Beëindigde activiteiten

Op pagina 89 en 90 worden de effecten van de beëindigde activiteiten weergegeven. Installatiebedrijf Wisse is in juli 2015 verkocht aan DWT Groep in Sint Philipsland. Eind 2014 zijn twee niet-strategische activiteiten verkocht: het onderdeel IT Services van Hoogendoorn en de verkoopactiviteiten op het gebied van wikkeldraad van Batenburg Energietechniek.

De afwikkeling van het faillissementsdossier van Koldijk uit 2013 ligt nog bij de curator. In 2015 is € 0,1 miljoen vrijgevallen ten gunste van het resultaat, voornamelijk dankzij het innen van verpande debiteuren en het vervallen van garanties.

Geschillen

Het lopende geschil met de curator over het faillissement van installatiebedrijf IJsselmuiden in 2010 is in juni 2015 geschikt. De conclusie van de curator is dat er geen sprake is van bestuurlijke aansprakelijkheid. De schikking betreft een bedrag van € 0,4 miljoen dat al was gereserveerd op de balans. Een bedrag van € 0,1 miljoen is vrijgevallen ten gunste van het resultaat.

Totaaloverzicht resultaat

De totale omzet van Batenburg Techniek voor 2015 komt uit op € 135,9 miljoen (2014: € 141,4 miljoen) en de totale EBIT voor Batenburg Techniek voor 2015 is € 3,2 miljoen (2014: 3,1 miljoen). De nettowinst over 2015 bedraagt € 2,2 miljoen (2014: € 2,0 miljoen).

De rentabiliteit van het gemiddeld geïnvesteerd vermogen voor Batenburg Techniek, exclusief liquide middelen en rentedragende verplichtingen, bedraagt 8,0% tegen 6,4% over 2014.

Liquiditeit

De kaspositie eind 2015 is € 10,0 miljoen. Dit is een fractionele stijging ten opzichte van eind 2014 ondanks een lagere omzet, een acquisitie en een dividenduitkering. De genormaliseerde kasstroom uit operationele activiteiten bedraagt € 3,8 miljoen (2014: € 8,8 miljoen).

De nettovoorraden daalden met € 0,3 miljoen tot € 10,2 miljoen. De voorziening incurante voorraden nam met € 0,4 miljoen af tot € 2,5 miljoen eind 2015.

Debiteuren ouder dan drie maanden namen ten opzichte van 2014 af tot 5,0% van het totale debiteurenbestand van € 23,1 miljoen. In 2015 verbeterde de voorfinanciering op onderhanden werk verder.

De kasstroom uit (des)investeringen is € 1,5 miljoen negatief, voornamelijk vanwege € 0,8 miljoen aan investeringen en € 0,7 miljoen aan acquisitie. Batenburg Techniek heeft geen langlopende leningen uitstaan, zodat er vrijwel geen rentelasten en aflossingen zijn. Het banksaldo nam toe van € 9,8 miljoen begin 2015 tot € 10,0 miljoen eind 2015. Op 30 juni 2015 betrof het banksaldo € 6,9 miljoen.

Financiering

Ook in 2015 deed Batenburg Techniek voor de dagelijkse operatie geen beroep op externe financiering. De acquisitie van Industrial Automation Services (I.A.S.) is uit eigen middelen betaald.

Ultimo 2015 was de stand van uitstaande garanties € 1,0 miljoen. De solvabiliteit steeg eind 2015 verder tot 56,4% (2014: 54,7%). De solvabiliteit, geschoond voor immateriële vaste activa, bedroeg 46,4% eind 2015 (eind 2014: 44,9%). De current ratio (vlottende activa / kort vreemd vermogen) verbeterde verder tot 1,7 eind 2015 (eind 2014: 1,6).

Winst per aandeel

Het resultaat per aandeel komt uit op € 0,93 (€ 0,98 voortgezet). Het resultaat per aandeel vóór impairment bedraagt € 1,06 (€ 0,98 voortgezet).

Aan de op 20 april 2016 te houden algemene vergadering van aandeelhouders wordt voorgesteld om een cash dividend over 2015 uit te keren van € 0,75 per aandeel. Dat is een payout ratio van 81% van het nettoresultaat na impairment en 71% vóór impairment. Het dividendrendement komt daarmee op 3,9% op basis van de beurskoers ultimo 2015. De solvabiliteit geschoond voor immateriële vaste activa na dividenduitkering daalt tot 44,5%. Dit voorstel is conform het dividendbeleid zoals beschreven in de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening onder kapitaalbeheer op pagina 79.

Medewerkers en organisatie

- **Aandacht voor welzijn van medewerkers**
- **Aantrekkelijk werkgeverschap dankzij doorgroeiperspectieven, training, opleidings- en stageplaatsen**
- **Meer medewerkers in groeisegmenten**

Medewerkers

Voor een technisch dienstverlener als Batenburg Techniek maken mensen het verschil. De ruim 800 medewerkers zijn het belangrijkste 'kapitaal' van Batenburg Techniek. De onderneming investeert voortdurend in de kwaliteit, productiviteit, het welzijn en de gezondheid van alle medewerkers, in kennis en vaardigheden en in doorgroeimogelijkheden. Arbeidsomstandigheden, opleiding, training en management development krijgen daarbij veel aandacht. Alle inspanningen vertalen zich in een hoge medewerkersloyaliteit, lange dienstverbanden en een laag ziekteverzuim.

Balans in de leeftijdsopbouw en capaciteiten zijn belangrijke aandachtspunten. De uitdaging is om met nieuwkomers ook nieuwe expertises in huis te halen. Stage- en opleidingsplaatsen spelen hierin een belangrijke rol. Het beleid van Batenburg Techniek richt zich op het zich presenteren als aantrekkelijke werkgever en weet daarmee nieuwe, jonge medewerkers aan zich te binden.

Een sterke gedrevenheid, inzet en betrokkenheid karakteriseren alle medewerkers. Ook in 2015 hebben alle teams met veel enthousiasme gewerkt om de doelstellingen te realiseren. Kenmerkend is daarbij de open overlegstructuur, hechte samenwerking en het streven naar de beste kwaliteit en service voor de opdrachtgevers.

Duurzame inzetbaarheid

Het human resourcesbeleid van Batenburg Techniek is gericht op duurzame inzetbaarheid van medewerkers. In samenwerking met branchevereniging UNETO-VNI startte een drietal werkmaatschappijen met de pilot 'Vitaal Vakmanschap'. Deze pilot voor duurzame inzetbaarheid richt zich op de rol van werkgevers bij het vitaal houden van medewerkers aan de hand van vier thema's: 'gezondheid en energie', 'vakken en vaardigheden', 'motivatie en commitment' en 'balans tussen werk en privé'.

Ziekteverzuim

Batenburg Techniek streeft voortdurend naar een zo laag mogelijk ziekteverzuim. Persoonlijke aandacht en begeleiding dragen hieraan bij. In 2015 is het ziekteverzuim gedaald naar 3,2% (2014: 3,6%).

Diversiteit

Voortdurend investeert Batenburg Techniek in de werving van nieuwe, enthousiaste en goed gekwalificeerde medewerkers. Daarbij wordt steeds een zorgvuldige afweging gemaakt op basis van uiteenlopende criteria. Diversiteit in de samenstelling van het personeelsbestand is een vanzelfsprekendheid en geen afgedwongen proces. Het hebben van competenties en specifieke ervaring is daarbij even belangrijk als geslacht en afkomst. Dit geldt voor alle onderdelen van de onderneming.

Batenburg Techniek streeft geleidelijk naar een betere balans in de verhouding tussen mannen en vrouwen. De raad van bestuur bestaat uit twee mannen, en de raad van commissarissen uit drie mannen en een vrouw. De huidige samenstelling van de raad van bestuur en de raad van commissarissen is tot stand gekomen op basis van kwaliteit, ervaring en aansluiting bij de profielschets.

Ontwikkeling aantal medewerkers en organisatie

Batenburg Techniek zet in op groei in de dienstverlening ten behoeve van industrie, infrastructuur en specialistische nichemarkten.

De overname van Industrial Automation Services (I.A.S.) zorgde voor de komst van 12 nieuwe medewerkers in de divisie Industriële Automatisering. In de divisie Gebouwgebonden Installaties nam het aantal medewerkers af, vooral door de verkoop van Installatiebedrijf Wisse (42 medewerkers).

Aantal medewerkers ultimo jaar	2015	2014
- Handel en Assemblage	190	203
- Industriële Automatisering	334	315
- Gebouwgebonden Installaties	283	331
Totaal	807	849

De clustering van activiteiten binnen de divisie Handel en Assemblage betekende voor diverse medewerkers verhuizing naar een werklocatie bij andere werkmaatschappijen. In verband met een reorganisatie maakte bij Batenburg Energietechniek een beperkt aantal medewerkers gebruik van een afvloeiingsregeling. Binnen Batenburg Industriële Elektronica werden de verkoopactiviteiten efficiënter georganiseerd.

Binnen de divisie Gebouwgebonden Installaties nam het aantal medewerkers af, vooral door de verkoop van Installatiebedrijf Wisse. De 42 medewerkers van Installatiebedrijf Wisse kregen een nieuwe werkgever. Met de acquisitie door DWT Groep in Sint Philipsland is er vertrouwen in een gezonde toekomst voor Installatiebedrijf Wisse als totaalinstallateur in Zeeland.

De overname van Installatiebedrijf Industrial Automation Services (I.A.S.) zorgde voor de komst van 12 nieuwe medewerkers binnen de divisie Industriële Automatisering.

Opleidingen en de Batenburg Academy

Batenburg Techniek heeft veel aandacht voor de ontwikkeling van medewerkers op hun vakgebied, voor persoonlijke ontwikkeling en voor een inspirerende cultuur die gericht is op kennis en kunde en samenwerking. De Batenburg Academy speelt hierin een belangrijke rol.

In 2015 zijn onder meer deze trainingen gegeven:

- projectbeheersing voor projectleiders en werkvoorbereiders;
- leiderschap voor het senior management;
- commerciële slagkracht.

De trainingen worden verzorgd door eigen medewerkers, samen met externe deskundigen. De groepen bestaan uit medewerkers van verschillende werkmaatschappijen. Dit draagt bij aan onderlinge bekendheid en samenwerking. In 2015 namen ruim 150 medewerkers deel aan de opleidingen.

Behalve bij de Batenburg Academy volgen medewerkers een breed scala aan vakinhoudelijke opleidingen om hun kennis en vaardigheden te vergroten en up-to-date te houden. Dit gebeurt individueel en in teamverband. In 2015 werden algemene opleidingen gevolgd als 'Financiën voor niet-financiële mensen', 'Het voeren van functioneringsgesprekken' en 'Efficiënter samenwerken'.

Samenwerking met universiteiten en hoger en middelbaar beroepsonderwijs

Vanuit maatschappelijke betrokkenheid en om de onderneming te profileren als aantrekkelijke werkgever, biedt Batenburg Techniek stageplaatsen en afstudeeropdrachten aan LBO-, MBO-, HBO- en universitaire studenten. Zo maken zij kennis met het werkende leven en leren zij in de praktijk. Voor hen en voor Batenburg Techniek is dit stimulerend en inspirerend. In 2015 waren 71 stagiairs / afstudeerders actief.

Verder zijn medewerkers van Batenburg Techniek betrokken bij het onderwijsprogramma van diverse instellingen, waaronder HBO's in Rotterdam, Den Haag en Zwolle. Sommigen geven les of maken deel uit van commissies die invloed hebben op het onderwijs.

Bovendien zijn diverse werkmaatschappijen erkende leerbedrijven. Leerlingen werken vier dagen per week bij Batenburg Techniek en gaan één dag naar school. Dit wordt de beroepsbegeleidende leerweg genoemd. In 2015 namen 27 leerlingen via werkmaatschappijen van Batenburg Techniek deel aan de beroepsbegeleidende leerweg.

Ondernemingsraden en CPI (Centrale Personeelsinformatie)

De grotere werkmaatschappijen hebben elk een eigen ondernemingsraad. Bij de bedrijven met minder dan 50 medewerkers is er een personeelsoverleg. Jaarlijks is er overleg tussen de raad van bestuur en één van de commissarissen en de Centrale Personeelsinformatie (CPI), waarin alle ondernemingsraden en de personeelsoverleggen zijn vertegenwoordigd.

In 2015 hebben er twee bijeenkomsten plaatsgevonden. Beide keren werd de algemene gang van zaken bij Batenburg Techniek en verschillende werkmaatschappijen besproken en de ontwikkelingen die van belang zijn voor de medewerkers. In de laatste bijeenkomst is uitgebreid stilgestaan bij het verplicht openbaar bod van VP Exploitatie.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

- Mens centraal
- Grootste milieuwinst bij opdrachtgevers
- Aansprekende 'groene' projecten

Batenburg Techniek is onderdeel van de samenleving en wil bijdragen aan een betere samenleving. Aandacht voor mens, rendement en milieu staan dagelijks centraal in het denken en doen van medewerkers. Elke dag opnieuw wordt bewezen dat de belangen van de onderneming (klanten, medewerkers, leveranciers en aandeelhouders) hand in hand kunnen gaan met die van de maatschappij.

Batenburg Techniek zet zich optimaal in voor een veilige en duurzame wereld en vertaalt dat streven naar de relatie met klanten en leveranciers. Bij het inkopen en verkopen van producten en diensten en het ontwikkelen van toepassingen zijn sociale en milieuaspecten doorslaggevend. Ook in de omgang met (toekomstige) medewerkers is duurzaamheid een zeer belangrijk aandachtspunt.

Mens centraal

Techniek is mensenwerk. Medewerkers maken het verschil en staan daarom centraal. Dat komt op verschillende manieren tot uitdrukking. Bijvoorbeeld in jaarlijkse gesprekken met medewerkers over hun (professionele) ontwikkeling, het creëren van goede werkomstandigheden en het geven van (interne) opleidingen. Op organisatieniveau is er aandacht voor een evenwichtige samenstelling van het personeelsbestand in leeftijd, geslacht en dienstjaren. Het werkgeverschap van Batenburg Techniek vertaalt zich in een hoge medewerkersloyaliteit. Het gemiddelde aantal dienstjaren is 11,7 jaar; een fractionele stijging ten opzichte van 2014 (11,6 jaar).

De gemiddelde leeftijd is 42,4 jaar (tegenover 41,9 jaar in 2014).

Batenburg Gedragscode

Gewenste duurzame normen en waarden moeten vooral ook zichtbaar zijn in de cultuur en gedragingen van management en medewerkers. In de Batenburg Gedragscode, die geldt voor alle werkmaatschappijen en die door alle medewerkers wordt onderschreven, liggen de normen en waarden van Batenburg Techniek vast. De gedragscode is te vinden op de website van Batenburg Techniek.

Veiligheid

Uiteraard dient elke werksituatie veilig te zijn. Batenburg Techniek stuurt daar actief op door het formuleren van doelstellingen en verbeterplannen, en werkt volgens erkende beoordelings- en milieuriichtlijnen en kwaliteitssystemen zoals VCA en ISO. Preventiemedewerkers hebben een actieve rol bij het verbeteren van werkomstandigheden en het voorkomen van onveilig werken. Maandelijks Toolbox-bijeenkomsten in de installatiebedrijven en risico-inventarisaties dragen bij aan een regelmatige evaluatie en vormen de basis voor veilig werken.

Certificaten

MVO leeft. Steeds meer dringt het besef door dat wij als mensen, maar zeker ook als organisatie verantwoordelijk zijn voor ons handelen. In toenemende mate wordt Batenburg Techniek hierop aangesproken door klanten en leveranciers. De werkmaatschappijen zijn continu bezig om bedrijfsprocessen te verbeteren, waarbij rekening wordt gehouden met de belangen van

stakeholders. Dit heeft geresulteerd in een aantal certificaten, zoals de CO₂-prestatieladder voor Sparreboom en Batenburg Energietechniek, ISO 14001 voor Beenen, Sparreboom en Schekman en een MVO-wijzer voor Batenburg Energietechniek op basis van ISO 26000.

Cultuur

Bij goede werkomstandigheden hoort een goede werksfeer en ondernemingscultuur. Aandacht voor anderen binnen en buiten de onderneming en verantwoordelijkheidsgevoel voor heden en toekomst zijn de kernwoorden. Gewenste duurzame normen en waarden moeten vooral zichtbaar zijn in de cultuur en gedragingen van management en medewerkers.

In de Batenburg Gedragscode, die onderschreven wordt door alle medewerkers, liggen de normen en de waarden van Batenburg Techniek vast.

Maatschappelijke betrokkenheid uit zich ook lokaal. Werkmaatschappijen sponsoren bijvoorbeeld uiteenlopende lokale sociale en culturele activiteiten en verenigingen, en hun medewerkers dragen daar op allerlei manieren aan bij, onder andere door het fietsen van de Alpe d'HuZes, sponsoring van plaatselijke verenigingen en financiële bijdragen voor de Hersenstichting en het Rode Kruis (Serious Request).

Energiebesparing

Batenburg Techniek speelt actief in op ontwikkelingen op het gebied van milieu, energiebesparing, hernieuwbare energie en reststoffen. De onderneming houdt maximaal rekening met de impact op het milieu. In dat kader worden de bedrijfspanden zoveel mogelijk verduurzaamd en wordt de CO₂-uitstoot van het wagenpark verlaagd dankzij elektrische en energiezuinigere auto's.

De meeste milieuwinst wordt echter bereikt bij opdrachtgevers. In de installatietechniek maken energiebesparing en CO₂-reductie bij nieuwbouw en renovatie bijvoorbeeld standaard onderdeel uit van de opdrachten. Ook tal van andere opdrachten in de uiteenlopende divisies dragen bij tot het realiseren van milieuwinst.

Een kleine greep uit de 'groene' projecten:

Duurzame groenteteelt in Kenia

Hoogendoorn is een van de grondleggers van het project 'Growing Solutions Kenya'. Dit project ondersteunt Keniaanse telers bij het produceren van gezonde groenten met een minimaal gebruik van pesticiden. Doel is om de productiviteit en voedselveiligheid bij kleine en middelgrote groentetelers in Kenia te verhogen. Zo kunnen ze een duurzaam en rendabel bedrijf opzetten. Nederlandse technologie en automatisering wordt gecombineerd met de kennis van lokale telers en onderzoeksinstellingen.

Groener koelen in grootkeukens

Batenburg Mechatronica werkt samen met leverancier Gamko aan het verduurzamen van een lijn professionele koelkasten, zodat deze een groen energielabel krijgen. Deze koelkasten worden bijvoorbeeld geplaatst in de horeca en bij instellingen. Dit draagt eraan bij dat (horeca-) ondernemingen en instellingen hun MVO-doelstellingen kunnen realiseren. Batenburg Mechatronica maakt voor opdrachtgevers vooraf een thermische analyse, waarmee de produc-

tielijn van Gamko kan zorgdragen voor het op een duurzame wijze koelen van flessen en etenswaren.

Frisse scholen

Dekker van Geest adviseert scholen in het kader van het project 'Frisse scholen' over het goed ventileren van het binnenklimaat in combinatie met energiezuinige installaties. Onderdeel is meestal het installeren van een warmtepomp die ervoor zorgt dat er veel minder energie nodig is om het gebouw te verwarmen of te koelen. Afgelopen jaar deed Dekker van Geest dit onder meer bij de Brede School Stationskwartier in Rijswijk. De Brede School vormt een laagdrempelige ontmoetingsplaats voor de wijk. De school biedt meer dan alleen onderwijs. Het is een samenwerking tussen onderwijs, welzijn, kinderopvang, sport en cultuur.

Risicomanagement

Risicomanagement is bij Batenburg Techniek integraal onderdeel van het strategische beleid en de dagelijkse manier van werken, zowel voor het concern als voor de individuele werkmaatschappijen. Dankzij scherp inzicht in de risico's kunnen de raad van bestuur en het operationeel management de juiste beheersingsmaatregelen kiezen en implementeren.

Het doel van risicomanagement bij Batenburg Techniek is de belangrijkste risico's van de onderneming zo goed mogelijk te beheersen. Daarnaast moet risicomanagement bijdragen aan een betrouwbare realisatie van operationele en financiële doelstellingen en naleving van wet- en regelgeving waarborgen.

De raad van bestuur en de raad van commissarissen evalueren en bespreken regelmatig het risicomanagementbeleid. Bij het vaststellen en realiseren van operationele en financiële doelstellingen wordt voortdurend rekening gehouden met de belangen van aandeelhouders, (oud)werknemers, toezichthouders, klanten en leveranciers. Verder wordt er gestreefd naar balans tussen risico's enerzijds en korte- en langetermijn groeidoelstellingen anderzijds.

Risicobeheersing en -controlesystemen

Batenburg Techniek bevordert het lokale ondernemerschap aan de basis van de onderneming. Daarom heeft het management van de werkmaatschappijen ruimte om zelfstandig te handelen. Ondernemerschap en risico's zijn daarbij zoveel mogelijk in evenwicht. Risicomanagement is een vast agenda-onderdeel bij de maandelijkse business reviews van de werkmaatschappijen en tijdens de budgetbesprekingen. Daarmee wordt benadrukt dat risicomanagement ook een operationele verantwoordelijkheid is.

Het operationele management rapporteert over de werking van het risicomanagementsysteem op het niveau van de werkmaatschappijen. Dit geschiedt periodiek met zogenaamde risico-assessments via het Batenburg Enterprise Risk Managementsysteem (BERM). Hierbij wordt de inrichting van de risico-omgeving specifiek toegesneden op de activiteiten van de werkmaatschappijen. De bevindingen en maatregelen worden intern vastgelegd, geanalyseerd en geëvalueerd door de raad van bestuur. Daarbij worden zakelijke kansen steeds afgezet tegen de verwachtingen van aandeelhouders, medewerkers, toezichthouders en andere stakeholders.

Evenals in andere jaren, is BERM in 2015 gebruikt voor inventarisatie van de belangrijkste risico's en beheersingsmaatregelen bij de werkmaatschappijen. Periodiek zijn assessments uitgevoerd aan de hand van een set van key controls die jaarlijks wordt geactualiseerd. De aanpak concentreert zich op de rubrieken: verkoop, inkoop en logistiek, personeel, beheersing van projecten / productie, strategie, juridisch en compliance, automatisering, belastingen en rapportage. Voor elke rubriek wordt hierna inzicht gegeven in de belangrijkste risico's.

Verkoop

Bij verkoop worden risico's geïdentificeerd als de kredietwaardigheid van klanten, het leveren volgens de juiste leveringsvoorwaarden en overige condities, en procedures voor tijdig factureren volgens afgesproken termijnschema's. Ook eigen prestaties worden geanalyseerd. Daarbij gaat het vooral om tijdige levering en om opvolging van klachten.

In 2015 heeft onder meer de begeleiding van grote projecten centraal gestaan. Daarbij werkten medewerkers van de concernstaf en van collega-werkmaatschappijen vaak samen in multi-disciplinaire teams; zowel tijdens de verwervingsfase als in de uitvoeringsfase.

Risico's als kredietwaardigheid (debiteurenrisico) en het nakomen van overeengekomen betalingsafspraken door opdrachtgevers (termijnbetalingen) kregen, net als voorgaande jaren, in 2015 veel aandacht; in het bijzonder bij de verwerving van grote projecten. Het in 2014 ingezette beleid om minder afhankelijk van de (openbare) aanbestedingsmarkt te worden en regionaal sterke posities nog beter te benutten, met name in de divisie Gebouwgebonden Installaties, leidde in 2015 tot een kwalitatieve verbetering van de orderportefeuille. Dit heeft geresulteerd in een verlaging van de uitvoeringsverliezen. In 2015 is de concernstaf uitgebreid met business development managers ter ondersteuning van de werkmaatschappijen.

Inkoop en logistiek

Risico's rond inkoop en logistiek hebben onder meer betrekking op het inkopen tegen de juiste condities, actief voorraadbeheer, het monitoren van grondstoffenprijzen- en valuta-schommelingen en het beoordelen van leveranciers. Ook in 2015 zijn toeleveranciers permanent geanalyseerd op prestaties, betrouwbaarheid en op het relatieve belang voor geheel Batenburg Techniek. In alle divisies is permanent aandacht voor de reductie van voorraden. De divisie Gebouwgebonden Installaties stuurde ook in 2015 sterk op verdere verbetering van inkoopcondities en vergroting van de efficiëntie door actief inkoopmanagement.

Personeel

Er blijft onbalans in de markt tussen vraag naar en aanbod van gekwalificeerd technisch en commercieel personeel. Dit is een risico voor de bedrijfsvoering. De geleidelijke vergrijzing leidt tot hogere kosten in de arbeidsvoorwaardelijke sfeer. Langer werken vraagt om een actief en creatief personeelsbeleid. Instroom van jonge medewerkers is van belang voor de continuïteit in kennisoverdracht en voor het beperken van de stijging van de gemiddelde uurlonen. Ook in 2015 is gewerkt aan het werven, boeien en binden van jonge nieuwe werknemers. Dit betekende intensievere contacten met scholen, het bieden van stageplaatsen en het verder ontwikkelen van een inspirerende werkomgeving en van carrièreperspectieven. Alle werkmaatschappijen zetten in op professionalisering van het HR-management. De concernstaf ondersteunt hierbij.

Beheersing van projecten / productie

Projectbeheersing is een voortdurend aandachtspunt, vooral in de divisies Industriële Automatisering en Gebouwgebonden Installaties. Ook in de divisie Handel en Assemblage is steeds vaker sprake van grote projecten. De in 2013 gesignaleerde noodzaak tot scherpere projectbeheersing binnen Batenburg Techniek is vertaald naar actieplannen bij de werkmaatschappijen. Deze actieplannen startten in 2014 en zijn in 2015 voortgezet. Zo zijn ook in 2015 trainingen georganiseerd, deels door en voor het operationele management. Opnieuw ging veel aandacht uit naar het delen van best practices (do's en don'ts bij projecten), verdere verbetering van de kwaliteit van calculaties, fasering van opdrachten over het jaar, goede vastlegging en opvolging van afspraken (onder meer aansprakelijkheden) van de contractpartijen (contractmanagement) en aansturing en monitoring van projecten.

Strategie

Batenburg Techniek opereert in zowel vroegcyclische als laatcyclische markten. Dit zorgt voor een complex risicoprofiel van de gehele onderneming. De werkmaatschappijen zijn gevoelig voor

economische ontwikkelingen in binnen- en buitenland (onder meer door exportgerelateerde activiteiten van opdrachtgevers). De strategische herijking van het producten- en dienstenportfolio in 2014 zorgde voor een lager risicoprofiel. Zo is Batenburg Techniek bijvoorbeeld minder afhankelijk van de bouwsector en zijn niet-strategische activiteiten afgestoten. Bij de divisie Handel en Assemblage is door de herschikking van portfolio en mensen meer focus op een kritische massa gecreëerd in de voor Batenburg Techniek relevante markten. Bij de divisie Industriële Automatisering is de landelijke dekking uitgebreid en zijn met de acquisitie van Industrial Automation Services (I.A.S.) ook de kerncompetenties versterkt. Dit geeft een betere spreiding van risico's over regio-, klanten- en productaanbod. Bij de divisie Gebouwgebonden Installaties wordt het accent verlegd naar toegevoegde waardeproposities, zoals klimaatbeheersing en beveiliging, en het uitbreiden van service en onderhoud. Met deze verschuiving wordt beoogd minder afhankelijk te zijn van risicovolle openbare aanbestedingen.

Juridisch en compliance

Juridische en compliance-risico's houden voor Batenburg Techniek verband met verplichtingen rond de beursnotering en met overige wet- en regelgeving. In 2015 was er op dat gebied geen sprake van belangrijke wijzigingen. Wel vroeg het verplicht openbaar bod van grootaandeelhouder VP Exploitatie de nodige aandacht. Dat gold ook voor het HR-beleid, dat in 2015 verder is ontwikkeld. De ontwikkeling van de divisiestructuur kreeg eveneens veel aandacht en wordt in 2016 verder uitgewerkt. De gedragscode en de klokkenluidersregeling worden in 2016 geactualiseerd.

Bij risicobeheersing hoort ook rekening houden met mogelijke claims door derden. Nadat het veranderende aansprakelijkheidsprofiel in kaart was gebracht, is in 2015 de portefeuille van groepsverzekeringen aangepast.

Automatisering

Batenburg Techniek gebruikt een gecentraliseerde IT-omgeving waarop ERP-systemen draaien die zijn toegesneden op de bedrijfsprocessen. Veel aandacht gaat uit naar de uniformiteit van informatie, operationele efficiëntie en beveiliging van informatie. Om risico's te beperken, migreren de werkmaatschappijen één voor één naar de centrale IT-omgeving en een toegesneden ERP-systeem. De IT-afdeling is verder versterkt met kennis op het gebied van project- en programma-management. Dat draagt bij aan een soepele implementatie van de ERP-systemen. In 2016 wordt de migratie afgerond en het IT-beleid geconsolideerd. Om het risico op dataverlies in de gecentraliseerde IT-omgeving te verminderen, wordt de data die op die locatie is opgeslagen gerepliceerd naar een tweede datacenterlocatie. In 2016 wordt gewerkt aan de borging van de continuïteit van de gecentraliseerde IT-omgeving door het realiseren van een uitwijkplan waarmee toegang wordt verkregen tot de data die wordt opgeslagen in het tweede datacenter. Als gevolg van de invoering van de Wet meldplicht datalekken wordt het informatiebeveiligingsbeleid verder ontwikkeld, onder andere door toetsing en eventuele aanpassing van de ICT-gedragscode.

Belastingen

Voor de vennootschapsbelasting is er sprake van een fiscale eenheid voor alle Nederlandse activiteiten. De aangifte voor de omzetbelasting en loonbelasting vindt plaats bij de afzonderlijke werkmaatschappijen. Het aantal grensoverschrijdende transacties tussen de werkmaatschappijen is relatief beperkt. Ook in 2015 is specifieke aandacht gegeven aan de procedures rondom het inlenen van werkrachten en procedures met betrekking tot onderaanneming en de implemen-

tatie van de werkkostenregeling. Met de Belastingdienst is regelmatig en constructief informatie uitgewisseld over relevante fiscale aspecten.

Rapportage en financiële risico's

Batenburg Techniek werkt met een planning- en controlcyclus. Getoetst wordt of opgestelde beleidsplannen en budgetten van de werkmaatschappijen aansluiten op de groepsdoelstellingen en de verwachte marktontwikkelingen. De directies van de werkmaatschappijen leggen verantwoording af via maandelijkse rapportages, tussentijds overleg met de concernstaf en raad van bestuur en door middel van hun jaarrekening. In 2015 zijn de rapportages verder aangescherpt, net als de reviews van de resultaten per werkmaatschappij. Veel aandacht ging daarbij uit naar werkkapitaalbeheer. Dit zal ook in 2016 onverminderd het geval zijn.

De raad van bestuur en concernstaf van Batenburg Techniek zijn (in overleg met de raad van commissarissen) betrokken bij substantiële investeringsbeslissingen, het aannemen van grote opdrachten, het afgeven van groepsgaranties, de benoeming of het ontslag van sleutel-functionarissen en de financiering en verzekering van de activiteiten.

Zowel voor inkoop als verkoop handelen diverse werkmaatschappijen met ondernemingen in landen buiten de eurozone. Belangrijkste valuta's in deze gebieden zijn de Amerikaanse dollar, het Engelse pond en de Zwitserse frank. Valutarisico's op inkopen worden deels afgedekt met afspraken over prijsvaste periodes. Het renterisico binnen Batenburg Techniek is beperkt.

De accountant beoordeelt jaarlijks de belangrijkste risico's van de administratieve organisatie en de interne controlemaatregelen. De accountant gebruikt hierbij het risicocontrolesysteem (BERM). De bevindingen rapporteert de accountant aan de werkmaatschappijen, raad van bestuur en raad van commissarissen. Zowel de raad van bestuur als de directeuren van de werkmaatschappijen leggen verantwoording af in een bevestigingsbrief bij de jaarrekening (de Letter of Representation). In 2015 is met de werkmaatschappijen gewerkt aan het toegankelijker maken en upgraden van de software-applicatie voor beoordeling van controlemaatregelen. In 2016 wordt in overleg met de accountant verder gewerkt aan het versterken van het risk control framework, onder meer voor projecten.

De raad van bestuur is zich ervan bewust dat, ondanks alle inspanningen, beheersingssystemen nooit volledige zekerheid bieden voor het realiseren van de doelstellingen. Ook zijn onjuistheden van materieel belang, verlies, fraude en handelingen in strijd met wetten en regels mogelijk niet volledig te voorkomen. De systemen dienen ertoe dat Batenburg Techniek op een verantwoorde en beheerste wijze onderneemt. Risicomanagement wordt op een positieve wijze gebruikt om bij te dragen aan een betere beheersing van processen en het nemen van gecalculeerde en verantwoorde risico's.

In control verklaring

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor de inrichting en effectiviteit van de systemen voor risicobeheersing en interne controle. De raad van bestuur van Batenburg Techniek is naar beste weten van mening:

- dat de risicobeheersing- en interne controlesystemen een redelijke mate van zekerheid verschaffen, dat de financiële verslaglegging geen materiële onjuistheden bevat en dat de organisatie zich houdt aan de geldende wetten en regels;

- dat de risicobeheersings- en interne controlesystemen in het verslagjaar naar behoren hebben gewerkt;
- en dat er geen indicaties zijn dat de risicobeheersings- en interne controlesystemen in het lopende jaar niet naar behoren zullen werken.

Corporate governance

Commissarissen en bestuurders van Batenburg Techniek volgen de bepalingen van de Nederlandse Corporate Governance Code (de Code). Een goede relatie met alle stakeholders staat of valt met evenwichtige belangenbehartiging. Heldere en open communicatie maakt daarvan deel uit. Dit hoofdstuk zet uiteen hoe Batenburg Techniek de Code volgt en beschrijft de hoofdlijnen van de corporate governance-structuur.

Best practices uit de Code

De principes in de Code zijn algemene opvattingen over goede corporate governance.

Deze principes zijn uitgewerkt in concrete 'best practices'. Batenburg Techniek volgt deze best practices, tenzij ze vanwege de omvang van de onderneming niet van toepassing zijn.

De hieronder beschreven best practices worden niet gevolgd:

- de standaard benoemingstermijn van vier jaar voor de leden van de raad van bestuur wordt niet gevolgd (best practice II.1.1). Dit is vooral vanwege de continuïteit en omvang van de onderneming;
- vanwege de omvang van de onderneming is het niet nodig om een secretaris voor de ondersteuning van de raad van commissarissen aan te stellen (best practice III.4.3);
- vanwege de kosten van middelen als webcasting en speciale telefoonlijnen (best practice IV.3.1) wordt per situatie bekeken of deze middelen dienen te worden ingezet.

Corporate governance-structuur

Batenburg Techniek heeft een structuurvennootschap met een raad van bestuur en een onafhankelijke raad van commissarissen (het 'two-tier'-bestuursmodel), zoals bepaald in best practice III.2.2 lid f van de Code. Eén commissaris is afhankelijk, omdat hij ook bestuurder is van Bech, dat meer dan tien procent van de aandelen in de vennootschap bezit. Volgens best practice III.2.1 is één afhankelijke commissaris toegestaan.

Compliance officer

De rol van compliance officer wordt bij Batenburg Techniek vervuld door de manager risk, insurance en compliance. Hij houdt toezicht op naleving van de volgende reglementen:

- het Batenburg Techniek Reglement inzake het bezit van en transacties in Aandelen en bepaalde andere Financiële Instrumenten;
- de Code Corporate Governance;
- de Batenburg Techniek-regeling voor het omgaan met een vermoeden van een misstand (de zogenaamde klokkenluidersregeling);
- de Gedragscode.

Conform het Batenburg Techniek Reglement inzake bezit van en transacties in Aandelen en bepaalde overige Financiële Instrumenten doet de compliance officer jaarlijks verslag aan de raad van commissarissen en raad van bestuur over zijn bevindingen.

De belangrijkste punten van de corporate governance-structuur van Batenburg Techniek worden hieronder geschetst. De complete Corporate Governance Verklaring is te vinden op www.batenburg.nl.

De raad van bestuur van Batenburg Techniek

Voor de raad van bestuur staat het belang van de vennootschap Batenburg Techniek en de bijbehorende ondernemingen voorop. Daarbij wordt rekening gehouden met de belangen van alle betrokkenen. De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het bestuur en de strategie van Batenburg Techniek. Daarnaast is de raad van bestuur verantwoordelijk voor de interne risicobeheersings- en controlesystemen en de naleving van wet- en regelgeving. De raad van bestuur informeert commissarissen over de gang van zaken, overlegt met hen over belangrijke aangelegenheden en legt belangrijke besluiten ter goedkeuring voor aan de raad van commissarissen en, waar toepasselijk, aan de algemene vergadering van aandeelhouders.

Benoeming en beloning

De leden van de raad van bestuur zijn voor onbepaalde tijd benoemd. Op pagina 87 en 88 van de jaarrekening staat een toelichting op de beloning van de raad van bestuur.

In 2015 is een nieuw beloningsbeleid voor de raad van bestuur vastgesteld door de algemene vergadering van aandeelhouders. De belangrijkste uitgangspunten zijn:

- De 'arbeidsmarktreferentiegroep' (de markt waarmee wordt vergeleken voor bestuurdersbeloningen) is aangescherpt en geactualiseerd.
- De positionering van de beloningsniveaus van de bestuurders van Batenburg Techniek in deze markt wordt nader omschreven.
- Het normniveau van het vaste inkomen van de raad van bestuur is begin 2015 getoetst aan marktconformiteit en op basis daarvan aangepast.
- De variabele beloning wordt gesplitst in een beloning voor de korte en voor de lange termijn en is voor 75% afhankelijk van financiële doelstellingen en voor 25% afhankelijk van niet-financiële doelstellingen. De korte termijn variabele beloning is een jaarlijkse variabele cash-bonus die maximaal 40 procent kan bedragen van het basissalaris. De lange termijn variabele beloning is feitelijk eveneens een cash-bonus, maar is uitgedrukt in rekeneenheden waarvan de waarde is gekoppeld aan de koersontwikkeling van het aandeel Batenburg Techniek. Een planperiode beslaat telkens vier jaar en de variabele cash-bonus bedraagt jaarlijks maximaal 25% van het basissalaris. Aan het begin van elke nieuwe planperiode krijgen de leden van de raad van bestuur een voorwaardelijk aantal rekeneenheden toegekend, dat gekoppeld is aan de beginkoers van het aandeel. Het aantal uit te keren rekeneenheden is afhankelijk van de mate waarin de doelstellingen zijn gehaald aan het eind van elk van de planperiodes. De koppeling van de variabele beloning aan zowel korte- als langetermijndoelstellingen is gebruikelijk bij beursgenoteerde ondernemingen van vergelijkbare omvang.
- De pensioenregeling voor de leden van de raad van bestuur blijft ongewijzigd.
- De secundaire arbeidsvoorwaarden blijven eveneens ongewijzigd.

Het beloningsbeleid is opgenomen in het remuneratierapport dat te vinden is op www.batenburg.nl.

De raad van commissarissen

De raad van commissarissen houdt toezicht op het beleid van de raad van bestuur en op de algemene gang van zaken binnen Batenburg Techniek. Ook geeft de raad advies aan de raad van bestuur over het beleid. De commissarissen stellen het belang van de Batenburg Techniek en haar stakeholders altijd centraal. Op pagina 53 van dit jaarverslag staat een overzicht van de samenstelling van de raad van commissarissen. Omdat de raad uit vier leden bestaat, is er geen aparte audit-, benoeming- of remuneratiecommissie. De commissarissen voeren deze taken gezamenlijk uit.

Vanwege het verplicht openbaar bod van VP Exploitatie heeft de afhankelijke commissaris van Batenburg Techniek vanaf de aankondiging van het verplicht openbaar bod op 21 september tot en met 29 december 2015 niet deelgenomen aan de beraadslaging en besluitvorming door de raad van commissarissen. Dit aangezien hij tevens bestuurder is van VP Exploitatie.

In 2015 zijn verder geen tegenstrijdige belangen geconstateerd tussen de commissarissen en de vennootschap. De vennootschap heeft ook geen leningen aan de commissarissen verstrekt.

Benoeming commissarissen

Op basis van een profielschets benoemt de algemene vergadering van aandeelhouders nieuwe commissarissen. De raad van commissarissen doet hiervoor de voordracht. Commissarissen worden in principe benoemd voor een periode van vier jaar. De ondernemingsraden hebben het versterkt aanbevelingsrecht ten aanzien van een derde van het aantal leden van de raad.

De algemene vergadering van aandeelhouders

Minimaal één keer per jaar houdt Batenburg Techniek een algemene vergadering van aandeelhouders. De belangrijkste bevoegdheden van de algemene vergadering van aandeelhouders zijn:

- de jaarrekening vaststellen;
- de bestemming van het resultaat goedkeuren;
- decharge aan de raad van bestuur verlenen voor het gevoerde beleid en aan de raad van commissarissen voor het gehouden toezicht;
- de beloning van de commissarissen vaststellen;
- het beloningsbeleid voor de raad van bestuur goedkeuren;
- de commissarissen benoemen;
- de accountant benoemen;
- statutenwijzigingen goedkeuren;
- toestemming verlenen voor de inkoop en uitgifte van aandelen.

Vooruitzichten

We verwachten dat in 2016 verder herstel zal plaatsvinden in de door Batenburg Techniek gekozen markten. In 2016 bouwen we dan ook onverminderd verder aan een platform voor stabiele groei waarbij we inspelen op kansen in deze markten. De werkvoorraad en orderportefeuille begin 2016 geven vertrouwen in een goede start van het jaar en het is onze verwachting dat de operationele resultaten van 2016 zullen toenemen ten opzichte van 2015.

Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben geen gebeurtenissen plaatsgevonden die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum, dan wel van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening.

Bestuursverklaring inzake art. 5:25c van de Wft

De raad van bestuur van Batenburg Techniek verklaart naar beste weten:

- dat de jaarrekening 2015 een getrouw beeld geeft van de activa, de passiva, de financiële positie per 31 december 2015 en het resultaat over 2015 van Batenburg Techniek en de gezamenlijk in de consolidatie opgenomen ondernemingen;
- dat het jaarverslag een getrouw beeld geeft over de toestand op de balansdatum per 31 december 2015, de gang van zaken gedurende het boekjaar bij Batenburg Techniek en de gezamenlijk in de consolidatie opgenomen ondernemingen;
- dat in het jaarverslag de wezenlijke risico's zijn beschreven waarmee Batenburg Techniek wordt geconfronteerd.

Rotterdam, 7 maart 2016

Raad van bestuur Batenburg Techniek N.V.

De heer ir. R. van den Broek

De heer drs. E.H.M. Driebeek RC

Bericht van commissarissen

De raad van commissarissen ziet toe op de algehele gang van zaken binnen Batenburg Techniek en heeft daarbij oog voor de belangen van alle stakeholders. Bij het uitoefenen van deze taak onderhouden de commissarissen intensief contact met de raad van bestuur.

De raad van commissarissen stelt vast dat 2015 een uitdagend jaar was voor Batenburg Techniek, zeker in het eerste halfjaar. In de tweede helft van het jaar is er een inhaalslag gemaakt, die de daling van omzet en resultaat ten opzichte van 2014 voor een belangrijk deel, maar niet volledig, heeft kunnen compenseren. Tegelijkertijd is er voortgang geboekt met de uitvoering van de strategische agenda. Zo is verder vormgegeven aan de divisiestructuur en is een strategische heroriëntatie afgerond bij Batenburg Energietechniek. Daarnaast is de commerciële slagkracht versterkt en is er onverminderd aandacht geweest voor operationele efficiëntie en cash management. De raad van commissarissen is enthousiast over de verbeterde transparantie, de vergrote focus en de synergiekansen die dit met zich meebrengt. Wel is het een stevige uitdaging voor de bestuurders om alle plannen te realiseren en de groei van de onderneming zeker te stellen.

Jaarrekening 2015

De raad van commissarissen biedt u het jaarverslag aan, inclusief de jaarrekening 2015 van Batenburg Techniek. De jaarrekening is opgesteld door de raad van bestuur en gecontroleerd door de accountant Mazars Paardekooper Hoffman Accountants N.V. De controleverklaring van de accountant is opgenomen op pagina 104 tot en met 107 van het verslag. De jaarrekening is op 7 maart 2016 besproken met de raad van bestuur in aanwezigheid van de accountant en wordt u ongewijzigd voorgelegd. De raad van commissarissen is van oordeel dat de jaarrekening en het verslag van de raad van bestuur een goede basis vormen voor de verantwoording, die de raad van bestuur aflegt voor het gevoerde beleid en het door de raad van commissarissen gehouden toezicht hierop. Tijdens de algemene vergadering van aandeelhouders op 20 april 2016 doet de raad van commissarissen het voorstel de jaarrekening vast te stellen en goed te keuren en decharge te verlenen aan de raad van bestuur voor het gevoerde beleid en aan de raad van commissarissen voor het gehouden toezicht. Het resultaat per aandeel komt uit op € 0,93 (2014: € 0,81).

Dividendvoorstel

De liquiditeitspositie is in 2015 gelijk gebleven ten opzichte van 2014 ondanks een lagere omzet en uitgaven voor acquisitie en dividend over 2014. Aan de op 20 april 2016 te houden algemene vergadering van aandeelhouders zal worden voorgesteld om € 0,75 per aandeel uit te keren als dividend. Dat is een payout ratio van 81% van het nettoresultaat na impairment en 71% vóór impairment.

Roulatie van accountant

Na 20 jaar komt er een einde aan de relatie met de accountant Mazars Paardekooper Hoffman Accountants. In 2015 is er een zorgvuldig tenderproces geweest met vier kandidaat-kantoren voor de audit vanaf het boekjaar 2016. Op de algemene vergadering van aandeelhouders van 20 april 2016 zal KPMG Accountants voorgedragen worden als de nieuwe accountant vanaf het boekjaar 2016.

Verplicht openbaar bod

Op 21 september 2015 heeft grootaandeelhouder VP Exploitatie aangekondigd een verplicht openbaar bod uit te brengen op alle uitstaande aandelen van Batenburg Techniek. Het biedingsbericht is gepubliceerd op 2 november 2015. De biedingsperiode liep van 3 november 2015 tot en met 29 december 2015. Na afloop van deze biedingsperiode heeft VP Exploitatie een belang van 77,18% verkregen in Batenburg Techniek. De aandelen worden middellijk gehouden door VP Exploitatie. Het belang is ondergebracht bij Bech, enig aandeelhouder van VP Exploitatie. Zowel gedurende de biedingstermijn als tijdens de afwikkeling van het verplicht openbaar bod is er regelmatig overleg geweest tussen de raad van commissarissen, de raad van bestuur en VP Exploitatie.

Vergaderingen

In het afgelopen jaar heeft de raad van commissarissen zeven keer regulier overleg gevoerd met de raad van bestuur. In verband met het hiervoor genoemde verplicht openbaar bod heeft de heer Van Puijenbroek als afhankelijke commissaris van Batenburg Techniek, vanaf de aankondiging van het verplicht openbaar bod op 21 september tot en met 29 december 2015, niet deelgenomen aan de beraadslaging en besluitvorming door de raad van commissarissen en heeft over die periode dan ook geen vergoeding ontvangen. Dit aangezien hij tevens bestuurder is van VP Exploitatie en van Bech. De heer Van Puijenbroek heeft in die periode ook geen toegang gehad tot bedrijfsinformatie van Batenburg Techniek. Op een enkele uitzondering na heeft de raad van commissarissen in volledige samenstelling vergaderd. Bij verhindering was er de mogelijkheid om telefonisch aan de vergadering deel te nemen of heeft de afwezige commissaris zijn bevindingen vooraf aan de voorzitter doorgegeven. Naast het reguliere overleg heeft de voorzitter van de raad van commissarissen regelmatig contact met de raad van bestuur over actuele zaken.

Tijdens twee van de reguliere vergaderingen is de accountant aanwezig geweest voor een toelichting op de (tussentijdse) bevindingen bij de controle, opzet en werking van de interne beheersingssystemen, de interim-verslaglegging en de jaarrekening. De onafhankelijkheid van de accountant ten opzichte van Batenburg Techniek wordt jaarlijks getoetst.

In de vergadering van juni 2015 is met de raad van bestuur gesproken over de ondernemingsstrategie. Vanaf 21 september 2015 vergaderde de raad van commissarissen regelmatig met de raad van bestuur over het verplicht openbaar bod door VP Exploitatie. Op 16 december 2015 is een buitengewone vergadering van aandeelhouders gehouden om dit bod te bespreken.

Het eigen functioneren en de samenstelling van de raad van commissarissen wordt jaarlijks geëvalueerd in een besloten vergadering. De raad van bestuur is hierbij niet aanwezig. Daarbij wordt ook het functioneren van de raad van bestuur en de afzonderlijke leden van de raad van bestuur beoordeeld.

Samenstelling raad van commissarissen

Gedurende 2015 zijn er geen wijzigingen geweest in de samenstelling van de raad van commissarissen. Tijdens de algemene vergadering van aandeelhouders van 22 april 2015 is de heer Van Pernis herbenoemd tot voorzitter van de raad van commissarissen voor een termijn van twee jaar. De heer Van Puijenbroek is herbenoemd als lid van de raad van commissarissen voor een reguliere termijn van vier jaar. In 2015 is gestart met een verkenning om te voorzien in de opvolging van de heer Van Pernis.

De regels rond het functioneren van de raad van commissarissen zijn vastgelegd in een reglement. Drie commissarissen zijn onafhankelijk. Zoals hiervoor aangegeven is één commissaris afhankelijk in de zin van best practice III.2.2. lid f van de Corporate Governance Code. Hij is tevens bestuurder van Bech, die via VP Exploitatie meer dan tien procent van de aandelen in de vennootschap houdt. Geen van de commissarissen heeft in 2015 of in de vijf voorafgaande jaren deel uitgemaakt van het bestuur van de vennootschap, noch is hen een resultaatafhankelijke beloning toegekend. De algemene vergadering van aandeelhouders van 22 april 2015 heeft de beloning van de voorzitter voor 2015 vastgesteld op € 33.000 inclusief onkostenvergoeding en die van de overige commissarissen op € 27.000 inclusief onkostenvergoeding.

Beloning raad van bestuur

Gegevens over de beloning van de raad van bestuur zijn opgenomen op pagina 87 en 88 van de jaarrekening. Een herzien beloningsbeleid is goedgekeurd tijdens de algemene vergadering van aandeelhouders van 22 april 2015. De raad van commissarissen heeft zich bij de voorbereiding van deze herziening laten adviseren door een onafhankelijke beloningsadviseur. In het nieuwe beloningsbeleid is het basis salaris (TVI) opnieuw geijkt ten opzichte van de meest relevante referentiegroep. Daarnaast is de variabele beloning gesplitst in een korte-termijnbonus (STI) en een lange-termijnbonus (LTI).

De korte-termijnbonus bedraagt maximaal 40% van het basissalaris en wordt voor ten minste 75% bepaald door financiële doelstellingen en voor maximaal 25% door niet-financiële doelstellingen. De lange-termijnbonus bedraagt jaarlijks maximaal 25% van het basissalaris. Deze lange-termijnbonus is afhankelijk van de ontwikkeling van het aandeel Batenburg Techniek en wordt verstrekt via zogenaamde Lange Termijn Rekeneenheden (LTRE's) met een planperiode van telkens vier jaar. De LTRE's worden voorwaardelijk toegekend bij aanvang van elke nieuwe planperiode en in cash uitgekeerd aan het eind van elke planperiode op basis van de behaalde doelstellingen, ter discretie van de raad van commissarissen. In 2015 is de raad van commissarissen niets gebleken van enig tegenstrijdig belang tussen de vennootschap en de leden van de raad van bestuur. Er zijn geen leningen door de vennootschap verstrekt aan de leden van de raad van bestuur.

Werkzaamheden

Batenburg Techniek streeft ernaar aandeelhouders en andere belanghebbenden gelijktijdig te voorzien van dezelfde externe (financiële) informatie. De contacten met aandeelhouders vinden primair plaats in de aandeelhoudersvergaderingen. Volgend op de publicatie van de halfjaarcijfers wordt tevens een informeel grootaandeelhoudersoverleg gehouden. Presentaties van deze bijeenkomsten worden op de website gedeeld.

De vergaderingen met de raad van bestuur worden met regelmaat belegd bij de werkmaatschappijen, zodat commissarissen zich kunnen informeren over de lokale gang van zaken. Commissarissen bezoeken een aantal overlegvergaderingen van het lokale management van de werkmaatschappijen met hun eigen ondernemingsraad. Daarnaast wordt jaarlijks een overleg van de raad van bestuur met de Centrale Personeelsinformatie bijgewoond door een of meerdere commissarissen. Dit overlegorgaan bestaat uit vertegenwoordigers van alle werkmaatschappijen van Batenburg Techniek. Hierdoor blijven commissarissen op de hoogte van belangrijke ontwikkelingen en kwesties bij de werkmaatschappijen en wordt wederzijds informatie uitgewisseld.

Dank

Op basis van de gerealiseerde veranderingen heeft de raad van commissarissen veel vertrouwen in de wijze waarop de raad van bestuur de zaken aanpakt. Belangrijke stappen zijn gezet voor een bestendige toekomst van de onderneming, met ruimte en kansen voor optimale synergie tussen de werkmaatschappijen. De commissarissen bedanken medewerkers en raad van bestuur voor alle geleverde inspanningen in 2015.

Rotterdam, 7 maart 2016

Raad van commissarissen

De heer ing. M.C.J. van Pernis (voorzitter)

Mevrouw P.E.P. Kwekkeboom-Janse

De heer A.R. van Puijenbroek

De heer drs. J.S.T. Tiemstra RA

Raad van commissarissen

Van links naar rechts: Scarlett Kwekkeboom-Janse, Guus van Puijenbroek, Tjalling Tiemstra en Martin van Pernis.

ing. M.C.J. van Pernis voorzitter (1945)

Eerste benoeming: 2008

Einde huidige termijn: 2017

Geslacht: Man

Nationaliteit: Nederlandse

Functie:

Directeur/eigenaar Vapecon B.V.

Voormalig president Siemens Groep in Nederland

Nevenfuncties:

President Koninklijk Instituut van Ingenieurs KIVI,
voorzitter Commissie Adviespunt Klokkenluiders,
voorzitter raad van toezicht Rotterdams
Philharmonisch Orkest, lid bestuur Koning Willem 1
ondernemersprijs, diverse maatschappelijke functies

Overige commissariaten:

Vicevoorzitter Aalberts Industries N.V., ASM
International N.V., G4S Nederland (Advisory Board),
voorzitter Protocolbureau en Protocol Instituut,
voorzitter Sacon Architecten

P.E.P. Kwekkeboom-Janse (1967)

Eerste benoeming: 2013

Einde huidige termijn: 2016

Geslacht: Vrouw

Nationaliteit: Nederlandse

Functie:

Directeur/eigenaar van PEP Investment BV,

Directeur/eigenaar van Janse & Janse B.V.

Nevenfuncties:

Jeugdsport- en cultuurfonds, diverse
maatschappelijke functies

Overige commissariaten:

Herstaco B.V., Omnium Goes

drs. J.S.T. Tiemstra RA (1952)

Eerste benoeming: 2013

Einde huidige termijn: 2017

Geslacht: Man

Nationaliteit: Nederlandse

Functie:

Directeur/eigenaar Drs. J.S.T. Tiemstra Management
Services B.V.

Nevenfuncties:

Diverse maatschappelijke en bestuursfuncties

Overige commissariaten:

Lid van de raad van commissarissen van DKG B.V.
(o.a. Bruynzeel Keukens) en Royal HaskoningDHV B.V.,
lid raad van toezicht Reinier/Haga Groep, Den Haag

A.R. van Puijenbroek (1975)

Eerste benoeming: 2011

Einde huidige termijn: 2019

Geslacht: Man

Nationaliteit: Nederlandse

Functie:

Directeur VP Exploitatie N.V.

Nevenfuncties:

Directeur Havep Holding B.V., voorzitter van
de Stichting Beheer van Prioriteitsaandelen
van Telegraaf Media Groep N.V., lid directiecomité
Bech N.V., diverse maatschappelijke functies

Overige commissariaten:

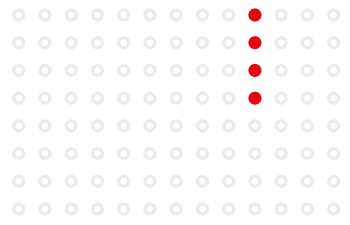
Telegraaf Media Groep N.V., Billboard Technology
Industries N.V., Koninklijke Van Puijenbroek
Textiel B.V.

Dit is Batenburg Techniek

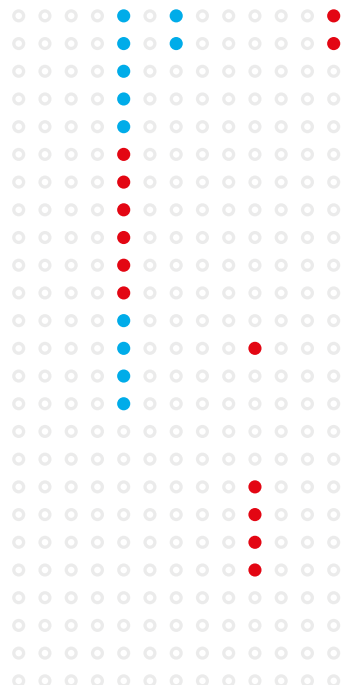
Handel en Assemblage

Tjeerd de Jong
Batenburg Energietechniek

Batenburg Energietechniek levert transformatoren voor Windpark Hellegatsplein

Bij knooppunt Hellegatsplein verrijst een gelijknamig windpark bestaande uit vier windturbines. Deze leveren vanaf begin 2016 jaarlijks ruim 36.000.000 kWh stroom. Dat is genoeg voor zo'n 10.000 huishoudens. Batenburg Energietechniek leverde het transformatorstation dat het windpark koppelt aan het hoogspanningsnet. Het bedrijf draagt zo weer een stukje bij aan het groener maken van Nederland.

Industriële elektronica voor roetgasmeters

In nauwe samenwerking ondersteunen diverse bedrijven binnen Batenburg Techniek de Nederlandse fabrikant TEN Automotive Equipment, producent van onder meer roetgasmeters, remmentesters en multi-gasmeters. Met deze meters wordt bepaald of een voertuig voldoet aan de eisen voor de wettelijk toegestane maximale roetuitstoot. Een erg actueel thema, gezien recente perikelen rond de uitstoot van auto's. Zodoende is er wereldwijd veel vraag naar dergelijke testapparatuur. Batenburg Industriële Elektronica levert vijf typen printplaten en Batenburg Mechatronica de ventilatoren voor de dieselroetmeter die gebruikt wordt bij zowel personenauto's als bedrijfs-wagens. Het betreft één regelunit met daarbij vier ondersteunende printplaten.

Batenburg Mechatronica werkt mee aan revolutionair platform voor kankerdiagnose

Biocartis, producent van medische diagnostische apparatuur, betreft sinds 2009 Batenburg Mechatronica bij de ontwikkeling van de Idylla™. Dit is een platform voor moleculaire diagnose dat binnen 150 minuten DNA en RNA analyseert om kankercellen of infecties te detecteren. De machine is zeer gebruiksvriendelijk en kan ook op huisartsenposten worden ingezet. De Idylla™ moet zijn analyses onder optimale omstandigheden uitvoeren, waarbij de juiste temperatuur cruciaal is. In de Idylla™ zitten daarom veertien door Batenburg Mechatronica geadviseerde en geleverde NTC-sensoren die de temperatuur meten en beheersen.

Doeko realiseert ingenieuze designerlamp samen met Batenburg Bevestigings-techniek

Al jaren betreft fijnmechanica-producent Doeko Batenburg Bevestigings-techniek bij de productie van een bijzondere designlamp die oogt als een sterrennacht. De constructie bestaat uit een aaneenschakeling van roestvaststalen onderdelen waartussen led-lampjes zijn gemonteerd. Voor de bevestiging van alle delen bedacht Batenburg Bevestigingstechniek een inventieve oplossing die niet alleen past bij het design, maar ook beschermt tegen lostrillen en temperatuurinvloeden. De lamp krijgt wereldwijd veel aandacht en vond zijn weg al naar designprojecten in Amsterdam, Dubai, Israël en Korea.

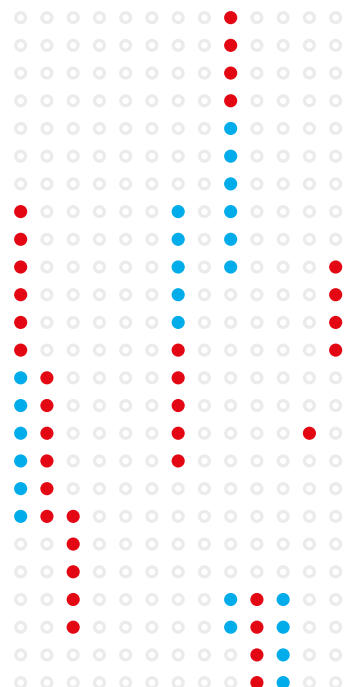
Industriële Automatisering

Henk Weener
Beenen

Automatisering voor Hoogheemraadschap van Rijnland

De installaties van de rioolwaterzuivering in Leiden, van Hoogheemraadschap van Rijnland, zijn aan het einde van de technische en economische levensduur. De primaire functie van de zuivering is het ontvangen en zuiveren van inkomend afvalwater vanuit de kernen van Leiden, Voorschoten, Stompwijk en Zoeterwoude-Dorp. I.A.S. en Beenen werken samen aan de procesautomatisering, de aansluiting van het elektrotechnische werk en het installeren van de nieuwe panelen. Bij de automatisering van de systemen wordt objectgeoriënteerd gewerkt, met onder meer een standaardbibliotheek met softwareobjecten voor besturing en visualisering. Op die manier zijn de nieuwe systemen gelijk aan andere locaties. Dit zorgt voor efficiënt service- en onderhoudsbeheer.

Nauwe samenwerking voor 15.000 producten per minuut

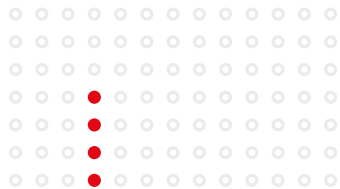
Houdijk Holland, klant van werkmaatschappij JB Systems, ontwerpt en fabriceert systemen voor het verpakken van koekjes, biscuitjes en crackers. De systemen kenmerken zich door de grote aantallen producten die worden verwerkt: tot 15.000 producten per minuut. In dit segment heeft Houdijk wereldwijd een unieke positie verworven. Houdijk exporteert 95% van haar machines en levert aan alle gerenommeerde biscuitfabrikanten, zoals Kraft/LU, PepsiCo en United Biscuits, in Nederland beter bekend als Verkade. Voor electrical engineering, software engineering en de internationale inbedrijfsnames werkt Houdijk nauw samen met JB Systems.

Hoogendoorn maakt lokale teelt van kasgroente in Rusland mogelijk

Agro-Invest beheert verschillende landbouwbedrijven en kassencomplexen in Rusland. In opdracht van Agro-Invest wordt gebouwd aan een kas van twintig hectare in een economische zone, 300 kilometer ten zuiden van Moskou. Uiteindelijk zal hier een kassencomplex van 238 hectare verrijzen. Dit gebeurt met ondersteuning van de lokale overheid, die ernaar streeft om in de toekomst zelfvoorzienend te zijn met de teelt van tomaten, komkommers en bladgroenten. Agro-Invest zocht een geavanceerde automatiseringsoplossing die alle processen van de diverse gewassen in de kassen regelt. De keuze viel op de state-of-the-art automatiseringsoplossingen van werkmaatschappij Hoogendoorn. De klimaatcomputer zorgt voor het volledige klimaat-, irrigatie- en energiemanagement waarbij water, mest en brandstoffen zo efficiënt mogelijk worden benut.

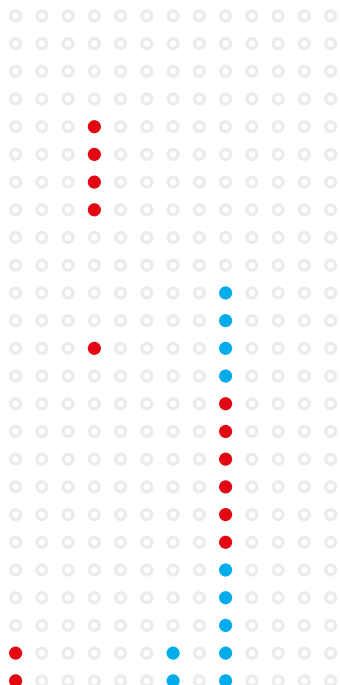

Gebouwgebonden Installaties

Glenn Kes
Dekker van Geest

Frisse school dankzij Dekker van Geest

Dekker van Geest startte in 2015 met de werkzaamheden voor de Brede School Het Open Venster. Deze Rotterdamse basisschool is volledig ingericht op flexibiliteit, duurzaamheid en gezondheid. Hiertoe is het gebouw ontworpen volgens de richtlijnen van 'Frisse scholen'. De opzet is om minder energie te verbruiken en tegelijkertijd te zorgen voor een goed geventileerd binnenmilieu. Binnen de Brede School maken meerdere instellingen gebruik van de lokalen. Daarom zijn de ruimten eenvoudig aanpasbaar. Verwarming en luchtbehandeling kunnen hierop worden aangepast. Onderverdeling in zones maakt deelgebruik mogelijk. Medio 2016 wordt de school geopend.

Schekman voert certificerings- inspecties uit voor zorginstelling

Pluryn is een landelijke organisatie voor zorg en behandeling van mensen met een complexe zorgvraag. Sinds enkele jaren verzorgt Schekman de service, het beheer en het onderhoud van de circa honderd gebouwen van Pluryn. In 2015 was voor 70 van deze gebouwen certificatie nodig vanwege de nieuwe certificeringsregeling voor brandmelding en ontruiming. De specialisten van Schekman voerden de inspecties uit en zorgden bij de oudere locaties voor het aanpassen en vervangen van de bestaande installaties. Zodoende voldoet Pluryn volledig aan de nieuwste regelgeving.

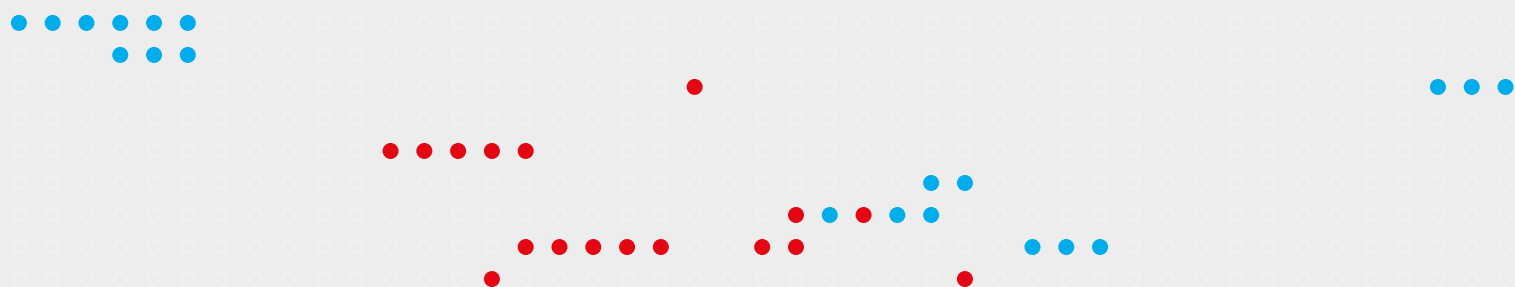
OSP volop aan de slag bij Walibi Holland

Attractiepark Walibi Holland in Biddinghuizen behoort tot het werktein van OSP, de landelijke service-, beheer- en onderhoudsorganisatie. OSP beheert en onderhoudt onder meer de werktuigbouwkundige installaties en de klimaattechniek in de gebouwen. Walibi Holland en OSP hebben beide toegang tot het online serviceportaal dat inzicht geeft in werkzaamheden en eventuele storingen. Dit zorgt voor optimaal inzicht in de klantbehoefte en voor snellere, effectievere service.

VisiOn ISP helpt het OV in Amsterdam veilig te houden

Het Gemeentelijk Vervoersbedrijf Amsterdam (GVB) verzorgt het openbaar vervoer (metro, (snel)tram, bus en veerdiensten) in de hoofdstad. Goede sociale veiligheid is daarbij van groot belang. VisiOn ISP, een business unit van Sparreboom, levert daaraan een belangrijke bijdrage. VisiOn ISP is partner van het GVB voor de technische systemen in het Observatie Communicatie Centrum (OCC). Vanuit het OCC wordt met camera's toezicht gehouden op de publiekstromen en op de technische voorzieningen. Daarnaast biedt het OCC plaats aan de verkeersleiders van bus, tram en metro. Camerabeelden spelen daarbij een centrale rol. VisiOn ISP verbouwt het OCC en zorgt voor een nieuwe inrichting, inclusief vervanging van alle werkplekken. Dit resulteert in een praktischere bediening van de systemen en optimale beeldweergave.

Jaarrekening

Geconsolideerde balans

(voor resultaatbestemming) in € 1.000

	31 december 2015	31 december 2014
Activa		
1. Materiële vaste activa	6.722	7.818
2. Immateriële vaste activa	12.346	11.886
3. Financiële vaste activa	-	-
Totaal vaste activa	19.068	19.704
4. Voorraden	10.184	10.479
5. Te vorderen van opdrachtgevers	2.118	2.298
6. Handelsvorderingen	22.550	22.169
7. Vennootschapsbelasting	-	1
8. Overige vorderingen	2.044	2.123
9. Liquide middelen	9.991	9.797
Totaal vlottende activa	46.887	46.867
Totaal activa	65.955	66.571
	31 december 2015	31 december 2014
Eigen vermogen		
Geplaatst kapitaal	963	963
Omrekeningsreserve	-10	-2
Overige reserves	34.011	33.503
Onverdeeld resultaat	2.236	1.953
Totaal eigen vermogen, toe te rekenen aan aandeelhouders van Batenburg Techniek N.V.	37.200	36.417
Verplichtingen		
10. Personeelsbeloningen	441	481
11. Latente belastingverplichtingen	351	487
Totaal langlopende verplichtingen	792	968
12. Kortlopend deel van langlopende verplichtingen	888	911
13. Verplichtingen aan opdrachtgevers	5.345	5.181
14. Leveranciers	9.256	8.074
7. Vennootschapsbelasting	674	945
15. Overige kortlopende verplichtingen	11.800	14.075
Totaal kortlopende verplichtingen	27.963	29.186
Totaal eigen vermogen en verplichtingen	65.955	66.571

De toelichtingen op pagina 69 tot en met 109 maken deel uit van deze jaarrekening.

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

in € 1.000

	2015 voortgezette activiteiten	2015 beëindigde* activiteiten	2015	2014 voortgezette activiteiten	2014 beëindigde* activiteiten	2014
17. Opbrengsten	133.132	2.790	135.922	136.682	4.715	141.397
18. Kosten van grond- en hulpstoffen en handels- goederen	58.307	933	59.240	56.940	2.001	58.941
Uitbesteed werk	8.337	386	8.723	11.448	274	11.722
19. Personeelskosten	46.344	1.092	47.436	46.138	2.673	48.811
20. Afschrijvingen materiële vaste activa	1.873	13	1.886	1.755	76	1.831
21. Afschrijvingen immateriële vaste activa	79	-	79	79	-	79
22. Bijzondere waardevermindering immateriële vaste activa	-	315	315	1.476	-	1.476
23. Overige bedrijfskosten	14.893	319	15.212	15.332	834	16.166
Totaal bedrijfslasten	129.833	3.058	132.891	133.168	5.858	139.026
24. Resultaat op beëindigde bedrijfsactiviteiten	-	193	193	-	712	712
EBIT (Bedrijfsresultaat)	3.299	-75	3.224	3.514	-431	3.083
Financieringsbaten	-	-	-	14	-	14
Financieringslasten	27	-	27	4	-	4
Totaal financieringsbaten en -lasten	-27	-	-27	10	-	10
Resultaat voor belastingen	3.272	-75	3.197	3.524	-431	3.093
25. Belastingen over het resultaat	901	60	961	1.248	-108	1.140
Resultaat na belastingen, toe te rekenen aan aandeelhouders van Batenburg Techniek N.V.	2.371	-135	2.236	2.276	-323	1.953
* Bestaan uit: Wisse (verkocht in 2015), IT Services en Wikkelactiviteiten (verkocht in 2014) en Koldijk, Koldijk Lijnberg Dekker, BEI.						
Gewogen gemiddeld aantal aandelen (x 1.000)	2.409	2.409	2.409	2.409	2.409	2.409
Resultaat per aandeel (in €)**	0,98	-0,05	0,93	0,94	-0,13	0,81

** - Het resultaat per aandeel is gelijk aan het verwaterde resultaat per aandeel.
- Vergelijkende cijfers 2014 zijn aangepast voor de verkoop van Wisse.

De toelichtingen op pagina 69 tot en met 109 maken deel uit van deze jaarrekening.

Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat

in € 1.000

	2015 voortgezette activiteiten	2015 beëindigde activiteiten	2015 totaal	2014 voortgezette activiteiten	2014 beëindigde activiteiten	2014 totaal
Gerealiseerde resultaten						
Resultaat na belastingen	2.371	-135	2.236	2.276	-323	1.953
Niet-gerealiseerde resultaten die kunnen worden overgeboekt naar de winst- en-verliesrekening						
Koersverschillen omrekening buitenlandse deelnemingen	-8	-	-8	-11	-	-11
Totaalresultaat, toe te rekenen aan aandeelhouders van Batenburg Techniek N.V.	2.363	-135	2.228	2.265	-323	1.942

De toelichtingen op pagina 69 tot en met 109 maken deel uit van deze jaarrekening.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

in € 1.000

	2015	2014
Kasstroomen uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	3.224	3.083
Aanpassing voor:		
20. - afschrijvingen materiële vaste activa	1.894	2.014
21. - afschrijvingen immateriële vaste activa	79	79
22. - bijzondere waardevermindering	315	1.476
	5.512	6.652
Mutaties in werkkapitaal:		
- mutatie voorraden	197	362
- mutatie vorderingen	-787	1.424
- mutatie langlopende verplichtingen	-133	-206
- mutatie kortlopende verplichtingen	-253	90
	-976	1.670
- betaalde belastingen	-1.367	-301
- ontvangen en betaalde rente	-5	11
Totaal operationele activiteiten	3.164	8.032
Kasstroomen uit investeringsactiviteiten		
2. Verwerving activiteiten	-683	-
24. Beëindiging activiteiten dochteronderneming	-36	-
1. Vaste activa verworven deelnemingen	-70	-
1. 24. Vaste activa beëindigde activiteiten	52	-
1. Investerings materiële vaste activa	-797	-644
1. Desinvesteringen materiële vaste activa	17	96
Totaal investeringsactiviteiten	-1.517	-548
Kasstroomen uit financieringsactiviteiten		
Dividend vorig boekjaar	-1.445	-
Overige mutaties	-8	-11
Totaal financieringsactiviteiten	-1.453	-11
Mutatie liquide middelen	194	7.473
Liquide middelen 1 januari	9.797	2.324
Mutatie liquide middelen	194	7.473
Liquide middelen 31 december	9.991	9.797

De toelichtingen op pagina 69 tot en met 109 maken deel uit van deze jaarrekening.

Geconsolideerd mutatieoverzicht eigen vermogen

in € 1.000

Het verloop van het eigen vermogen is als volgt:

	Geplaatst kapitaal	Omrekenings- reserve	Overige reserves	Onverdeeld resultaat	Totaal
Stand 1 januari 2014	963	9	40.388	-6.885	34.475
Uitgekeerd dividend	-	-	-	-	-
Totaal transacties met eigenaars	-	-	-	-	-
Resultaatbestemming 2013	-	-	-6.885	6.885	-
Resultaat boekjaar 2014	-	-	-	1.953	1.953
Totaal niet gerealiseerde resultaten 2014	-	-11	-	-	-11
Stand 31 december 2014 / 1 januari 2015	963	-2	33.503	1.953	36.417
Uitgekeerd dividend	-	-	-	-1.445	-1.445
Totaal transacties met eigenaars	-	-	-	-1.445	-1.445
Resultaatbestemming 2014	-	-	508	-508	-
Resultaat boekjaar 2015	-	-	-	2.236	2.236
Totaal niet gerealiseerde resultaten 2015	-	-8	-	-	-8
Stand 31 december 2015	963	-10	34.011	2.236	37.200

Geplaatst kapitaal

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 3.840.192, verdeeld in 4.800.000 aandelen van elk € 0,40 nominaal, 800.000 preferente aandelen van elk € 2,40 nominaal en 80 prioriteitsaandelen van elk € 2,40 nominaal. Hiervan zijn geplaatst en volgestort 2.408.244 gewone aandelen en 80 prioriteitsaandelen. Voor de berekening van de winst per aandeel is uitgegaan van 2.408.244 gewone aandelen.

De preferente aandelen kunnen worden geplaatst zonder algehele volstorting. De statuten van Batenburg Techniek N.V. voorzien in een rendementspreferentie op basis van de herfinancieringsrente van de Europese Centrale Bank.

De houdster van de prioriteitsaandelen is de 'Stichting J.C. Hoogerheide tot beheer van de prioriteitsaandelen van Batenburg Beheer N.V.'

De rechten van de preferente aandelen en prioriteitsaandelen worden nader beschreven onder de 'Overige gegevens'.

Omrekeningsreserve

De omrekeningsreserve omvat alle valutakoersverschillen op vreemde valuta die ontstaan door de omrekening van de jaarrekeningen van buitenlandse activiteiten, alsmede het effectieve deel van de valutakoersverschillen uit hoofde van afdekkingen van netto-investeringen in buitenlandse activiteiten.

Onverdeeld resultaat

Voorgesteld wordt om € 1.806.193 uit te keren over het resultaat 2015. Per dividendgerechtigd gewoon aandeel komt dit neer op € 0,75. In 2015 is € 1.444.956 aan dividend uitgekeerd over het resultaat 2014. Per dividendgerechtigd gewoon aandeel kwam dit over 2014 neer op € 0,60. Het dividendvoorstel is niet in de balans ultimo boekjaar verwerkt en heeft geen effect op de winstbelasting.

Solvabiliteit

Het solvabiliteitspercentage komt op 31 december 2015 uit op 56,4% (31 december 2014: 54,7%). De solvabiliteit geschoond voor immateriële vaste activa komt op 31 december 2015 uit op 46,4% (31 december 2014: 44,9%).

De toelichtingen op pagina 69 tot en met 109 maken deel uit van deze jaarrekening.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

in € 1.000

Algemene informatie

Batenburg Techniek N.V. is gevestigd te Rotterdam, Nederland en omvat dienstverlenende ondernemingen op het gebied van Handel en Assemblage, Industriële Automatisering en Gebouwgebonden Installaties. Een nadere omschrijving van het profiel is opgenomen in het onderdeel 'Algemeen' van dit jaarverslag. In het onderdeel 'Diversen' is een overzicht opgenomen van de adresgegevens van de werkmaatschappijen. De geconsolideerde jaarrekening 2015 van Batenburg Techniek N.V. is op 7 maart 2016 goedgekeurd voor publicatie door de raad van commissarissen en de raad van bestuur. De geconsolideerde jaarrekening wordt ter vaststelling voorgelegd aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders die op 20 april 2016 wordt gehouden.

Basis voor presentatie

Overeenstemmingsverklaring

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals aanvaard binnen de Europese Unie (EU-IFRS).

De Europese Commissie heeft in 2015 en de eerste maanden van 2016 een aantal nieuwe en aangepaste IFRS-standaarden en IFRICs goedgekeurd voor toekomstig gebruik. Dit betreft de volgende aanpassingen en uitbreidingen, waarbij tevens is aangegeven in hoeverre er sprake is van invloed op de verslaglegging van Batenburg Techniek N.V.:

Richtlijn	Omschrijving (aanpassing) richtlijn	Effectief vanaf	Toepassing	
			Batenburg Techniek	Impact Batenburg
IAS 19	Aanpassingen in richtlijnen ten aanzien van bijdragen van werknemers en derden aan toegezegde pensioenregelingen	01-feb-15	01-jan-16	Geen
diversen	Verbeteringen van IFRS 2010-2012	01-feb-15	01-jan-16	Beperkt
diversen	Verbeteringen van IFRS 2012-2014	01-jan-16	01-jan-16	Beperkt
IFRS 11	Aanpassingen in richtlijnen over gezamenlijke overeenkomsten	01-jan-16	01-jan-16	Beperkt
IAS 27	Aanpassingen in richtlijnen ten aanzien van het gebruik van de equity methode in de enkelvoudige balans	01-jan-16	01-jan-16	Geen
IAS 16, 38	Aanpassingen in richtlijnen ten aanzien van acceptabele methoden van afschrijving en amortisatie	01-jan-16	01-jan-16	Geen
IAS 1	Aanpassingen in richtlijnen ten aanzien van de presentatie van de jaarrekening	01-jan-16	01-jan-16	Beperkt

De door IASB doorgevoerde wijzigingen in IFRS 9, IFRS 14, IFRS 15, IFRS 16, aanpassingen in IFRS 10, 12 & 28 en aanpassingen in IFRS 10 & IAS 28 zijn nog niet door de EU aanvaard. Deze wijzigingen zullen naar verwachting eveneens beperkte impact hebben op de verslaglegging in de toekomst.

De enkelvoudige jaarrekening is onderdeel van de jaarrekening 2015 van Batenburg Techniek N.V. Voor de enkelvoudige jaarrekening van Batenburg Techniek N.V. is gebruik gemaakt van de vrijstelling zoals opgenomen in artikel 2:402 van het Burgerlijk Wetboek.

Waarderingsbasis

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten, met uitzondering van de volgende posten die op iedere balansdatum zijn gewaardeerd op een alternatieve basis:

- afgeleide financiële instrumenten: gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in het resultaat: waardering op basis van reële waarde;
- niet-afgeleide financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening: waardering op basis van reële waarde;
- voor verkoop beschikbare financiële activa: waardering tegen reële waarde;
- voorwaardelijke vergoedingen in verband met een bedrijfsovername: waardering tegen reële waarde.

Functionele valuta en presentatievaluta

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro, die fungeert als de functionele valuta van Batenburg Techniek N.V. Alle bedragen in de tabellen zijn afgerond naar duizendtallen (€ 1.000), tenzij anders vermeld. De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten.

Belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving

Batenburg Techniek N.V. heeft de hierna uiteengezette grondslagen voor financiële verslaggeving consistent toegepast voor alle gepresenteerde perioden in deze geconsolideerde jaarrekening.

Grondslagen voor de consolidatie

Algemeen

In de consolidatie worden betrokken Batenburg Techniek N.V. te Rotterdam en alle maatschappijen waarin Batenburg Techniek N.V. beslissende zeggenschap kan uitoefenen. Consolidatie vindt voor 100% plaats. Alle saldi, transacties, baten en lasten en eventuele niet-gerealiseerde winsten op transacties binnen Batenburg Techniek N.V. worden bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening geëlimineerd. Niet-gerealiseerde verliezen worden op dezelfde wijze geëlimineerd als niet-gerealiseerde winsten, voor zover er geen aanwijzing is voor een bijzondere waardevermindering.

Onder de 'Overige gegevens' is een overzicht opgenomen van de belangrijkste in de consolidatie betrokken deelnemingen.

De Vennootschap heeft zich niet hoofdelijk aansprakelijk gesteld voor schulden voortvloeiende uit rechtshandelingen van haar dochterondernemingen (artikel 403 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek).

Bedrijfscombinaties

Batenburg Techniek N.V. verwerkt bedrijfscombinaties op basis van de overnamemethode per de datum waarop de zeggenschap overgaat naar Batenburg Techniek N.V. De voor de overname overgedragen vergoeding wordt in het algemeen gewaardeerd tegen reële waarde, evenals de verworven netto identificeerbare activa. Eventuele goodwill die hieruit voortvloeit, wordt jaarlijks getoetst op bijzondere waardeverminderingen. Eventuele boekwinst uit een voordelige koop wordt direct verwerkt in het resultaat. Transactiekosten worden verwerkt wanneer zij worden gemaakt, behalve als zij betrekking hebben op de uitgifte van vreemd- of eigenvermogensinstrumenten.

In de overgedragen vergoeding is geen bedrag begrepen voor de afwikkeling van bestaande relaties. Een dergelijk bedrag wordt in het algemeen verwerkt in het resultaat.

De reële waarde van een voorwaardelijke vergoeding wordt op overnamedatum opgenomen. Indien een verplichting om een voorwaardelijke vergoeding te betalen voldoet aan de definitie van een financieel instrument dat wordt geclassificeerd als eigen vermogen, vindt geen latere herwaardering plaats en wordt de afwikkeling verantwoord binnen het eigen vermogen. In andere gevallen worden wijzigingen na eerste opname in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Beëindigde bedrijfsactiviteit

Een beëindigde bedrijfsactiviteit is een component van de onderneming van Batenburg Techniek N.V., waarvan de activiteiten en kasstromen duidelijk te onderscheiden zijn van de rest van Batenburg Techniek N.V., en die:

- een afzonderlijke belangrijke bedrijfsactiviteit of geografisch bedrijfsgebied vertegenwoordigt; of
- deel uitmaakt van één gecoördineerd plan om een afzonderlijke belangrijke bedrijfsactiviteit of geografisch gebied af te stoten.

Classificatie als beëindigde bedrijfsactiviteit geschiedt bij afstoting of, indien dit eerder is, wanneer de bedrijfsactiviteit voldoet aan de criteria voor classificatie als aangehouden voor verkoop.

Wanneer een activiteit wordt aangemerkt als een beëindigde bedrijfsactiviteit, worden de vergelijkende cijfers in het overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten herzien alsof de activiteit vanaf het begin van de vergelijkende periode zou zijn beëindigd.

Vreemde valuta

De activa en verplichtingen van buitenlandse activiteiten worden in euro's omgerekend tegen de koersen ultimo boekjaar. Koersverschillen worden opgenomen in de reserve omrekeningsverschillen in het eigen vermogen.

De opbrengsten en kosten van buitenlandse activiteiten worden in euro's omgerekend tegen de wisselkoers die de transactiedatum zoveel mogelijk benadert.

Handelstransacties worden omgerekend tegen de wisselkoers op transactiedatum. Koersverschillen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Activa en verplichtingen worden omgerekend tegen de koers per balansdatum.

Balans

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen historische kostprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gebaseerd op de verwachte economische levensduur. Jaarlijks worden materiële vaste activa met een significante waarde beoordeeld op de mogelijke noodzaak tot bijzondere waardevermindering.

Materiële vaste activa die ten gevolge van een bedrijfscombinatie zijn opgenomen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Deze is gebaseerd op een inschatting van de marktwaarde.

Wanneer belangrijke onderdelen van een materieel vast actief een ongelijke gebruiksduur hebben, worden deze als afzonderlijke posten (belangrijke componenten) van de materiële vaste activa verwerkt.

Kosten na eerste opname worden uitsluitend geactiveerd indien het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen met betrekking tot de kosten aan Batenburg Techniek N.V. zullen toekomen.

Vaste activa worden gerubriceerd als voor verkoop aangehouden activa indien hun boekwaarde hoofdzakelijk zal worden gerealiseerd door middel van een verkooptransactie in plaats van door voortgezet gebruik. De her-rubricering vindt plaats wanneer de activa beschikbaar zijn voor onmiddellijke verkoop en verkoop zeer waarschijnlijk is. De voor verkoop aangehouden vaste activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere reële waarde verminderd met de verkoopkosten. Op voor verkoop aangehouden vaste activa wordt niet afgeschreven.

Immateriële vaste activa

Alle bedrijfscombinaties worden verwerkt via de overnamemethode. Goodwill wordt gewaardeerd tegen de totale verwervingskosten van de deelneming minus het saldo van de reële waarde van verkregen activa en passiva en eventueel onder aftrek van bijzondere waardeverminderingen (impairments). Voor acquisities vóór 1 januari 2004 is de goodwill de waarde die onder de toen geldende verslaggevingregels aan de respectievelijke acquisities is toegeschreven onder aftrek van een cumulatieve afschrijving gebaseerd op een verwachte levens-

duur van 20 jaar. Goodwill wordt toegerekend aan kasstroomgenererende eenheden en wordt sinds 1 januari 2004 niet langer systematisch afgeschreven. Minimaal één keer per jaar wordt de goodwill getest op bijzondere waardeverminderingen. Eventuele bijzondere waardeverminderingen worden dan ten laste van het resultaat gebracht.

De overige door Batenburg Techniek N.V. verworven immateriële vaste activa (zijnde klantenbestanden en contracten) worden gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en eventuele bijzondere waardeverminderingen. De afschrijving geschiedt lineair ten laste van de winst-en-verliesrekening op basis van de geschatte gebruiksduur van de immateriële vaste activa, tenzij deze gebruiksduur onbepaald is.

Financiële instrumenten

Batenburg Techniek N.V. classificeert niet-afgeleide financiële activa in de volgende categorieën: financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in het resultaat, tot einde looptijd aangehouden financiële activa, leningen en vorderingen.

Batenburg Techniek N.V. classificeert niet-afgeleide financiële verplichtingen in de categorie overige financiële verplichtingen.

Niet-afgeleide financiële activa en financiële verplichtingen – verwerken en niet langer verwerken

Batenburg Techniek N.V. verwerkt leningen en vorderingen initieel op de datum waarop ze ontstaan. Alle overige financiële activa en financiële verplichtingen worden initieel verwerkt op de transactiedatum.

Batenburg Techniek N.V. neemt een financieel actief niet langer op in de balans als de contractuele rechten op de kasstromen uit het actief aflopen, of als Batenburg Techniek N.V. de contractuele rechten op de ontvangst van de kasstromen uit het financieel actief overdraagt door middel van een transactie waarbij nagenoeg alle aan het eigendom van dit actief verbonden risico's en voordelen worden overgedragen. Indien Batenburg Techniek N.V. een belang behoudt of creëert in de overgedragen financiële activa, dan wordt dit belang afzonderlijk als actief of verplichting opgenomen.

Batenburg Techniek N.V. neemt een financiële verplichting niet langer op in de balans als de contractuele verplichtingen worden kwijtescholden of geannuleerd, of verlopen.

Financiële activa en verplichtingen worden gesaldeerd en het resulterende nettobedrag wordt in de balans gepresenteerd uitsluitend indien Batenburg Techniek N.V. een wettelijk afdwingbaar recht heeft op deze saldering en indien zij voornemens is om af te wikkelen op nettobasis dan wel het actief en de verplichting gelijktijdig af te wikkelen.

Niet-afgeleide financiële activa – waardering

Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in het resultaat

Een financieel actief wordt geclassificeerd als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in het resultaat indien het wordt aangehouden voor handelsdoeleinden of als het bij eerste opname als zodanig is aangemerkt. Direct toerekenbare transactiekosten worden verwerkt in het resultaat wanneer zij worden gemaakt. Financiële activa die zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in het resultaat, worden gewaardeerd tegen reële waarde en eventuele wijzigingen daarin, inclusief eventuele rente of dividend, worden verantwoord in het resultaat.

Tot einde looptijd aangehouden financiële activa

Deze activa worden bij eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde plus eventuele direct toerekenbare transactiekosten. Na eerste opname worden ze gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Leningen en vorderingen

Deze activa worden bij eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde plus eventuele direct toerekenbare transactiekosten. Na eerste opname worden ze gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Niet-afgeleide financiële verplichtingen – waardering

Niet-afgeleide financiële verplichtingen worden bij eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde minus eventuele direct toerekenbare transactiekosten. Na eerste opname worden deze verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Afgeleide financiële instrumenten

Dochterondernemingen maken op zeer beperkte schaal gebruik van termijncontracten (valutaswaps) om het transactierisico in te dekken op handelschulden en -vorderingen in met name de Amerikaanse Dollar, de Zwitserse Frank en het Engelse Pond. Wanneer gebruik gemaakt wordt van deze termijncontracten wordt geen hedge accounting, zoals gedefinieerd in IAS 39, toegepast. Aanpassingen in de reële waarde van het actief of passief worden dientengevolge opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Gezien het zeer beperkte belang van afgeleide financiële instrumenten worden deze in de jaarrekening niet kwantitatief toegelicht.

Bijzondere waardeverminderingen

Niet-afgeleide financiële activa

Financiële activa die niet zijn aangewezen als gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in het resultaat worden op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat zij een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan.

Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering zijn onder meer:

- het niet nakomen van betalingsverplichtingen door of achterstallige betalingen bij een debiteur;
- aanwijzingen dat een debiteur of emittent failliet zal gaan;
- nadelige veranderingen in de betalingsstatus van debiteuren of emittenten;
- het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect;
- waarneembare gegevens die erop duiden dat er sprake is van een meetbare afname van de verwachte kasstromen van een groep financiële activa.

Tegen geamortiseerde kosten gewaardeerde financiële activa

Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van deze activa worden door Batenburg Techniek N.V. zowel op het niveau van individuele activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van alle individueel significante activa wordt individueel beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering. Activa waarvan is vastgesteld dat deze niet individueel onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering, worden vervolgens collectief beoordeeld op een eventuele bestaande bijzondere waardevermindering die nog niet op individueel niveau kan worden vastgesteld. Activa die niet individueel significant zijn, worden eveneens collectief beoordeeld op een eventuele bijzondere waardevermindering. Collectieve beoordeling wordt verricht door samenvoeging van activa met vergelijkbare risicokenmerken.

Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt Batenburg Techniek N.V. historische trends met betrekking tot het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als het management van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren.

Een bijzonder waardeverminderverslies wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gedisconteerd tegen de oorspronke-

lijke effectieve rentevoet van het actief. Verliezen worden verwerkt in het resultaat en worden tot uitdrukking gebracht in een voorzieningsrekening. Indien Batenburg Techniek N.V. van oordeel is dat er geen realistische vooruitzichten zijn op het realiseren van het actief, worden de desbetreffende bedragen afgewaardeerd. Als het bedrag van het bijzondere waardevermindingsverlies afneemt en deze afname objectief kan worden gerelateerd aan een gebeurtenis die heeft plaatsgevonden na de verwerking van het bijzondere waardevermindingsverlies in het resultaat, dan wordt het eerder verwerkte bijzondere waardevermindingsverlies teruggenomen via het resultaat.

Niet-financiële activa

Op iedere verslagdatum wordt de boekwaarde van de niet-financiële activa van Batenburg Techniek N.V., uitgezonderd voorraden en uitgestelde belastingvorderingen, opnieuw bezien om te bepalen of er aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen. Indien dergelijke aanwijzingen bestaan, wordt een schatting gemaakt van de realiseerbare waarde van het actief. Van goodwill wordt ieder jaar een schatting gemaakt van de realiseerbare waarde.

Voor de toetsing op bijzondere waardeverminderingen worden activa samengevoegd in de kleinste te onderscheiden groep activa die uit voortgezet gebruik kasstromen genereert die in hoge mate onafhankelijk zijn van de inkomende kasstromen van andere activa of kasstroomgenererende eenheden (CGU). De in een bedrijfscombinatie verworven goodwill wordt toegerekend aan CGU's of groepen CGU's die naar verwachting zullen profiteren van de synergievoordelen van de combinatie.

De realiseerbare waarde van een actief of een CGU is de hoogste van de bedrijfswaarde en de reële waarde minus verkoopkosten. Bij het bepalen van de bedrijfswaarde wordt de contante waarde van de geschatte toekomstige kasstromen berekend met behulp van een disconteringsvoet vóór belasting die een afspiegeling is van zowel de actuele marktschattingen van de tijdswaarde van geld als van de specifieke risico's met betrekking tot het actief of de CGU.

Een bijzonder waardevermindingsverlies wordt verwerkt als de boekwaarde van een actief of de CGU waar toe het actief behoort, hoger is dan de geschatte realiseerbare waarde.

Bijzondere waardevermindingsverliezen worden verwerkt in het resultaat. Zij worden eerst in mindering gebracht op de boekwaarde van eventueel aan de CGU toegerekende goodwill en vervolgens naar rato in mindering gebracht op de boekwaardes van de overige activa van de CGU.

Bijzondere waardevermindingsverliezen met betrekking tot goodwill worden niet teruggenomen. Voor andere activa wordt een bijzonder waardevermindingsverlies uitsluitend teruggenomen voor zover de boekwaarde van het actief niet hoger wordt dan de boekwaarde, na aftrek van afschrijvingen of amortisatie, die zou zijn vastgesteld als geen bijzonder waardevermindingsverlies was opgenomen.

Financiële vaste activa

Joint arrangements waar een belangrijke invloed wordt uitgeoefend op het financiële en operationele beleid, maar waar geen overwegende zeggenschap is verkregen, worden gewaardeerd op basis van de vermogensmutatiemethode.

Gezamenlijke overeenkomsten zonder rechtspersoonlijkheid (VoF's) kunnen juridisch geen bezittingen of schulden hebben en zijn daarom als gezamenlijke bedrijfsactiviteiten (joint operations) verantwoord.

Vorraden

Vorraden grond- en hulpstoffen en handelsgoederen worden gewaardeerd tegen historische kostprijs, of netto-opbrengstwaarde als deze lager is. De historische kostprijs wordt per artikel gebaseerd op de laatste inkoopprijs. De netto-opbrengstwaarde is de gemiddeld geschatte verkoopwaarde onder normale omstandigheden

onder aftrek van de kosten van voltooiing en de verkoopkosten. Hierbij wordt rekening gehouden met incourantheid als gevolg van veroudering van de producten.

Onderhanden projecten

Onderhanden projecten worden gewaardeerd tegen directe kosten, verhoogd met een opslag voor specifiek aan de projecten toewijsbare indirecte kosten, verminderd met gedeclareerde termijnen en eventuele projectverliezen en vermeerderd met de tot dan toe genomen winst. De onderhanden projecten worden opgenomen onder de post te vorderen van opdrachtgevers indien de waarde van het verrichte werk de gedeclareerde termijnen overtreft. Indien de gedeclareerde termijnen de waarde van het verrichte werk overtreffen worden de onderhanden projecten opgenomen onder de verplichtingen aan opdrachtgevers (vooruitgefactureerd op projecten).

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas- en banksaldi en direct opvraagbare deposito's. Deze worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, waarbij liquide middelen met een looptijd korter dan één jaar niet worden geamortiseerd.

Eigen vermogen

Het resultaat van het verslagjaar wordt in het eigen vermogen opgenomen als onverdeeld resultaat. Dividenduitkeringen worden als een verplichting verwerkt in de periode waarin zij worden gedeclareerd. De koersverschillen die ontstaan door de omrekening van de balanspositie van buitenlandse dochtermaatschappijen worden verwerkt in de omrekeningsreserve in het eigen vermogen.

Langlopende verplichtingen

Ten aanzien van latente belastingen wordt verwezen naar de grondslag inzake 'Belastingen'. De overige verplichtingen en voorzieningen betreffen in rechte afdwingbare en feitelijke verplichtingen die waarschijnlijk tot uitgaven zullen leiden en betrouwbaar zijn in te schatten.

Personeelsbeloningen

Korte termijn personeelsbeloningen

Korte termijn personeelsbeloningen worden verwerkt als kosten wanneer de daarmee verband houdende dienst wordt verricht. Er wordt een verplichting verwerkt voor het bedrag dat naar verwachting zal worden betaald als Batenburg Techniek N.V. een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft om dit bedrag te betalen als gevolg van verrichte diensten door de werknemer en de verplichting betrouwbaar kan worden bepaald.

Toegezegde-bijdrageregelingen en toegezegd-pensioenregelingen

Batenburg Techniek N.V. kent zowel toegezegd-pensioenregelingen ("defined benefit"), als toegezegde-bijdrageregelingen ("defined contribution"). Verplichtingen voor bijdragen aan pensioenregelingen op basis van toegezegde bijdragen worden als last in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer de bijdragen verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde bijdragen worden opgenomen als actief voor zover een terugbetaling in contanten of een verlaging van toekomstige betalingen beschikbaar is.

Een groot deel van de medewerkers in Nederland neemt deel aan de bedrijfstakpensioenregeling van Pensioenfonds Metaal & Techniek (PMT). Deze pensioenregelingen zijn alle als een toegezegde-bijdrageregeling verwerkt aangezien PMT, gezien de structuur van de administratie, niet in staat is de vereiste informatie aan Batenburg Techniek N.V. beschikbaar te stellen voor verwerking conform IAS 19.

Jubileumuitkeringen

De voorziening voor jubileumuitkeringen is het bedrag van de toekomstige beloningen die moeten worden toegerekend aan de arbeidsprestaties van de werknemers in de verslagperiode en daarvoor. De verplichting wordt actuarieel bepaald, waarbij rekening wordt gehouden met vertrekkansen van werknemers en berekening tegen de contante waarde.

Ontslagvergoedingen

Ontslagvergoedingen worden verwerkt als last als Batenburg Techniek N.V. het aanbod van die vergoeding niet langer kan intrekken of, indien dit eerder is, als Batenburg Techniek N.V. de lasten van de reorganisatie verwerkt. Indien vergoedingen naar verwachting niet geheel binnen twaalf maanden na de verslagdatum worden afgewikkeld, worden zij contant gemaakt.

Voorziening garantieverplichtingen

De voorziening garantieverplichtingen wordt getroffen voor risico's die samenhangen met in het afgelopen jaar opgeleverde projecten. De voorziening wordt opgenomen op het moment dat de projecten worden opgeleverd. Bij het bepalen van de voorziening wordt rekening gehouden met historische garantiegegevens en de waarschijnlijkheid dat de garantiewerkzaamheden zich zullen voordoen. Over het algemeen is de garantietermijn één jaar. Gezien deze looptijd wordt de garantievoorziening opgenomen tegen nominale waarde.

Leaseovereenkomsten

Vaststelling of een overeenkomst een leaseovereenkomst bevat

Bij aanvang van een overeenkomst bepaalt Batenburg Techniek N.V. of deze overeenkomst een leaseovereenkomst is of bevat.

Geleasde activa

Door Batenburg Techniek N.V. zijn geen financial leasecontracten afgesloten, maar alleen operational leasecontracten. Deze worden niet in de balans van Batenburg Techniek N.V. opgenomen. Bij operational leasecontracten worden de kosten gedurende de looptijd van het contract ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht. De met de operational leasecontracten samenhangende verplichtingen worden toegelicht onder de 'Niet in de balans opgenomen verplichtingen'.

Leasebetalingen

Bij operational leasecontracten worden de kosten lineair over de looptijd van het contract ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht. De met de operational leasecontracten samenhangende verplichtingen worden toegelicht onder de 'Niet in de balans opgenomen verplichtingen'.

Bij het bepalen van de huurverplichtingen wordt geen rekening gehouden met eventuele opties tot verlenging van huurcontracten. In een aantal huurcontracten is een dergelijke optie opgenomen. Dergelijke opties zijn niet recent benut.

Winst-en-verliesrekening

Opbrengsten

Dit betreft opbrengsten van aan derden geleverde goederen, projecten in opdracht van derden en diensten onder aftrek van kortingen, omzetbelasting en transacties binnen de vennootschap.

Onder de opbrengsten uit hoofde van dienstverlening vallen de projecten inzake het ontwerp en de levering van technische oplossingen voor opdrachtgevers in de industrie, utiliteitsbouw en infrastructuurmarkt, inclusief service en onderhoud. Deze opbrengsten worden verantwoord als het resultaat van de transactie betrouwbaar kan worden vastgesteld. De opbrengsten worden genomen naar rato van de geleverde prestaties. Als het resultaat van een transactie niet betrouwbaar kan worden geschat, dan worden de opbrengsten verantwoord voor zover het waarschijnlijk is dat de gemaakte kosten kunnen worden terugverdiend.

Onder de opbrengsten uit hoofde van de levering van handelsgoederen vallen de producten die de vennootschap levert op het gebied van mechatronica, industriële elektronica, energietechniek en bevestigingstechniek.

Deze opbrengsten worden verantwoord wanneer deze aan de klant zijn geleverd, de klant ze heeft geaccepteerd en de inbaarheid van de gerelateerde vordering redelijkerwijs zeker is.

De opbrengsten uit hoofde van handelsgoederen en installatiewerkzaamheden worden bepaald als de reële waarde van de tegenprestatie op de desbetreffende transactie.

Resultaat op projecten in opdracht van derden

Indien de uitkomst van projecten in opdracht van derden op betrouwbare wijze kan worden ingeschat, worden omzet en kosten naar rato van de voortgang van het project bepaald. Bij de bepaling van de mate van gereedheid wordt rekening gehouden met diverse factoren, waaronder de bestede kosten ten opzichte van de totaal te verwachten kosten. De omvang van de winst op (over het algemeen complexe) aangenomen werken in opdracht van derden is tussentijds niet in alle gevallen betrouwbaar in te schatten. De winst op deze aangenomen werken wordt in die gevallen niet eerder genomen dan bij oplevering. Bij werken op regiebasis en onderhoudscontracten wordt winst genomen naar rato van de verrichte prestaties.

Projectkosten worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord in de periode waarin deze worden gemaakt. Indien voorzienbaar is dat de kosten de opbrengsten op een project zullen overschrijden wordt het verwachte verlies direct in de winst-en-verliesrekening opgenomen. In het geval dat de uitkomst van projecten tussentijds niet betrouwbaar kan worden ingeschat, wordt de omzet gelijk gehouden aan de gemaakte kosten, voor zover waarschijnlijk is dat de gemaakte kosten vergoed worden.

Kostprijs van de grond- en hulpstoffen en verkochte handelsgoederen

Dit omvat de kostprijs van de geleverde goederen en diensten. Tevens wordt hieronder begrepen de mutatie van de getroffen voorziening voor incurante voorraden.

Afschrijvingen

Afschrijvingen worden bepaald aan de hand van de verwachte economische levensduur, rekening houdend met een restwaarde. Afschrijvingen vinden lineair plaats. De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn als volgt:

Materiële vaste activa

Gebouwen	2,5% t/m 10% per jaar
Machines en installaties	10% t/m 20% per jaar
Overige bedrijfsmiddelen	15% t/m 20% per jaar

Immateriële vaste activa

Klantenbestanden / contracten	5% t/m 20% per jaar
-------------------------------	---------------------

De afschrijvingstermijn van verbouwingen in bedrijfspanden is maximaal gelijk aan de resterende huurtermijn.

Afschrijvingsmethoden, gebruiksduren en restwaarden worden op iedere verslagdatum opnieuw beoordeeld en, indien noodzakelijk, aangepast.

Financieringsbaten en -lasten

De financieringsbaten en -lasten van Batenburg Techniek N.V. omvatten het volgende:

- rentebaten;
- rentelasten;
- valutakoerswinsten en -verliezen op financiële activa en financiële verplichtingen.

Rentebaten en -lasten worden tijdsevenredig verantwoord onder toepassing van de effectieve-rentemethode.

Belastingen

Vennootschapsbelasting omvat de over de verslagperiode verschuldigde en terug te ontvangen vennootschapsbelasting en uitgestelde vennootschapsbelasting. De vennootschapsbelasting wordt in het resultaat verwerkt, behalve voor zover deze betrekking heeft op een bedrijfscombinatie of op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen of in niet-gerealiseerde resultaten worden opgenomen.

Actuele vennootschapsbelasting

De actuele vennootschapsbelasting omvat de verwachte te betalen of terug te ontvangen belasting over de fiscale winst of verlies over het boekjaar, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde of terug te ontvangen belasting. De vennootschapsbelasting wordt berekend over het commerciële resultaat vóór belastingen op basis van de vigerende belastingtarieven, rekening houdend met fiscale faciliteiten.

Actuele belastingvorderingen en -verplichtingen worden uitsluitend gesaldeerd als aan bepaalde criteria wordt voldaan.

Latente vennootschapsbelasting

De voorziening voor latente belastingverplichtingen vloeit voort uit tijdelijke verschillen tussen de commerciële en fiscale waardering van activa en passiva. De verplichting wordt berekend tegen het van toepassing zijnde tarief en op de balans opgenomen tegen nominale waarde.

Latente belastingvorderingen worden uitsluitend in de balans opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er in de toekomst belastbare winsten zullen zijn die voor de realisatie van de actiefpost kunnen worden aangewend. De latente belastingvorderingen worden iedere verslagdatum beoordeeld en worden verlaagd voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat het daarmee samenhangende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd; dergelijke verlagingen worden teruggeboekt zodra het waarschijnlijk is dat in de toekomst belastbare winsten weer toenemen.

Niet-opgenomen latente belastingvorderingen worden op iedere verslagdatum opnieuw beoordeeld en worden opgenomen zodra het waarschijnlijk is dat er in de toekomst belastbare winsten beschikbaar zijn, waartegen ze kunnen worden gebruikt.

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden uitsluitend gesaldeerd als aan bepaalde criteria wordt voldaan.

Winst per aandeel

De winst per aandeel is de aan de houders van aandelen toekomende nettowinst gedeeld door het gewogen gemiddelde aantal uitstaande aandelen gedurende het boekjaar.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode, waarbij voor de herleiding van de mutatie in de liquide middelen wordt uitgegaan van het bedrijfsresultaat.

In het kasstroomoverzicht kwalificeren als liquide middelen de liquide middelen en de eventuele rentedragende verplichtingen.

De impact van de verworven, verkochte en beëindigde activiteiten op de kasstromen van Batenburg Techniek N.V. is weergegeven in de toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening, bij 'Resultaat op beëindigde bedrijfsactiviteiten'.

De impact van de verworven, verkochte en beëindigde activiteiten op de kasstromen van Batenburg Techniek N.V. is weergegeven in de toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening, bij 'Resultaat op beëindigde bedrijfsactiviteiten'.

Gesegmenteerde informatie

Conform IFRS 8 wordt voor het vaststellen van de segmenten de managementbenadering gehanteerd. Uitgaande van het niveau waarop de financiële prestaties door de raad van bestuur van Batenburg Techniek N.V. worden gemonitord en de organisatie- en rapportagestructuur zijn de segmenten Handel en Assemblage, Industriële Automatisering en Gebouwgebonden Installaties onderkend als segment. De omzet van het segment Handel en Assemblage betreft de opbrengst van aan derden geleverde goederen. Onder deze opbrengsten vallen de producten die Batenburg Techniek N.V. levert op het gebied van energietechniek, mechatronica, industriële elektronica en bevestigingsmiddelen. De omzet die door het segment Industriële Automatisering wordt gerealiseerd betreft de opbrengst voor het verrichten van diensten. Onder deze opbrengsten vallen de projecten inzake het ontwerp en de levering van technische oplossingen voor opdrachtgevers in de industrie, machinebouw, marine en offshore, waterzuivering en drinkwatervoorzieningen, inclusief service en onderhoud. De omzet die door het segment Gebouwgebonden Installaties wordt gerealiseerd betreft de opbrengst voor het verrichten van diensten. Onder deze opbrengsten vallen de projecten inzake het ontwerp en de levering van technische oplossingen voor opdrachtgevers in de industrie en utiliteitsbouw, inclusief service en onderhoud.

De post niet gealloceerd betreft de activiteiten die niet rechtstreeks verband houden met de (aansturing van) operationele segmenten. Voor de bepaling van de resultaten van de segmenten worden alle direct toerekenbare kosten bij het desbetreffende segment opgenomen. De indirect toerekenbare kosten worden op basis van een inschatting verdeeld over de segmenten Handel en Assemblage, Industriële Automatisering, Gebouwgebonden Installaties en de post niet-gealloceerd.

Rente en belastingen worden door het management op groepsniveau beoordeeld en derhalve niet per segment toegelicht.

Voor de geografische indeling wordt onderscheid gemaakt tussen Nederland, Europese Unie (met uitzondering van Nederland) en buiten de Europese Unie (buiten EU). De categorie EU betreft met name België. De categorie buiten EU betreft met name Noord-Amerika en Azië.

Verbonden partijen

Als verbonden partijen met Batenburg Techniek N.V. kwalificeren haar dochterondernemingen, de joint operations, de raad van bestuur en de raad van commissarissen. Transacties met verbonden partijen vinden plaats tegen marktconforme prijzen.

Kapitaalbeheer

Onder de IFRS-definitie van kapitaal kwalificeert bij Batenburg Techniek N.V. het eigen vermogen. Het aandeel Batenburg Techniek N.V. is genoteerd aan NYSE Euronext N.V. te Amsterdam. Ter bevordering van de verhandelbaarheid van het aandeel is SNS Securities gedurende het verslagjaar opgetreden als liquiditeitsverschaffer.

Het dividendbeleid van Batenburg Techniek N.V. is erop gericht om de aandeelhouders een aantrekkelijk dividendrendement te bieden en jaarlijks een dividend uit te keren van minimaal 40% van de nettowinst. Batenburg Techniek N.V. bewaakt haar kapitaal met behulp van het solvabiliteitspercentage, gecorrigeerd voor goodwill. Op grond van de strategie en doelstellingen van de vennootschap wordt een solvabiliteitspercentage van minimaal 40% noodzakelijk geacht.

Voor een kwantitatieve toelichting op het kapitaal wordt verwezen naar het 'Geconsolideerd mutatieoverzicht eigen vermogen'.

1. Materiële vaste activa

	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen	Installaties machines en uitrusting	Overige bedrijfs- middelen	Totaal
Aanschaffingswaarde	14.243	2.511	10.906	27.660
Cumulatieve afschrijvingen (-)	8.441	1.925	8.010	18.376
Boekwaarde 1 januari 2014	5.802	586	2.896	9.284
Mutaties 2014:				
Investeringsen	118	57	469	644
Desinvesteringen (-)	11	-	85	96
Afschrijvingen (-)	740	215	1.059	2.014
Totaal mutaties 2014	-633	-158	-675	-1.466
Aanschaffingswaarde	14.194	2.535	10.828	27.557
Cumulatieve afschrijvingen (-)	9.024	2.108	8.607	19.739
Boekwaarde 31 december 2014 / 1 januari 2015	5.170	427	2.221	7.818
Mutaties 2015:				
Investeringsen	126	46	625	797
Bedrijfscombinaties	-	-	70	70
Beëindiging activiteiten (-)	3	-	49	52
Desinvesteringen (-)	-	-	17	17
Afschrijvingen (-)	745	195	954	1.894
Totaal mutaties 2015	-622	-149	-325	-1.096
Aanschaffingswaarde	14.130	2.565	10.805	27.500
Cumulatieve afschrijvingen (-)	9.582	2.287	8.909	20.778
Boekwaarde 31 december 2015	4.548	278	1.896	6.722

Bedrijfsgebouwen en -terreinen, dienstbaar aan de bedrijfsuitoefening, worden gewaardeerd tegen reële waarde voor de vaststelling of sprake is van een bijzondere waardevermindering. De reële waarde is gebaseerd op de marktwaarde in onverhuurde staat. De marktwaarden zijn ontleend aan de meest recente taxatierapporten. De taxaties zijn in november 2014 uitgevoerd door een onafhankelijke derde en hebben plaatsgevonden ter indicatie van een mogelijke impairment op de bedrijfsgebouwen en -terreinen conform IFRS 13, level 2. De onafhankelijke derde heeft voor zijn waardering de markthuurkapitalisatiemethode gehanteerd.

Voor de markthuurkapitalisatiemethode zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- cashflow geschat op basis van markthuur;
- aftrekposten voor marktconforme eigenaarslasten;
- waardebepaling, via kapitalisatie van de verwachte kasstromen op basis van het netto aanvangsrendement (NAR) van de (theoretische) markthuur;
- correctieposten voor onder andere aanlooppleegstand en voor de contante waarde van het verschil tussen feitelijke huur en markthuur, achterstallig onderhoud, mogelijke toekomstige renovaties, afkoop erfpacht, etc.

De marktwaarde van de bedrijfsgebouwen en -terreinen, ontleend aan de meest recente taxaties, bedroeg ca. € 8,3 miljoen. Deze taxaties zijn voor 2015 ook als uitgangspunt genomen voor de waardering.

In 2014 en 2015 hebben zich met betrekking tot de materiële vaste activa geen bijzondere waardeverminderingen voorgedaan en ook geen terugnemings van eerder genomen bijzondere waardeverminderingen.

2. Immateriële vaste activa

	Goodwill	Klanten- bestanden / contracten	Totaal
Aanschaffingswaarde	15.453	801	16.254
Cumulatieve afschrijvingen (-)	2.540	273	2.813
Boekwaarde 1 januari 2014	12.913	528	13.441
Bijzondere waardevermindering (-)	1.476	-	1.476
Afschrijvingen (-)	-	79	79
Totaal mutaties 2014	-1.476	-79	-1.555
Aanschaffingswaarde	15.453	801	16.254
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen (-)	4.016	352	4.368
Boekwaarde 31 december 2014 / 1 januari 2015	11.437	449	11.886
Verwerving d.m.v. bedrijfscombinaties	854	-	854
Bijzondere waardevermindering (-)	315	-	315
Afschrijvingen (-)	-	79	79
Totaal mutaties 2015	539	-79	460
Aanschaffingswaarde	16.307	801	17.108
Cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen (-)	4.331	431	4.762
Boekwaarde 31 december 2015	11.976	370	12.346
Goodwill per segment		2015	2014
Handel en Assemblage		5.699	5.699
Industriële Automatisering		1.504	650
Gebouwgebonden Installaties		4.773	5.088
Totaal		11.976	11.437

In 2015 zijn de aandelen van Industrial Automation Services B.V. te Zundert (segment Industriële Automatisering) overgenomen. Deze overname wordt nader toegelicht in de paragraaf 'Mutaties binnen Batenburg Techniek N.V.'.

In 2015 zijn daarnaast de aandelen van Installatiebedrijf Wisse B.V. te Goes verkocht. Bij de verkoop heeft een afboeking van goodwill plaatsgevonden van € 0,3 miljoen. Dit betreft de binnen de afzonderlijk identificeerbare kasstroomgenererende eenheid Gebouwgebonden Installaties aan Installatiebedrijf Wisse B.V. gealloceerde goodwill op het moment van verkoop.

De goodwill wordt voor de impairmenttesten toegerekend aan afzonderlijk identificeerbare kasstroom-genererende eenheden. Dit betreffen de segmenten Handel en Assemblage, Industriële Automatisering en Gebouwgebonden Installaties. De realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheden is de hogere van de reële waarde minus verkoopkosten of de bedrijfswaarde. Voor de bepaling van de reële waarde wordt de value in use gehanteerd. De bedrijfswaarde wordt bepaald op grond van de toekomstige samengestelde kasstroomprognoses per segment. Deze zijn gebaseerd op budgetten en meerjarenplannen van de onderliggende entiteiten over een periode van vijf jaren, opgesteld door het lokale management en goedgekeurd door de raad van bestuur.

Veronderstellingen	Handel en Assemblage	Industriële Automatisering	Gebouwgebonden Installaties
Grondslag	Bedrijfswaarde	Bedrijfswaarde	Bedrijfswaarde
Prognoseperiode	5 jaar	5 jaar	5 jaar
Groei omzet (gemiddeld)	5,0%	2,7%	4,3%
Groei EBIT (gemiddeld)	8,1%	6,2%	2,8%
Disconteringsvoet	11,5%	11,9%	12,8%

De groei van de omzet is per segment gebaseerd op historische groeicijfers binnen de groep, die zijn getoetst aan de hand van eventueel beschikbare externe ramingen (waaronder voor de industrie en de bouw- en installatiesector).

De veronderstelde groei van de EBIT is gebaseerd op de groei van de omzet en de verwachte kostenontwikkeling (indien mogelijk gebaseerd op concrete loon- en prijsstijgingen zoals vastgelegde CAO's).

In de disconteringsvoet wordt rekening gehouden met beperkte leverage met vreemd vermogen. De geprognosticeerde kasstromen voor de verschillende segmenten hebben niet geresulteerd in afboekingen op de goodwill in december 2015. Onderstaande alternatieve scenario's zijn eveneens berekend.

Disconteringsvoet	Handel en Assemblage	Industriële Automatisering	Gebouwgebonden Installaties
Toegepast	11,5%	11,9%	12,8%
Alternatief 1	12,5%	12,9%	13,8%
Alternatief 2	13,5%	13,9%	14,8%

Bij deze alternatieve scenario's zou geen hogere afwaardering noodzakelijk zijn geweest dan op basis van de voorgaande berekening bepaald voor de segmenten Handel en Assemblage, Industriële Automatisering en Gebouwgebonden Installaties.

Conform IAS 36.130(g) zijn hieronder de disconteringsvoeten vermeld die voor de impairmenttesten eind 2014 zijn gehanteerd.

Disconteringsvoet 2014	Handel en Assemblage	Industriële Automatisering	Gebouwgebonden Installaties
Toegepast	11,1%	11,7%	12,6%
Alternatief	11,6%	12,3%	13,2%

3. Financiële vaste activa

Onder de financiële vaste activa zijn enkele gezamenlijke overeenkomsten zonder rechtspersoonlijkheid (VoF's) opgenomen. Via deze gezamenlijke overeenkomsten zonder rechtspersoonlijkheid hebben groepsmaatschappijen gezamenlijk met andere partijen projecten in uitvoering.

Aangezien de gezamenlijke overeenkomsten zonder rechtspersoonlijkheid juridisch geen bezittingen of schulden kunnen hebben zijn deze als gezamenlijke bedrijfsactiviteiten (joint operations) verantwoord. Batenburg Techniek N.V. heeft geen overwegende zeggenschap in deze gezamenlijke bedrijfsactiviteiten.

Beenen B.V. neemt deel in de vennootschap onder firma Pompstation Onnen V.O.F. Het aandeel van Beenen B.V. in deze V.O.F. is 33%.

In 2011 is de Combinatie GMB/E.W.W./Beenen V.O.F. opgericht. Het aandeel van Beenen B.V. in deze V.O.F. is 33%. Wegens het faillissement van E.W.W. begin 2013 is het aandeel van GMB en Beenen in deze vennootschap onder firma gewijzigd naar 50%.

De opdrachten die zijn aangenomen in deze vennootschappen onder firma zijn volledig doorbesteed aan de deelnemende firmanten.

De financiële gegevens van de joint operations zijn als volgt:

			Omzet	
2015	Activa	Verplichting	boekjaar	Resultaat
Pompstation Onnen V.O.F.	8	8	288	-
Combinatie GMB/Beenen V.O.F.	195	195	172	-
Totaal	203	203	460	-

			Omzet	
2014	Activa	Verplichting	boekjaar	Resultaat
Pompstation Onnen V.O.F.	67	67	1.491	-
Combinatie GMB/Beenen V.O.F.	431	431	1.526	-
Totaal	498	498	3.017	-

4. Voorraden	2015	2014
Handelsgoederen	10.614	11.165
Grond- en hulpstoffen	2.078	2.206
Voorziening incurante voorraden	-2.508	-2.892
Totaal	10.184	10.479

5. Onderhanden projecten in opdracht van derden	2015	2014
Totaal van de einde boekjaar gemaakte kosten	22.162	22.373
Gedeclareerde termijnen	25.389	25.256
Saldo onderhanden projecten per 31 december	-3.227	-2.883
Hiervan opgenomen als:		
- 'Verplichtingen aan opdrachtgevers' onder de kortlopende verplichtingen	-5.345	-5.181
- 'Te vorderen van opdrachtgevers' onder de vlottende activa	2.118	2.298

Per 31 december 2015 zijn bankgaranties verstrekt aan opdrachtgevers ten bedrage van € 1,0 miljoen (2014: € 1,5 miljoen). Deze garanties zijn opgenomen onder de toelichting op de niet in de balans opgenomen verplichtingen.

6. Handelsvorderingen	2015	2014
Vorderingen < 30 dagen, geen bijzondere waardevermindering	14.174	14.186
Vorderingen 30 - 120 dagen en geen bijzondere waardevermindering	8.251	7.817
Vorderingen 30 - 120 dagen en (deels) bijzondere waardevermindering	-	-
Vorderingen ouder dan 120 dagen en geen bijzondere waardevermindering	-	-
Vorderingen ouder dan 120 dagen en (deels) bijzondere waardevermindering	628	699
	23.053	22.702
Af: voorziening voor het risico van oninbaarheid	503	533
Totaal	22.550	22.169

De bruto bedragen hebben betrekking op de in de winst- en-verliesrekening verantwoorde opbrengsten inclusief de eventuele omzetbelasting hierover. De contractuele betalingstermijn bedraagt 30 tot 90 dagen. Bij vorderingen die langer dan 120 dagen openstaan is er sprake van een verhoogd kredietrisico. De voorziening is gebaseerd op de beste inschatting door het management, maar de werkelijke uitkomsten kunnen hiervan afwijken. Ultimo 2015 zijn er geen substantiële vorderingen waarvoor gerechtelijke procedures met grote onzekerheden lopen. De veronderstelling dat de debiteuren, waarvoor geen voorziening is getroffen, inbaar zijn, is gebaseerd op betalingsgedrag in het verleden en actuele analyses van het debiteurenrisico. Indien mogelijk zijn externe bronnen geraadpleegd. De bedragen bij de hierboven weergegeven termijnen zijn gebaseerd op de factuurdatum.

Het bedrag dat door opdrachtgevers op gefactureerde termijnen is ingehouden bedraagt circa € 0,5 miljoen (2014: € 0,7 miljoen). Deze bedragen zijn ingehouden aangezien het gebruikelijk is om een vooraf overeengekomen percentage in te houden totdat projecten worden opgeleverd.

Het verloop van de voorziening voor het risico van oninbaarheid is als volgt:

	2015	2014
Stand 1 januari	533	1.075
Afname in verband met beëindiging activiteiten	4	-
Ten laste van de voorziening gebracht (-)	47	258
Vrijval (-), dotatie (+) in resultatenrekening	21	-284
Stand 31 december	503	533

7. Vennootschapsbelasting

De post te vorderen vennootschapsbelasting heeft voornamelijk betrekking op een verschil tussen de verschuldigde en de vooruitbetaalde vennootschapsbelasting uit nog niet vastgestelde aanslagen uit 2015 en eerdere jaren.

8. Overige vorderingen

De post overige vorderingen heeft voornamelijk betrekking op vooruitbetaalde kosten, nog te factureren bedragen en te ontvangen inkoopbonussen.

9. Liquide middelen	2015	2014
Totaal	9.991	9.797

Ultimo 2015 staat geen bedrag aan kortlopende termijndeposito's en renterekeringen uit (ultimo 2014: nihil). De liquide middelen zijn vrij opneembaar.

10. Personeelsbeloningen

	1 januari 2015	Beëindiging activiteiten / overige	Uitgekeerd	Opgenomen in resultaat 2015	Kortlopend deel (zie noot 12)	31 december 2015
Verplichtingen uit hoofde van jubilea	447	-28	-80	75	50	364
Verplichtingen uit hoofde van bezoldiging raad van bestuur	-	-	-	37	-	37
Overige pensioen- verplichtingen	34	-	-	6	-	40
Totaal	481	-28	-80	118	50	441

Voor nadere toelichting op de verplichting uit hoofde van bezoldiging raad van bestuur wordt verwezen naar toelichting 19.

Een groot deel van de medewerkers in Nederland neemt deel aan de bedrijfstakpensioenregeling van Pensioenfonds Metaal & Techniek (PMT). Er rust geen verplichting op Batenburg Techniek N.V. om tekorten van het pensioenfonds aan te zuiveren. Ook kan geen aanspraak worden gemaakt op opgebouwde buffers. In de administratie van PMT zijn geen prospectieve elementen voor de waardering van pensioenverplichtingen opgenomen. Ook bestaat geen objectieve sleutel voor het toerekenen van een proportioneel aandeel in de voorziening pensioenverplichtingen, de fondsbeleggingen en de kosten van deze pensioenregeling aan Batenburg Techniek N.V. Daarom is deze regeling als een toegezegde-bijdrageregeling verwerkt op basis van de argumenten zoals genoemd in de grondslagen voor de financiële verslaggeving.

Uitgaande van de grondslagen van PMT ligt de dekkingsgraad (beleggingen gedeeld door verplichtingen) ultimo 2015 op 97,3% (ultimo 2014: 102,8%). De premie in 2015 is op een vergelijkbaar niveau gebleven in vergelijking met 2014. Vanaf 1 januari 2015 is het werkgeversdeel van de te betalen pensioenpremie voor salarissen tot een bedrag van € 70.000,- per jaar verlaagd van 63,2% naar 53,7%.

De overige pensioenverplichtingen betreffen een regeling inzake overbruggingspensioen voor enkele (voormalige) directieleden. Dit betreft een door Batenburg Techniek N.V. aangegane verplichting om het vroegpensioen (tussen 62 en 65 jaar) aan te vullen. De verplichting wordt op actuariële wijze berekend waarbij onder andere rekening wordt gehouden met overlevingskansen en een inflatiecorrectie van het salarisoniveau.

11. Latente belastingverplichtingen	2015	2014
Stand 1 januari	487	444
Mutatie door verschillen tussen commercieel en fiscaal resultaat	-121	43
Afname als gevolg van beëindiging activiteiten	-15	-
Stand 31 december (langlopend)	351	487

De mutaties in de latente belastingverplichtingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	1 januari	Beëindiging	Opgenomen	
	2015	activiteiten	in resultaat	31 december
			2015	2015
Materiële vaste activa	178	-	-74	104
Verplichtingen (niet opgenomen vakantiedagen)	318	-15	-48	255
Vorderingen (handelsvorderingen)	-9	-	1	-8
Totaal	487	-15	-121	351

De mutaties in de latente belastingverplichtingen zijn in de winst-en-verliesrekening opgenomen. Er zijn geen mutaties verwerkt in de niet-gerealiseerde resultaten en ook geen mutaties rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen.

Batenburg Techniek N.V. heeft ultimo 2015 geen niet in de balans opgenomen uitgestelde belastingverplichtingen en belastingvorderingen (ultimo 2014: geen).

12. Kortlopend deel van langlopende verplichtingen	2015	2014
Voorziening garantieverplichtingen	838	911
Verplichting uit hoofde van jubilea	50	-
Totaal	888	911

Voorziening garantieverplichtingen	2015	2014
Het verloop is als volgt:		
Stand 1 januari	911	757
Ten laste van de voorziening gebracht (-)	402	470
Afname als gevolg van beëindiging activiteiten	36	-
Vrijval (-), dotatie (+) in resultatenrekening	365	624
Stand 31 december	838	911

De voorziening garantieverplichtingen wordt getroffen voor risico's die samenhangen met in het afgelopen jaar opgeleverde projecten. Bij het bepalen van de voorziening wordt rekening gehouden met historische garantiegegevens en de waarschijnlijkheid dat de garantiwerkzaamheden zich zullen voordoen. Over het algemeen is de garantietermijn één jaar.

13. Verplichtingen aan opdrachtgevers	2015	2014
Betreft de som van de gemaakte kosten verminderd met de som van de opgenomen verliezen en uitgeschreven facturen naar rato van de voortgang van het werk, voor zover de uitgeschreven facturen de waarde van het werk overtreffen.	5.345	5.181

14. Leveranciers	2015	2014
Schulden aan leveranciers	9.256	8.074

De schulden aan leveranciers zijn niet-rentedragend en hebben normaliter een betalingstermijn van circa 30 tot 60 dagen. Waar mogelijk wordt gebruik gemaakt van afspraken inzake betalingskortingen bij snellere betaling.

15. Overige kortlopende verplichtingen	2015	2014
Belastingen en sociale premies	4.405	4.790
Personeel	4.620	5.187
Pensioenen	6	28
Overige kortlopende verplichtingen	2.769	4.098
Totaal	11.800	14.075

De overige kortlopende verplichtingen hebben over het algemeen een looptijd van 3 tot 6 maanden.

16. Niet in de balans opgenomen verplichtingen

In verband met vooruitbetalingen en andere verplichtingen zijn door de bankier bankgaranties afgegeven tot een bedrag van in totaal € 1,0 miljoen (2014: € 1,5 miljoen). Per 31 december 2015 wordt geen gebruik gemaakt van termijncontracten (ultimo 2014: idem).

Eén van de groepsmaatschappijen is hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden van twee vennootschappen onder firma waarin wordt deelgenomen in het kader van de uitvoering van projecten. De totale opdrachtsom van deze projecten bedraagt ultimo 2015 circa € 23 miljoen (ultimo 2014: circa € 22 miljoen). Ultimo 2015 is de omvang van de schulden van deze vennootschappen onder firma voor Batenburg Techniek N.V. circa € 0,2 miljoen (ultimo 2014: circa € 0,5 miljoen).

Batenburg Techniek N.V. heeft bij ABN-AMRO Bank N.V. een kredietovereenkomst voor de gehele groep afgesloten van in totaal € 0,5 miljoen ten behoeve van garanties. Batenburg Techniek N.V. heeft voor € 0,4 miljoen gebruik gemaakt van deze garantiefaciliteit.

In 2015 heeft Batenburg Techniek N.V. een faciliteit voor garanties bij N.V. Nationale Borg-Maatschappij afgesloten van in totaal € 3,0 miljoen. Batenburg Techniek N.V. heeft voor € 0,6 miljoen gebruik gemaakt van deze garantiefaciliteit.

Door een aantal groepsmaatschappijen is zekerheden afgegeven aan de bankier om van kredietfaciliteiten gebruik te kunnen maken. Deze zekerheden zijn voor Batenburg Techniek N.V. niet van materiële omvang.

Verplichtingen uit hoofde van overeenkomsten inzake huur en operational lease (met name bedrijfspanden en auto's)

	2015	2014
Korter dan 1 jaar	2.610	2.998
Tussen 1 en 5 jaar	3.682	4.717
Langer dan 5 jaar	-	-
Totaal	6.292	7.715

In 2015 bedroegen de totale lasten uit hoofde van de huur- en operationele leasecontracten € 3,3 miljoen (2014: € 3,5 miljoen). Bij enkele huurcontracten is een optie tot verlenging opgenomen. Dergelijke opties zijn niet recent benut. In de huur- en leasecontracten is geen optie tot aankoop opgenomen.

17. Opbrengsten	2015	2014
Netto-omzet Nederland	129.815	135.327
Netto-omzet EU (met uitzondering van Nederland)	4.259	5.845
Netto-omzet buiten EU	3.953	2.958
Totaal	138.027	144.130
Omzet gelieerde ondernemingen	-2.105	-2.733
Totaal	135.922	141.397

Voor nadere informatie met betrekking tot segmentie van de opbrengsten wordt verwezen naar Toelichting 28.

18. Kosten van grond- en hulpstoffen en verkochte handelsgoederen	2015	2014
Materialen	25.402	25.966
Handelsgoederen	33.678	33.045
Mutatie incurante voorraden	160	-70
Totaal	59.240	58.941

19. Personeelskosten	2015	2014
Lonen en salarissen	37.927	38.342
Beëindigingsvergoedingen (reorganisaties)	218	482
Sociale lasten	5.705	6.050
Pensioenlasten	3.586	3.937
Totaal	47.436	48.811

In de pensioenlasten is een bedrag aan pensioenpremie voor toegezegde bijdrageregelingen begrepen van:

324	281
------------	------------

Aantal werknemers ultimo boekjaar	2015	2014
Handel en Assemblage	190	203
Industriële Automatisering	334	315
Gebouwgebonden Installaties	283	331
Totaal	807	849

In 2015 waren 15 werknemers buiten Nederland werkzaam (2014: 13).

Het gemiddeld aantal medewerkers bedraagt over 2015: 828 (2014: 848).

Bezoldiging statutaire raad van bestuur	R. van den Broek		E.H.M. Driebeek		P.C. van der Linden*	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Periodieke beloning	250	225	225	197	-	270
Resultaatafhankelijke beloning	34	66	30	58	-	72
Pensioen	14	31	14	28	-	205
Totaal ten laste van						
Batenburg Techniek N.V.	298	322	269	283	-	547

* Het dienstverband van de heer P.C. van der Linden is beëindigd per 31 december 2014. De tot en met 2013 opgebouwde verplichting inzake niet opgenomen vakantiedagen ad € 77.000 is uitgekeerd.

De raad van bestuur kent een vaste beloning, aangevuld met een gemaximeerde variabele beloning. In 2015 is het beloningsbeleid herzien en is de variabele beloning gesplitst in een korte termijn bonus (STI) en een lange termijn bonus (LTI).

De STI is jaarlijks gemaximeerd op 40% van het basissalaris en wordt voor tenminste 75% bepaald door financiële doelstellingen en voor maximaal 25% door niet-financiële doelstellingen. Op basis van de over 2015 behaalde EBIT, ROCE en omzet, bedraagt de toegekende bonus voor de financiële doelstellingen 5,9%. De niet-financiële doelstellingen zijn behaald en de toegekende bonus bedraagt 7,5%. De totale STI beloning bedraagt 13,4% van het basissalaris.

De LTI is jaarlijks gemaximeerd op 25% van het basissalaris en is afhankelijk van het aandeel Batenburg Techniek N.V. en wordt verstrekt via zogenaamde Lange Termijn Rekeneenheden (LTRE's) met een planperiode van vier jaar. De LTRE's worden voorwaardelijk toegekend bij aanvang van elke nieuwe planperiode en in cash uitgekeerd aan het einde van de planperiode op basis van de behaalde doelstellingen, ter discretie van de raad van commissarissen. Per 31 december 2015 is voor de heer R. van den Broek € 17.130 en voor de heer E.H.M. Driebeek € 15.417 gereserveerd voor de voorwaardelijke LTRE's. Deze bedragen zijn exclusief sociale lasten.

Er zijn ultimo 2015 geen leningen, voorschotten, garanties of optierechten verstrekt aan de leden van de raad van bestuur.

Per 31 december 2015 hield de heer R. van den Broek 2.500 aandelen in Batenburg Techniek N.V. (2014: 2.500 aandelen). De heer E.H.M. Driebeek had ultimo 2015 geen aandelen in Batenburg Techniek N.V. (2014: geen).

Bezoldiging Raad van Commissarissen*	2015	2014
De heer M.C.J. van Pernis (voorzitter)	33	31
De heer A.R. van Puijenbroek**	20	25
Mevrouw P.E.P. Kwekkeboom-Janse	27	25
De heer J.S.T. Tiemstra	27	25
Totaal	107	106

* Vanaf 2015 is de bezoldiging van de raad van commissarissen inclusief onkostenvergoeding weergegeven. De vergelijkende cijfers zijn aangepast voor de onkostenvergoeding.

** In verband met het verplicht openbaar bod heeft de heer Van Puijenbroek als afhankelijke commissaris van Batenburg Techniek N.V. vanaf de aankondiging van het openbaar bod op 21 september 2015 tot en met 29 december 2015 niet deelgenomen aan de beraadslaging en besluitvorming door de raad van commissarissen en heeft over die periode dan ook geen vergoeding ontvangen.

Er zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt aan de leden van de raad van commissarissen.

De leden van de raad van commissarissen houden geen aandelen in Batenburg Techniek N.V. De heer Van Puijenbroek is tevens bestuurder van Bech N.V., welke 77,18% van de aandelen in Batenburg Techniek N.V. bezit.

20. Afschrijvingen materiële vaste activa	2015	2014
Materiële vaste activa	1.894	2.014
Boekresultaat bij verkoop materiële vaste activa	-8	-183
Totaal	1.886	1.831

21. Afschrijvingen immateriële vaste activa	2015	2014
Afschrijving op overige immateriële vaste activa	79	79
Totaal	79	79

22. Bijzondere waardevermindering immateriële vaste

activa	2015	2014
Afboeking goodwill segment Gebouwgebonden Installaties	315	1.476
Totaal	315	1.476

Voor een nadere toelichting op de bijzondere waardeverminderingen in 2015 en 2014 wordt verwezen naar Toelichting 2 (Goodwill).

23. Overige bedrijfskosten	2015	2014
Mutaties in voorzieningen	165	666
Waardeverminderingen handelsvorderingen	21	-284
Overige indirecte kosten	15.026	15.784
Totaal	15.212	16.166

De overige indirecte kosten bestaan voornamelijk uit huisvestingskosten, bureaunkosten, verkoopkosten, reis- en autokosten en overige personeelskosten.

	Mazars accountants	Overig Mazars	Totaal
Accountantskosten 2015			
Controle jaarrekening	215	-	215
Andere controle opdrachten	115	-	115
Fiscale adviesdiensten	-	-	-
Totaal	330	-	330

	Mazars accountants	Overig Mazars	Totaal
Accountantskosten 2014			
Controle jaarrekening	221	-	221
Andere controle opdrachten	18	-	18
Fiscale adviesdiensten	-	36	36
Totaal	239	36	275

De adviesdiensten op fiscaal terrein hebben betrekking op de aangifte vennootschapsbelasting over 2012.

24. Resultaat op beëindigde bedrijfsactiviteiten

In 2015 zijn de aandelen van Installatiebedrijf Wisse B.V. (Wisse) te Goes verkocht. Wisse was onderdeel van het segment Gebouwgebonden Installaties.

Het resultaat op de beëindigde bedrijfsactiviteiten inzake Wisse in 2015 en de afwikkeling inzake Koldijk en IJsselmuiden is als volgt te specificeren:

	2015	2014
Opbrengst in 2015 verkochte activiteiten	19	-
Opbrengst in 2014 verkochte activiteiten	-	35
Boekverlies materiële vaste activa	-	-100
Overige opbrengsten		
(vrijval reservering inzake Koldijk en IJsselmuiden)	174	777
Totale opbrengst	193	712

Het effect van de beëindigde bedrijfsactiviteiten op de individuele activa en verplichtingen kan als volgt worden weergegeven:

	2015	2014
Vlottende activa	-120	-25
Verplichtingen	482	1.018
Saldo van identificeerbare activa en verplichtingen	362	993
Uitstroom van kasmiddelen (netto)	-	-

Het effect van de beëindigde activiteiten op het kasstroomoverzicht is als volgt worden weer te geven:

	2015	2014
Totaal operationele activiteiten	-70	-761
Totaal investeringsactiviteiten	7	-9
Totaal financieringsactiviteiten	-	-
Totale kasstroom beëindigde activiteiten	-63	-770

25. Belastingen over het resultaat	2015		2014	
De effectieve belastingdruk is als volgt opgebouwd:				
Belasting op basis van Nederlands tarief	789	24,7%	763	24,7%
Niet-aftrekbare kosten	175	5,5%	454	14,7%
Innovatiebox / energie-investeringsaftrek	-32	-1,0%	-26	-0,8%
Gerealiseerde compensabele verliezen	-	0,0%	-	0,0%
Invloed andere rechtsgebieden	29	0,8%	-4	-0,2%
Latente belastingen	16	0,5%	-37	-1,2%
Overige	-16	-0,5%	-10	-0,3%
Verschuldigde winstbelasting	961	30,0%	1.140	36,8%

26. Transacties met verbonden partijen

Transacties tussen Batenburg Techniek N.V. en haar deelnemingen, die zijn opgenomen in de consolidatie, worden geëlimineerd. Deze transacties worden derhalve niet afzonderlijk toegelicht. De transacties betreft met name doorbelastingen van facilitaire diensten en in- en uitleen van personeel.

De transacties tussen groepsmaatschappijen vinden plaats op een zakelijke, objectieve basis, maar zijn van beperkte betekenis voor Batenburg Techniek N.V. als geheel.

Voor een toelichting op de beloningen van de raad van bestuur en raad van commissarissen wordt verwezen naar de toelichting op de personeelskosten.

27. Mutaties binnen de vennootschap

Op 9 juli 2015 heeft dochteronderneming Batenburg Installatietechniek B.V. de aandelen van Installatie-bedrijf Wisse B.V. te Goes verkocht aan DWT Groep uit Sint Philipsland. Bij deze verkoop zijn 42 medewerkers betrokken.

In 2015 heeft, passend binnen de strategie en groeidoelstellingen van Batenburg Techniek N.V., de volgende acquisitie plaatsgevonden:

Naam overname	Aard transactie	Vestigings-plaats	Geconso-lideerd vanaf	Segment
Industrial Automation Services B.V.	aandelen	Zundert	augustus 2015	Industriële Automatisering

Op 24 augustus 2015 heeft dochteronderneming Hoogendoorn Automatisering B.V. een overeenkomst getekend tot overname van 100% van de aandelen van Industrial Automation Services B.V. te Zundert. Industrial Automation Services B.V. heeft 12 medewerkers. De omzet bedraagt op jaarbasis circa € 1,3 miljoen.

De samenstelling van de verworven activa en verplichtingen is als volgt (x € 1.000):

	Boekwaarde	Installatie beëindigd	Installatie totaal
Vaste activa	70	-	70
Vlottende activa	286	-	225
Verplichtingen	-379	-	-379
Netto verworven activa	-23	-	-23
Verwervingsprijs			1.050
Acquisitiekosten			52
Termijnbetaling			-200
Aanwezige liquide middelen			-219
Uitgaande kasstroom			683
Goodwill			854
Resultaat van acquisities sinds de overnamedatum			103

De boekwaarde van de verworven activa en verplichtingen vertoont geen materiële verschillen met de reële waarde op de overnamedatum. De aanpassing van de waarderingsgrondslagen bij de overgenomen activiteiten aan de grondslagen van Batenburg Techniek N.V. heeft geen materiële impact gehad op de balansposities. Bij de overname is goodwill ontstaan als gevolg van verwachte synergievoordelen en het overgenomen gekwalificeerde personeel. Voor een nadere toelichting op deze post wordt verwezen naar de toelichting op de immateriële vaste activa. De koopsom van de aandelen is uit eigen middelen voldaan.

28. Gesegmenteerde informatie

Gesegmenteerde informatie 2015

Resultatenrekening	Opbrengsten	Bedrijfsresultaat EBIT*
Handel en Assemblage	53.343	2.579
Industriële Automatisering	44.186	2.174
Gebouwgebonden Installaties	38.393	-293
Totaal operationeel	135.922	4.460
Niet gealloceerd**	-	-1.236
Totaal	135.922	3.224

* Inclusief impairment en resultaat op beëindigde bedrijfsactiviteiten.

** De regel niet gealloceerd betreft activiteiten gericht op groepsbeheer.

De omzet van Batenburg Techniek N.V. is op basis van IAS 18 als volgt in te delen. De omzet van het segment Handel en Assemblage betreft de opbrengst van aan derden geleverde goederen. De omzet die door de segmenten Industriële Automatisering en Gebouwgebonden Installaties wordt gerealiseerd betreft de opbrengst voor het verrichten van diensten.

Balans	Activa	Verplichtingen	Investeringen in vaste activa	Afschrijvingen	Bijzondere waarde vermindering
Handel en Assemblage	25.626	7.177	124	446	-
Industriële Automatisering	15.885	11.564	1.118	257	-
Gebouwgebonden Installaties	14.977	7.729	344	357	315
Totaal operationeel	56.488	26.470	1.586	1.060	315
Niet gealloceerd*	9.467	2.285	65	905	-
Totaal	65.955	28.755	1.651	1.965	315

* De regel niet gealloceerd betreft activiteiten gericht op groepsbeheer.

De impact van de beëindigde activiteiten op het segment Gebouwgebonden Installaties (GI) kan over 2015 als volgt worden weergegeven:

	GI voortgezet	GI beëindigd	GI totaal
Opbrengsten	35.603	2.790	38.393
Bedrijfsresultaat (EBIT)*	-218	-75	-293
Activa	14.857	120	14.977
Verplichtingen	7.247	482	7.729
Investeringen in vaste activa	334	10	344
Afschrijvingen	344	13	357
Bijzondere waardevermindering	-	315	315

* In het bedrijfsresultaat van Gebouwgebonden Installaties beëindigd is € 0,1 miljoen vrijval van reserveringen opgenomen in verband met de afwikkeling van het faillissement van Koldijk en is € 0,1 miljoen vrijval van reserveringen opgenomen in verband met de afwikkeling van het faillissement van IJsselmuiden.

Geografische informatie	Nederland	EU (overig)	Buiten EU	Totaal
Opbrengsten	127.710	4.259	3.953	135.922
Vaste activa	19.052	-	16	19.068
Investeringen in vaste activa	1.647	-	4	1.651

Gesegmenteerde informatie 2014

Resultatenrekening	Opbrengsten	Bedrijfsresultaat EBIT*
Handel en Assemblage	53.203	2.968
Industriële Automatisering	46.591	2.789
Gebouwgebonden Installaties	41.603	-1.262
Totaal operationeel	141.397	4.495
Niet gealloceerd**	-	-1.412
Totaal	141.397	3.083

* Inclusief impairment en resultaat op beëindigde bedrijfsactiviteiten.

** De regel niet gealloceerd betreft activiteiten gericht op groepsbeheer.

Balans	Activa	Verplichtingen	Investerings in vaste activa	Afschrijvingen	Bijzondere waarde vermindering
Handel en Assemblage	25.776	7.057	138	454	-
Industriële Automatisering	13.952	11.423	248	265	-
Gebouwgebonden Installaties	17.655	7.846	191	412	1.476
Totaal operationeel	57.383	26.326	577	1.131	1.476
Niet gealloceerd*	9.188	3.828	67	779	-
Totaal	66.571	30.154	644	1.910	1.476

* De regel niet gealloceerd betreft activiteiten gericht op groepsbeheer.

De impact van de beëindigde activiteiten op het segment Handel en Assemblage (HenA) kan over 2014 als volgt worden weergegeven:

	HenA voortgezet	HenA beëindigd	HenA totaal
Opbrengsten	52.762	441	53.203
Bedrijfsresultaat (EBIT)	2.861	107	2.968
Activa	25.776	-	25.776
Verplichtingen	7.057	-	7.057
Investerings in vaste activa	138	-	138
Afschrijvingen	454	-	454
Bijzondere waardevermindering	-	-	-

De impact van de beëindigde activiteiten op het segment Industriële Automatisering (IA) kan over 2014 als volgt worden weergegeven:

	IA voortgezet	IA beëindigd	IA totaal
Opbrengsten	46.372	219	46.591
Bedrijfsresultaat (EBIT)	3.248	-459	2.789
Activa	13.927	25	13.952
Verplichtingen	11.416	7	11.423
Investerings in vaste activa	248	-	248
Afschrijvingen	227	38	265
Bijzondere waardevermindering	-	-	-

De impact van de beëindigde activiteiten op het segment Gebouwgebonden Installaties (GI) kan over 2014 als volgt worden weergegeven:

	GI voortgezet	GI beëindigd	GI totaal
Opbrengsten	37.547	4.056	41.603
Bedrijfsresultaat (EBIT)*	-1.183	-79	-1.262
Activa	16.685	970	17.655
Verplichtingen	5.985	1.861	7.846
Investerings in vaste activa	181	10	191
Afschrijvingen	374	38	412
Bijzondere waardevermindering	1.476	-	1.476

* In het bedrijfsresultaat van Gebouwgebonden Installaties beëindigd is € 0,8 miljoen opgenomen vrijval van reserveringen opgenomen in verband met de afwikkeling van het faillissement van Koldijk.

Geografische informatie	Nederland	EU (overig)	Buiten EU	Totaal
Opbrengsten	132.594	5.845	2.958	141.397
Vaste activa	19.684	3	17	19.704
Investerings in vaste activa	633	-	11	644

Intercompany transacties tussen de segmenten zijn zowel in 2015 als in 2014 niet van materiële omvang geweest.

29. Oordelen, schattingen en veronderstellingen rondom belangrijke risico's

Bij het opmaken van de jaarrekening van Batenburg Techniek N.V. dient het management op balansdatum oordelen te vormen, alsmede schattingen en veronderstellingen te bepalen, die van invloed zijn op de gerapporteerde opbrengsten, lasten, activa, verplichtingen en niet in de balans opgenomen verplichtingen. Schattingen hebben betrekking op bekende en onbekende risico's, onzekerheden en andere factoren die ertoe kunnen leiden dat de toekomstige resultaten en prestaties wezenlijk verschillen van die welke geraamd waren. De schattingen zijn op een consistente wijze uitgevoerd en worden voortdurend beoordeeld. Dit is met name relevant voor de volgende risico's:

Debiteuren- en projectrisico's

Een belangrijk financieel risico betreft de inbaarheid van debiteuren. In tijden van (lang) aanhoudende economische recessie is het risico op financiële probleemsituaties reëel. Dit kan betrekking hebben op het innen van uitstaande vorderingen, maar ook op mogelijke vertragingen op de projecten zelf, waardoor projectresultaten beïnvloed kunnen worden vanwege bijvoorbeeld inefficiënte uitvoering. De inschatting van zowel debiteuren- als projectrisico's vindt op individuele basis plaats, waarbij rekening wordt gehouden met de marktsector waarin de klant zich bevindt.

Vorraadrisico's

Het risico dat voorraden incourant worden door technische veroudering is met name actueel in het segment Handel en Assemblage. Ontwikkelingen in de technologie kunnen sommige producten onverkoopbaar maken. Dit risico wordt actief gemanaged door een kritische periodieke evaluatie van de voorraadlijsten en de focus op items waarin zich gedurende de laatste periode geen mutaties hebben voorgedaan.

Garantieverplichtingen en claims

De inschatting van garantieverplichtingen op opgeleverde projecten en geschillen berust op veronderstellingen waar onzekerheden aan verbonden zijn. Claimrisico's worden met behulp van externe deskundigen actief bewaakt.

Bijzondere waardevermindering van goodwill

Batenburg Techniek N.V. bepaalt tenminste eenmaal per jaar of goodwill aan een bijzondere waardevermindering onderhevig is geweest. Dit vraagt om een schatting van de bedrijfswaarde van de kasstroom-genererende eenheden waaraan de goodwill wordt toegerekend. In de toelichting op de immateriële vaste activa is nadere informatie opgenomen over de waardering van goodwill en het toetsen daarvan op bijzondere waardevermindering.

Bijzondere waardevermindering van materiële vaste activa

Batenburg Techniek N.V. beschikt over onroerend goed voor eigen gebruik. Voor het vaststellen van de actuele waarde van het onroerend goed wordt gebruik gemaakt van onafhankelijke taxateurs (zie ook de toelichting op de materiële vaste activa).

Valutarisico

Zowel aan de inkoop- als de verkoopzijde wordt gehandeld met landen buiten de eurozone. Inkopen in deze gebieden bevinden zich doorgaans tussen de € 5 miljoen en € 10 miljoen op jaarbasis. De omzet buiten de eurozone is lager dan € 5 miljoen op jaarbasis. Belangrijkste valuta's in deze gebieden zijn de Amerikaanse dollar, het Engelse pond en de Zwitserse frank. Margerisico's worden deels gemanaged door afspraken over prijsvaste periodes voor de inkopen. In het segment Handel en Assemblage wordt in zeer beperkte mate gebruik gemaakt van kortlopende termijncontracten (valutaswaps) om het transactierisico af te dekken op handelschulden en -vorderingen in met name de Amerikaanse dollar en het Engelse pond. Koersresultaten worden direct verantwoord in de winst-en-verliesrekening. De koersresultaten waren in 2015 beperkt van omvang (2014: idem), daarom wordt afgezien van een verdere toelichting.

Liquiditeits- en renterisico

Batenburg Techniek N.V. neemt een centrale rol in voor het optimaliseren van de kasstroom en de financiële positie van de werkmaatschappijen. Door middel van frequente liquiditeitsprognoses wordt de kaspositie actief bewaakt. Batenburg Techniek N.V. maakt geen gebruik van langlopende kredieten. Het gebruik van kortlopende rekening-courant kredieten is beperkt. Gedurende het jaar 2015 is geen gebruik gemaakt van rekening-courant krediet, waardoor de renterisico's zeer beperkt zijn. Een wijziging in de rentestand heeft een minimaal effect op het resultaat van Batenburg Techniek N.V. Het risico dat Batenburg Techniek N.V. over onvoldoende middelen beschikt om aan de directe verplichtingen te voldoen is door het strakke cash management eveneens beperkt.

Kredietrisico's

De kredietrisico's binnen de groep betreffen met name het risico van oninbare vorderingen op de opdrachtgevers. De maximale exposure aan kredietrisico op dit punt blijkt uit de toelichting bij de geconsolideerde balans. Het risico van oninbare vorderingen wordt actief beheerd en periodiek gemeten. Binnen de werkmaatschappijen wordt gewerkt met vaste aanmaningsprocedures. In voorkomende gevallen wordt gebruik gemaakt van externe informatiebronnen en / of kredietverzekeringen. Voorts vindt een uitgebreide maandelijkse rapportering plaats waarin aspecten als ouderdom openstaande vorderingen, gemiddelde debiteurendagen en de voorziening oninbare vorderingen naar voren komen.

Overige risico's

Met de afwikkeling van het faillissement van Koldijk hangt een aantal risico's samen, waaronder de afwikkeling van garanties, belastingen en het uitwinning van verpanding. Op basis van actuele informatie zijn schattingen bepaald. De risico's worden voortdurend gemonitord door Batenburg Techniek N.V.

Enkelvoudige balans

(voor resultaatbestemming) in € 1.000

	31 december 2015	31 december 2014
Activa		
30. Immateriële vaste activa	5.547	5.903
31. Materiële vaste activa	26	24
32. Financiële vaste activa	30.250	28.636
Totaal vaste activa	35.823	34.563
33. Groepsmaatschappijen	5.769	9.312
Vennootschapsbelasting	-	-
Overige vorderingen	92	80
Liquide middelen	3.775	4.576
Totaal vlottende activa	9.636	13.968
Totaal activa	45.459	48.531
	31 december 2015	31 december 2014
Eigen vermogen		
Geplaatst kapitaal	963	963
Omrekeningsreserve	-10	-2
Overige reserves	34.011	33.503
Resultaat boekjaar	2.236	1.953
Totaal eigen vermogen	37.200	36.417
Verplichtingen		
34. Personeelsbeloningen	38	1
Totaal langlopende verplichtingen	38	1
35. Groepsmaatschappijen	6.511	8.960
Leveranciers	228	69
Vennootschapsbelasting	674	945
36. Overige schulden en overlopende passiva	808	2.139
Totaal kortlopende verplichtingen	8.221	12.113
Totaal eigen vermogen en verplichtingen	45.459	48.531

Enkelvoudige winst-en-verliesrekening

in € 1.000

	2015	2014
Opbrengsten van dochtermaatschappijen na belastingen	4.685	5.053
38. Bijzondere waardevermindering immateriële vaste activa	-315	-1.476
39. Resultaat op beëindigde bedrijfsactiviteiten	174	777
Overige baten en lasten na belastingen	-2.308	-2.401
Resultaat na belastingen	2.236	1.953

Enkelvoudig mutatieoverzicht eigen vermogen

Voor het mutatieoverzicht van het eigen vermogen wordt verwezen naar de geconsolideerde cijfers.

Grondslagen voor de financiële verslaggeving (enkelvoudig)

De enkelvoudige jaarrekening van Batenburg Techniek N.V. is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9, Boek 2 van het van het Burgerlijk Wetboek. Ten aanzien van de financiële verslaggeving van de enkelvoudige jaarrekening van Batenburg Techniek N.V. wordt gebruik gemaakt van de optie van artikel 2:362 lid 8 van het Burgerlijk Wetboek. Dit betekent dat de waarderingsgrondslagen van de enkelvoudige jaarrekening gelijk zijn aan de waarderingsgrondslagen van de geconsolideerde jaarrekening, uitzonderingen hierop zijn onderstaand opgenomen.

Op grond van artikel 2:402 van het Burgerlijk Wetboek wordt volstaan met een verkorte winst-en-verliesrekening in de enkelvoudige jaarrekening.

Deelnemingen waarop invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd tegen de nettovermogenswaarde.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

in € 1.000

30. Immateriële vaste activa	2015	2014
Samenstelling:		
Goodwill	5.319	5.634
Klantenbestanden / contracten	228	269
Totaal	5.547	5.903

Goodwill	2015	2014
Aanschaffingswaarde	9.535	9.535
Cumulatieve afschrijvingen (-)	283	283
Cumulatieve bijzondere waardeverminderingen (-)	3.618	2.142
Boekwaarde 1 januari	5.634	7.110
Bijzondere waardevermindering (-)	315	1.476
Mutaties totaal	-315	-1.476
Aanschaffingswaarde	9.535	9.535
Cumulatieve afschrijvingen (-)	283	283
Cumulatieve bijzondere waardeverminderingen (-)	3.933	3.618
Boekwaarde 31 december	5.319	5.634

Voor een toelichting op de verwervingen en bijzondere waardeverminderingen in 2014 en 2015 wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

Klantenbestanden / contracten	2015	2014
Aanschaffingswaarde	410	410
Cumulatieve afschrijvingen (-)	141	100
Boekwaarde 1 januari	269	310
Afschrijvingen (-)	41	41
Mutaties totaal	-41	-41
Aanschaffingswaarde	410	410
Cumulatieve afschrijvingen (-)	182	141
Boekwaarde 31 december	228	269

31. Materiële vaste activa	2015	2014
Overige bedrijfsmiddelen		
Aanschaffingswaarde	200	189
Cumulatieve afschrijvingen (-)	176	167
Boekwaarde 1 januari	24	22
Investerings	12	11
Afschrijvingen (-)	10	9
Mutaties totaal	2	2
Aanschaffingswaarde	212	200
Cumulatieve afschrijvingen (-)	186	176
Boekwaarde 31 december	26	24

32. Financiële vaste activa	2015	2014
Deelnemingen in dochtermaatschappijen	29.480	27.756
Langlopende vorderingen op dochtermaatschappijen	770	880
Totaal	30.250	28.636

Deelnemingen in dochtermaatschappijen

Boekwaarde 1 januari	27.756	25.382
Mutaties:		
Dividenduitkering	-2.735	-2.142
Interim dividenduitkering	-218	
Investerings en desinvesteringen	-	-526
Overige mutaties	-	-
Aandeel in de winst	4.685	5.053
Mutatie door wisselkoerswijzigingen	-8	-11
Totaal mutaties	1.724	2.374
Boekwaarde 31 december	29.480	27.756

In 2014 heeft een juridische herstructurering plaatsgevonden, waarbij de aandelen van Dekker van Geest Installaties B.V. zijn overgedragen aan Batenburg Installatietechniek B.V.

Langlopende vorderingen op dochtermaatschappijen

Met één dochtermaatschappij is een langlopende overeenkomst afgesloten om investeringen in vaste activa te financieren. Het rentepercentage op deze lening bedraagt de 12-maands Euribor te verhogen met een opslag van 1,2%. De lening wordt in een periode van maximaal 10 jaar afgelost, in 10 jaarlijks gelijke termijnen. Vervroegde aflossing is mogelijk. Als zekerheid is het pandrecht verstrekt op de bedrijfsinventaris, voorraden en vorderingen van deze dochtermaatschappij.

De ouderdom van deze vorderingen kan als volgt worden gespecificeerd:

	2015	2014
Bedrag met een resterende looptijd korter dan 1 jaar	110	110
Bedrag met een resterende looptijd tussen 1 en 5 jaar	440	440
Bedrag met een resterende looptijd langer dan 5 jaar	220	330
Totaal	770	880

Alle vorderingen die zijn opgenomen onder de vlottende activa hebben een looptijd die korter is dan één jaar.

33. Groepsmaatschappijen	2015	2014
Rekeningen-courant dochtermaatschappijen	5.769	9.312

Met een aantal dochtermaatschappijen is een overeenkomst van geldlening afgesloten ter verstrekking van financiering. Het rentepercentage op deze leningen bedraagt de ABN-AMRO Euro Basisrente met een opslag van 1,25%. Als zekerheid is het pandrecht verstrekt op de bedrijfsinventaris, voorraden en vorderingen van de genoemde vennootschappen.

34. Personeelsbeloningen

	1 januari 2015	Uitgekeerd	Opgenomen in het resultaat	31 december 2015
Verplichtingen uit hoofde van jubilea	1	-	-	1
Verplichtingen uit hoofde van bezoldiging raad van bestuur	-	-	37	37
Totaal	1	-	37	38

Voor nadere toelichting op de verplichting uit hoofde van bezoldiging raad van bestuur wordt verwezen naar toelichting 19 van de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

Het gemiddeld aantal medewerkers bedraagt over 2015: 9 (2014: 8).

35. Groepsmaatschappijen	2015	2014
Deelnemingen in dochtermaatschappijen	6.511	8.960

Met een aantal dochtermaatschappijen is een overeenkomst van geldlening afgesloten ter verstrekking van financiering. Het rentepercentage op deze leningen bedraagt de ABN-AMRO Euro Basisrente met een opslag van 1,25%.

36. Overige schulden en overlopende passiva	2015	2014
Belastingen en sociale premies	-79	-30
Personeel	178	332
Overige kortlopende verplichtingen	709	1.837
Totaal	808	2.139

37. Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Batenburg Techniek N.V. heeft enkele concerngaranties afgegeven ten behoeve van dochtermaatschappijen tot zekerheid voor de nakoming van contractuele verplichtingen jegens derden.

38. Bijzondere waardevermindering immateriële vaste activa

Voor een toelichting op de bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

39. Resultaat op beëindigde bedrijfsactiviteiten	2015	2014
Overige opbrengsten (vrijval reservering inzake Koldijk en IJsselmuiden)	-174	-777
Totaal	-174	-777

De in 2013 beëindigde activiteiten (Koldijk) waren ondergebracht in twee vennootschappen waarvan Batenburg Installatietechniek B.V. 100% aandeelhouder was. Voor een compleet inzicht in de impact van de beëindigde activiteiten op het resultaat van Batenburg Techniek N.V. wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

Ondertekening van de jaarrekening

Rotterdam, 7 maart 2016

Raad van bestuur

Ralph van den Broek
Eric Driebeek

Raad van commissarissen

Martin van Pernis (voorzitter)
Scarlett Kwekkeboom-Janse
Guus van Puijenbroek
Tjalling Tiemstra

Overige gegevens

Overzicht geconsolideerde deelnemingen

Hieronder is een overzicht opgenomen van de belangrijkste deelnemingen (operationele vennootschappen). Het deelnemingspercentage is 100% tenzij anders vermeld. De overige vennootschappen die tot de groep behoren zijn terug te vinden via de registratie van de Kamer van Koophandel.

Handel en Assemblage

Batenburg Bevestigingstechniek B.V.	Veenendaal
Batenburg Energietechniek B.V.	Capelle aan den IJssel
Batenburg Mechatronica B.V.	Rotterdam
Batenburg Techniek België N.V.	Zaventem (België)
Batenburg Industriële Elektronica B.V.	Goor

Industriële Automatisering

Beenen B.V.	Heerenveen
Hoogendoorn America Inc.	Vineland Station (Ontario, Canada)
Hoogendoorn Asia Ltd. Co.	Beijing (China)
Hoogendoorn Automatisering B.V.	Vlaardingen
JB Systems B.V.	Vlaardingen
LetsGrow.com B.V.	Vlaardingen
Industrial Automation Services B.V.	Zundert

Gebouwgebonden Installaties

Dekker van Geest Installaties B.V.	Monster
Electrotechnisch Bureau J.H. Sparreboom B.V.	Ridderkerk
OSP B.V.	Nijkerk
Schekman Elektrotechniek B.V.	Nijmegen
Van Dalen Installatietechniek B.V.	Twello

Overig

Batenburg Facilitair B.V.	Rotterdam
---------------------------	-----------

Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben geen gebeurtenissen plaatsgevonden die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum, dan wel van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de Algemene vergadering van Aandeelhouders van Batenburg Techniek N.V.

Verklaring betreffende de jaarrekening

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2015 van Batenburg Techniek N.V. te Rotterdam gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde en de enkelvoudige jaarrekening.

Naar ons oordeel:

- geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Batenburg Techniek N.V. op 31 december 2015 en van het resultaat en de kasstromen over 2015, in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie (EU-IFRS) en met Titel 9 Boek 2 BW;
- geeft de enkelvoudige jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Batenburg Techniek N.V. op 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde balans per 31 december 2015;
2. de volgende overzichten over 2015: de geconsolideerde winst-en-verliesrekening, het geconsolideerde overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, het geconsolideerde mutatieoverzicht eigen vermogen en het geconsolideerde kasstroomoverzicht; en
3. de toelichting met een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De enkelvoudige jaarrekening bestaat uit:

1. de enkelvoudige balans per 31 december 2015;
2. de enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2015; en
3. de toelichting met een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Batenburg Techniek N.V. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA). Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.100.000. De materialiteit is gebaseerd op ongeveer 0,8% van de geconsolideerde omzet. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers

van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met de raad van commissarissen overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 54.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de groepscontrole

Batenburg Techniek N.V. staat aan het hoofd van een groep van ondernemingen. De financiële informatie van deze groep is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Batenburg Techniek N.V.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij hebben zelf de controle en beoordelingswerkzaamheden uitgevoerd, met uitzondering van de werkzaamheden bij Batenburg Bevestigingstechniek B.V. en Batenburg Energietechniek B.V. Bij deze ondernemingen zijn de werkzaamheden door een andere accountant verricht en hebben wij gebruik gemaakt van deze werkzaamheden.

Door bovengenoemde werkzaamheden bij groepsonderdelen, gecombineerd met aanvullende werkzaamheden op groepsniveau, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de groep verkregen om een oordeel te geven over de jaarrekening.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de raad van commissarissen gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Waardering van goodwill

Voor de kasstroomgenererende eenheden Handel en Assemblage, Gebouwgebonden Installaties en Industriële Automatisering is de realiseerbare waarde bepaald op basis van de bedrijfswaarde. Wij hebben de gehanteerde veronderstellingen in de berekening van deze waarde op redelijkheid getoetst. Voor de controle hebben wij gebruik gemaakt van werkzaamheden van een waarderingsdeskundige om de aanvaardbaarheid van de veronderstellingen en de methode van berekening die door de onderneming zijn gebruikt te evalueren.

In het segment Gebouwgebonden Installaties is er relatief weinig ruimte tussen de uitkomsten van de realiseerbare waarde en de boekwaarde. Dit impliceert dat er een hoger risico bestaat dat op de boekwaarde van de goodwill een impairment benodigd is. Daarom heeft de evaluatie van de veronderstellingen in dit segment onze verhoogde aandacht gekregen. In de andere twee segmenten is het risico dat de waarde van goodwill te hoog is voorgesteld lager, omdat de uitkomst van de impairment toets voldoende ruimte toont tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

Waardering van de projecten

De waardering van de onderhanden projecten in opdracht van derden ad € 22 miljoen per 31 december 2015 is belangrijk voor onze controle aangezien het een belangrijk actief betreft van de onderneming en de waardering in hoge mate afhankelijk is van schattingen. De groep heeft een proces waarbij de projecten periodiek worden

gewaardeerd. Deze waarderingscijfers zijn onder andere gebaseerd op veronderstellingen zoals verwachte kosten voor afronding van het project, voortgang van het project en verwachte marge van het project.

Onze controlewerkzaamheden omvatten, onder andere, de evaluatie van de kwaliteit van het waarderingsproces en het uitvoeren van werkzaamheden op de informatie uit de projectadministratie die relevant is voor de waardering van de projecten. Tenslotte hebben wij ons gericht op de juistheid van de in de toelichting opgenomen informatie (zie noot 5 van de toelichting bij de jaarrekening).

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met EU-IFRS en met Titel 9 Boek 2 BW, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de raad van bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderneming.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude ontdekken. Daarom geeft ons oordeel in de controleverklaring een redelijke mate van zekerheid.

Een volledige beschrijving van onze verantwoordelijkheden is beschikbaar op:
www.nba.nl/standaardteksten-controleverklaring.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Verklaring betreffende het jaarverslag en de overige gegevens

Wij vermelden op basis van de wettelijke verplichtingen onder Titel 9 Boek 2 BW (betreffende onze verantwoordelijkheid om te rapporteren over het jaarverslag en de overige gegevens):

- dat wij geen tekortkomingen hebben geconstateerd naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de door Titel 9 Boek 2 BW vereiste overige gegevens zijn toegevoegd.
- dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Benoeming

Wij zijn door de Algemene Vergadering (van Aandeelhouders) benoemd als accountant van Batenburg Techniek N.V. vanaf de controle van het boekjaar 1997 en zijn sinds die datum tot op heden de externe accountant.

Rotterdam, 7 maart 2016

Mazars Paardekooper Hoffman Accountants N.V.

drs. J.J.W. Galas RA

Bijzondere statutaire rechten inzake zeggenschap

Bijzondere zeggenschapsrechten prioriteitsaandelen

De aan de prioriteitsaandelen verbonden bijzondere rechten betreffen hoofdzakelijk het doen van een voorstel tot uitgifte van aandelen. Financiële preferenties zijn aan deze aandelen niet verbonden.

De 'Stichting J.C. Hoogerheide tot beheer van de prioriteitsaandelen van Batenburg Beheer N.V.' heeft ten doel:

'Het verzekeren van het blijvend bestaan en een doelmatig beheer van Batenburg Techniek N.V. en andere met Batenburg Techniek N.V. verbonden ondernemingen of rechtspersonen, alsmede het verzekeren van een juiste leiding en continuïteit in de leiding van Batenburg Techniek N.V.'. De maatregel van uitgifte van aandelen kan naar verwachting worden ingezet in gevallen waarin naar het oordeel van het bestuur van de Stichting het doel van de Stichting in het geding dreigt te komen.

De raad van bestuur van Batenburg Techniek N.V. en het bestuur van de 'Stichting J.C. Hoogerheide tot beheer van de prioriteitsaandelen van Batenburg Beheer N.V.' zijn gezamenlijk van oordeel dat ten aanzien van de uitoefening van het stemrecht op de prioriteitsaandelen door de Stichting voldaan is aan de eisen, die daaraan worden gesteld in artikel 5:71, eerste lid, onder c van de Wet op het financieel toezicht.

Het bestuur van de Stichting wordt gevormd door:

De heer R. van den Broek (voorzitter)
De heer E.H.M. Driebeek
Mevrouw P.E.P. Kwekkeboom-Janse
De heer M.C.J. van Pernis
De heer A.R. van Puijenbroek
De heer J.S.T. Tiemstra

Preferente aandelen

De aan de preferente aandelen verbonden bijzondere rechten betreffen hoofdzakelijk het in eigendom verwerven van preferente aandelen in Batenburg Techniek N.V. en het uitoefenen van aan die preferente aandelen verbonden rechten, waaronder het uitoefenen van stemrecht en claimrecht, en / of het tegen toekenning van certificaten in eigendom ten titel van beheer verwerven en administreren van preferente aandelen en het uitoefenen van aan die aandelen verbonden rechten.

De Stichting Preferente Aandelen Batenburg Techniek heeft ten doel het verzekeren van de continuïteit en het handhaven van de identiteit van Batenburg Techniek N.V. en van ondernemingen die door haar en de met haar in een groep verbonden vennootschappen in stand worden gehouden.

De maatregelen van uitoefening van het claimrecht en verwerving van preferente aandelen kunnen naar verwachting worden ingezet in gevallen waarin naar het oordeel van het bestuur van de Stichting het doel van de Stichting in het geding dreigt te komen.

De raad van bestuur van Batenburg Techniek N.V. en het bestuur van de Stichting Preferente Aandelen Batenburg Techniek zijn gezamenlijk van oordeel dat ten aanzien van de onafhankelijkheid van de bestuurders van de Stichting Preferente Aandelen Batenburg Techniek voldaan is aan de eisen, die daaraan worden gesteld in artikel 5:71, eerste lid, onder c van de Wet op het financieel toezicht.

Het bestuur van de Stichting wordt gevormd door:

De heer W.M. Lammerts van Bueren (voorzitter)
De heer E.J.L. Bakker
De heer J. Wielaart

Statutaire bepalingen inzake winstbestemming

ARTIKEL 33. Winst en verlies

1. Van de winst, blijkende uit de door de algemene vergadering van aandeelhouders vastgestelde winst-en-verliesrekening, zal op voorstel van de raad van bestuur door de prioriteit een bedrag worden gereserveerd.
2. De resterende winst wordt, voor zover deze voldoende is, als volgt uitgekeerd:
 - a) op het verplicht gestorte bedrag van de preferente aandelen een percentage gelijk aan twee en een half procent (2,5%) boven het percentage van de herfinancieringsrente van de Europese Centrale Bank (Basis-herfinancieringstransacties voor variabele rentetenders), gewogen naar het aantal dagen waarvoor dit percentage van kracht was;
 - b) vervolgens vijf procent (5%) van het nominale bedrag per prioriteitsaandeel danwel, ingeval de wettelijke rente op de laatste dag van het boekjaar waarover de winst wordt uitgekeerd lager is dan vijf procent, een percentage gelijk aan de wettelijke rente op die dag.
3. Het restant van de winst staat ter vrije beschikking van de algemene vergadering van aandeelhouders, met dien verstande dat op de preferente aandelen en de prioriteitsaandelen niets meer wordt uitgekeerd.
4. Winstuitkeringen kunnen slechts plaatshebben voor zover het eigen vermogen van de vennootschap groter is dan het bedrag van het gestorte en opgevraagde deel van het geplaatste kapitaal, vermeerderd met de reserves die krachtens de wet of de statuten moeten worden aangehouden.
5. Uitkering van winst geschiedt na de vaststelling van de jaarrekening waaruit blijkt dat zij geoorloofd is.
6. Dividenden, welke binnen vijf jaar nadat zij opeisbaar zijn geworden niet in ontvangst zijn genomen, vervallen aan de vennootschap.
7. Onder goedkeuring van de prioriteit kan de raad van bestuur een interim-dividend uitkeren. Tot uitkering van een interim-dividend kan slechts worden overgegaan indien en voor zover de winst dit toelaat, met dien verstande, dat uitkeringen van interim-dividend, welke op of na een maart negentienhonderd drie en tachtig betaalbaar worden gesteld, slechts kunnen geschieden indien aan het vereiste van lid 4 van dit artikel is voldaan blijkens een tussentijdse vermogensopstelling overeenkomstig het bepaalde bij artikel 105 lid 4, Boek 2 Burgerlijk Wetboek.
8. De algemene vergadering van aandeelhouders kan op voorstel van de prioriteit besluiten het dividend op gewone aandelen geheel of gedeeltelijk niet in contanten doch in gewone aandelen in de vennootschap uit te keren. Het bepaalde in de leden 4, 5, 6 en 7 van dit artikel is van overeenkomstige toepassing.
9. De betaalbaarstelling van dividenden en andere uitkeringen op gewone aandelen wordt aangekondigd door een langs elektronische weg openbaar gemaakte aankondiging als bedoeld in artikel 113 lid 6, Boek 2 Burgerlijk Wetboek.

Winstbestemming

in € 1.000

	Voorstel 2015	2014
Resultaat na belastingen	2.236	1.953
Toevoeging aan de algemene reserve	430	508
Dividend	1.806	1.445
Resultaat na belastingen, vóór impairment	2.551	3.429
Payout ratio: op resultaat na belasting	81%	74%
op resultaat na belasting, vóór impairment	71%	42%

Eric van Ingen
Batenburg Mechatronica

Diversen

Overzicht werkmaatschappijen

Handel en Assemblage

Batenburg Bevestigingstechniek

Management: L. Zevenbergen

Batenburg Bevestigingstechniek B.V.
Einsteinstraat 32
3902 HN Veenendaal

T 0318 54 73 10

www.batenburg-bevestigingstechniek.nl

Batenburg Mechatronica

Management: drs. G.J. de Waard AA

Batenburg Mechatronica B.V.
Stolwijkstraat 33
3079 DN Rotterdam

T 010 292 87 87

www.batenburg-mechatronica.com

Batenburg Energietechniek

Management: W. Geneugelijk
ing. O.P. Moens

Batenburg Energietechniek B.V.
Admiraal Helfrichweg 2a
Postbus 190
2901 AB Capelle aan den IJssel

T 010 258 08 88

www.batenburg-energietechniek.nl

Batenburg Techniek België

Management: L. Zevenbergen
drs. G.J. de Waard AA

Batenburg Techniek België N.V.
Leuvensesteenweg 613
B-1930 Zaventem

T +32 2 253 31 20

Batenburg Industriële Elektronica

Management: ing. A.G. Engbersen

Batenburg Industriële Elektronica B.V.
AVEC Goor B.V.
Wheedwarsweg 5-7
Postbus 59
7470 AB Goor

Vestiging Duitsland
TPC Electronics GmbH
Feldkamp 74
D-48599 Gronau-Epe

T 0547 27 19 63

www.batenburg-elektronica.nl

Industriële Automatisering

Beenen

Beenen B.V.
Mercurius 22
Postbus 414
8440 AK Heerenveen

T 0513 46 95 00

www.beenen.nl

Management: ing. G.A. van Dalen

Vestiging Zwolle
Branderweg 11
Postbus 725
8000 AS Zwolle

T 038 426 12 80

Vestiging Nijkerk
Watergoorweg 83
3861 MA Nijkerk

T 033 247 88 08

Datell B.V.
Branderweg 11
Postbus 725
8000 AS Zwolle

T 038 426 12 80

www.datell.nl

Hoogendoorn Groep

Hoogendoorn Growth Management
Westlandseweg 190
Postbus 108
3130 AC Vlaardingen

T 010 460 80 80

www.hoogendoorn.nl

Management: ing. A.M. van Gogh MBA

Vestiging Canada
Hoogendoorn Growth
Management | Noord-Amerika

Administrative Building
4890 Victoria Avenue, North
P.O. Box 2000
Vineland Station
Ontario L0R 2E0 Canada

T +1 289 668 3155

Vestiging China
Hoogendoorn Growth
Management | Azië

Jingchao Building Rm 901, 903
No 5 Nongzhanguan South Rd
Chaoyang District
Beijing China

T +86 131 2192 7216

JB Systems B.V.
Westlandseweg 190
Postbus 108
3130 AC Vlaardingen

T 010 460 80 60

www.jbsystems.nl

Vestiging Waalwijk
Schutweg 13b
5145 NP Waalwijk

T 010 460 80 60

www.jbsystems.nl

Industrial Automation Services B.V.
Bredaseweg 30
4881 DE Zundert

T 076 597 57 10

www.iasbv.nl

Gebouwgebonden Installaties

Dekker van Geest

Management: R.G.M. van Bergenhenegouwen

Dekker van Geest Installaties B.V.

Vlotlaan 578

Postbus 50

2680 AB Monster

T 0174 21 20 80

www.dekkervangeest.nl

Schekman

Management: ing. T.P.A. Scheenen

Schekman Elektrotechniek B.V.

Factorijweg 15

Postbus 6980

6503 GL Nijmegen

T 024 371 77 77

www.schekman.nl

Sparreboom

Management: A.T. Kemperman

Elektrotechnisch Bureau

J.H. Sparreboom B.V.

Brouwerstraat 22

Postbus 114

2980 AC Ridderkerk

T 0180 41 65 63

www.sparreboom.nl

VisiOn ISP

VisiOn Integrated Security Projects

Schutweg 13b

5145 NP Waalwijk

T 0416 74 50 74

www.vision-isp.nl

Bestenergy4U

Brouwerstraat 22

Postbus 114

2980 AC Ridderkerk

T 0180 41 65 63

www.bestenergy4U.nl

Van Dalen

Management: G.H. van Dalen
A. Roetert Steenbruggen

Van Dalen Installatietechniek B.V.
Engelenburgstraat 21
7391 AM Twello

Vestiging Nijkerk
Watergoorweg 83
Postbus 10
3860 AA Nijkerk

OSP B.V.
Watergoorweg 83
Postbus 10
3860 AA Nijkerk

T 0571 27 90 00

T 033 456 01 60

T 0800 06 77

www.vandalen-installatie.nl

www.osponline.nl

Overig

Batenburg Facilitair

Management: drs. L.J.M. van 't Veer

Batenburg Facilitair B.V.

Stolwijkstraat 33

Postbus 9441

3007 AK Rotterdam

T 010 292 87 70

www.batenburg.nl

○ ○ ○ ○ ○ ○ **Batenburg Techniek N.V.**
○ ○ ○ ● ○ ○ Stolkstraat 33
○ ○ ○ ○ ○ ○ Postbus 9441
○ ○ ○ ○ ○ ○ 3007 AK Rotterdam
○ ○ ○ ○ ○ ○ T 010 292 80 80
○ ○ ○ ○ ○ ○ info@batenburg.nl
● ● ● ● ● ● K.v.K. te Rotterdam, dossiernr. 24001907
○ ○ ○ ○ ○ ○ www.batenburg.nl